

မြန်မာ့ပြုမေရသော

ရခိုင်ကာရံများ

[အစာဆုံး]

ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်မှု
September 13, 2010

မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများ (အစ/အဆုံး)

ညောင်တီနိဂုံးရွာများသမိုင်းသာခြင်း အပိုဒ် (၂၈) မှ (၃၁) အထိ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများကို ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။ ယခု အပိုဒ် (၂) မှ အပိုဒ် (၂၇) ထိ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

ညောင်တီနိဂုံးရွာများသမိုင်းသာခြင်း (အစ/အဆုံး)

မြောက်ဦးမြို့ ကျောက်ရစ်ကေဆရာ မောင်စံလှ စပ်ဆိုသည်။ ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၁၁၆)၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၇၅၄) ခုနှစ် ရှိုးကူးပီမူ။

(၁) အောင်ကြောင်းမယေမင်္ဂလံ၊ အောင်ဆုပန်ကော၊ အောင်သံညောင်းညောင်း၊ အောင်ပါစီဟု၊ ညောင်ရီလောင်းလို့၊ ဆုတောင်းပဌနာ၊ အဖန်ဖန်လေ၊ မုန်ယွှဲလျှင်၊ ပြုပြီးခါဝယ်၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ၊ အတုလံကော၊ သမ္ပုဒ္ဓနှင့်၊ ဓမ္မသံဃာ၊ မြတ်ဆရာလေ၊ မာတာပီတ၊ ဂုဏ်ကဲလွန်ကော၊ အနန္တကို၊ ကာယဝဇီ၊ မနောချီကော၊ သုံးလီဒွါရ၊ ကံသုံးဖြာလေ၊ ပဏာမဖြင့်၊ ညွတ်ခရိုကျိုး၊ လက်ဆယ်ဖြာကို၊ ထိပ်မှာမိုးလို့၊ ရှိခိုးဦးချ၊ ကြိမ်ဖန်ဖန်ဖြင့်၊ ကျွန်ယွှဲကော၊ ပြုပြီးမှလျှင်၊ သူရသတီ၊ လှဆင်းညီကော၊ ဒေဝီရတနာ၊ ကျွန်ုပ်မှာတွင်၊ တည်ပါစီကြောင်း၊ အဓိဌာန်နှင့်၊ ဆုမွန်တောင်းမှ၊ ရှိဟောင်းပီစာ၊ ကျမ်းအလာကို၊ ယူကာညှိနှိုင်း၊ မြို့ညောကို၊ ပတ်ခါဝိုင်းသည်၊ သမိုင်းစဉ်လာ၊ နိဂုဏ်ရွာကို၊ ပြရာအခက်၊ နောက်တဖြာ၌၊ ထပ်ခါညွှန်းသော်၊ ရွှိန်းတည်ရာ၊ မြို့ညောဝယ်၊ စန္ဒာသူရိယ၊ ဘုန်းတောက်ထိန်ကော၊ ရာဇိန္ဒနှင့်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ဘဂဝါရို့၊ မဟာမုနိ၊ ခြောက်သွယ်ရောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်ညီး၍၊ သောင်းထီးကျော်လှန်း၊ မြတ်ဘုန်းမော်လေ၊ ကိုယ်တော်ရုပ်ကို၊ သွန်းလုပ်ခန်းနှင့်၊ မြို့နန်းဖြာဖြာ၊ တည်ထောင်ရာတွင်၊ ရှည်ကြာသက်တမ်း၊ အတန်တန်ကို၊ ကာရန်ဆန်းနှင့်၊ ညွှန်းကာရဝယ်၊ နောက်နောင်လာကို၊ သိပါရအောင်၊ ပြလိုက်မည်လေး။

(၂)

“မိုးထမုံရီ၊ နှင်းဝီဝီနှင့်၊ စုံလီဖြူးဖြူး၊ တကျော်ကျော်နှင့်၊ ငှက်တော်ကျူးကော၊ ရက်ဦးမင်္ဂလာ၊ ချိန်အခါတွင်”

“မိုးထမုံရီ၊ နှင်းဝီဝီနှင့်၊ စုံလီဖြူးဖြူး”

ဤအပိုဒ်တွင် (ရီ၊ ဝီ၊ လီ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါလိမ့်မည်။ မြန်မာမှုပြုလျှင် “မိုးထမုံရေ၊ နှင်းဝေဝေနှင့်၊ စုံလေဖြူးဖြူး” ဟု ရသည်။ မြန်မာတွင်လည်း (မုံရေ) ဟုမဟုတ်ပါ (မုံရီပိုးတဝါး) စသဖြင့် (မုံရီ) ဟုရာ ဟိပါသည်။ ၎င်းကို အဓမ္မမြန်မာမှုပြုပါက (မိုးထမုံရေ) ဟုဖြစ်လားပါသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကင်းမဲ့လားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံများမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

“ရွက်ဟောင်းလည်းကြွီ၊ ညွှန်ရိုးတံမှာ၊ ပတ်ရံစုကော၊ ရွက်နုဝီလို့၊ အနီအဝါ၊ ပန်းများစွာလည်း၊ မုံကာပွင့်ဖူး၊ သင်းယုံကြိုင်ကော၊ ဂနိင်ဦးမှာ၊ ပျော်မြူးပဲယုံ၊ ကျီးငှက်သံဖြင့်၊ ညှိုးညံ့ချိုမြ၊ တောဂနိင်လေ၊ မြိုင်အလှကို၊ ဝဝရှုကာ၊ တတောဝင်ကော၊ တပြင်သန်းလို့၊ လှမ်းလတ်ပါသော်”

“ရွက်ဟောင်းလည်းကြွီ၊ ညွှန်ရိုးတံမှာ၊ ပတ်ရံစုကော၊ ရွက်နုဝီလို့၊ အနီအဝါ”

ဤအပိုဒ်တွင်လည်း (ကြွီ) (ဝီ) (နီ) ကို ကာရံယူထားသဖြင့် မြန်မာမှုပြုလျှင် “ရွက်ဟောင်းလည်းကြော၊ ညွှန်ရိုးတံမှာ၊ ပတ်ရံစုကော၊ ရွက်နုဝေလို့၊ အနေအဝါ” ဟုရပါသည်။ မြန်မာတွင်လည်း (အနေအဝါ) ဟုမဟုတ်ပါ။ (အနီအဝါ) ဟုရာဟိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံများမှာလည်း မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။

“သနားတုံ့ပြန်၊ ကြောင်းထိုထိုကို၊ သိလိုခြင်းနှင့်၊ သတင်းမီးလို့”

ဤအပိုဒ်တွင်လည်း (ပြီး) နှင့် (မီး) ကို ကာရံယူထားပါသည်။ ၎င်းကို မြန်မာမှုပြုမည်ဆိုပါက “သနားတုံ့ပြန်၊ ကြောင်းထိုထိုကို၊ သိလိုခြင်းနှင့်၊ သတင်းမီးလို့” ဟု ရပါသည်။ မြန်မာတွင်လည်း (စားပြီး) (သောက်ပြီး) ဟု ရာ ဟိပါသည်။ (စားပြီး၊ သောက်ပြီး) ဟု မဟိပါ။ ထို့ကြောင့် (သနားတုံ့ပြန်) ဆိုသည်မှာ လုံးပအဓိပ္ပာယ်မဟိပါ။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံသည်လည်း မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် (မေး) ဆိုသည်မှာ ရခိုင်စာမဟုတ်ပါ။ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားဖြစ်ပါသည်။ စာရွှီးသောအခါ (မေးမြန်းသည်၊ သတင်းမေးသည်) ဟု ရှိနိုင်ကတ်ပြီ မြန်မာစာကို ရခိုင်စာဟု အသျှင်ခံနိုင်ကတ်သည်များမှာ ရခိုင်သား၏ဝမ်းတွင်းပါ ကာလနာဖြစ်ပါသည်။

နောက် အပိုဒ် (၃) (၄) (၅) စသည်ဖြင့် ကျန်အပိုဒ်များ၌ ကျန်ဟိနီသော မြန်မာမှုပြုမရသောကာရံများကို တခုချင်း တပိုဒ်ချင်းဖော်ပြလားပါမည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂) တောင်ကျွန်းမယေဒီပါ၊ မဟိချာမှာ၊ စီကာလုပ၊ မြရိပ်မြိုင်နှင့်၊ တောင်စဉ်ဝိုင်းကေ၊ တိုင်းရက္ခတွင်း၊ စန္ဒသုဓမ္မ၊ မည်တွင်ခေါ်၍၊ ဘွဲ့တော်ရကေ၊ မင်းလှဘုန်းကြွယ်၊ နတ်မြို့ဟန်သို့၊ အလွန်ထူးကေ၊ မြောက်ဦးပြည်တွင်း၊ ဂုဏ်ရည်မညို၊ လက်ရုံးထောင်ကေ၊ အခေါင်မိုးလို့၊ စိုးသည့်အခါ၊ များစည်းစိမ်နှင့်၊ ပြည့်ညီလတ်ကေ၊ ဘောင်းခွတ်ရွာက၊ သညာနာမ၊ ပန်းဖြူအောင်နှင့်၊ မောင်ထွန်းမြဟု၊ လှပတင့်တယ်၊ သက်နှစ်ဆယ်ကေ၊ အရွယ်တူမြောက်၊ လှလင်ပျိုလေ၊ ထိုနှစ်ယောက်မှာ၊ ဘုန်းတောက်ပေါ်ထင်၊ မုနီသျှင်ကို၊ ဖူးမြင်လိုလှ၊ တိုင်ပင်ခံကေ၊ အကြံမျှလို၊ မိဘအထံ၊ လားချင်လိုသည်၊ ထိုအကြောင်းကို၊ ခွင့်တောင်းပန်၍၊ လျှင်မြန်ဆွေ၊ ဝတ်စားယင်၍၊ ဆင်ပြီးမှလျှင်၊ မိုးထမူရီ၊ နင်းဝီဝီနှင့်၊ စုံလီဖြူးဖြူး၊ တကျော်ကျော်နှင့်၊ ငှက်တော်ကျူးကေ၊ ရက်ဦးမင်္ဂလာ၊ ချိန်အခါတွင်း၊ နှစ်ဖြာတူကွ၊ မိမာတာနှင့်၊ ပီတာဖကို၊ ဦးချပြီးသော်၊ ဝေမည်ကေ၊ မြို့ဒေသကို၊ မုန်းဆမေ့ကိုလို့၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး၊ ရှိခါလေ၊ မဂ္ဂါလမ်းကို၊ လှမ်းလို့လားသော်၊ များပြားလှစွာ၊ ကျေးလက်ရွာကို၊ လွန်ကာကျော်မြောက်၊ ရိပ်မြိုင်မြိုင်နှင့်၊ ဂနိုင်တန်းမှာ၊ စခန်းထောက်လို့၊ ရှိနောက်ဘယ်ညာ၊ ကြည့်သောခါတွင်း၊ စီကာညွတ်ပျောင်း၊ များစုံလင်ကေ၊ သစ်ပင်ပေါင်းမှာ၊ ရွက်ဟောင်းလည်းကြို၊ ညွှန်ရိုးတံမှာ၊ ပတ်ရံစုကေ၊ ရွက်နှစ်လို့၊ အနီအဝါ၊ ပန်းများစွာလည်း၊ မုံကာပွင့်ဖူး၊ သင်းပျံ့ကြိုင်ကေ၊ ဂနိုင်ဦးမှာ၊ ပျော်မြူးဝဲပျံ့၊ ကျီးငှက်သံဖြင့်၊ ညှိုးညံ့ချိုမြ၊ တောဂနိုင်လေ၊ မြိုင်အလှကို၊ ဝဝရွာက၊ တတောဝင်ကေ၊ တပြင်သန်းလို့၊ လှမ်းလတ်ပါသော်၊ သာယာလှပ၊ ဇီးချောင်းရွာလေ၊ ရပ်ဂါမကို၊ ရောက်ကြတုံလျက်၊ မြပြိုင်ညောင်နှင့်၊ ကံဘောင်ထက်မှာ၊ တန့်လျက်တူညီ၊ ထိုင်လို့နီကေ၊ ထိုသည်အခါ၊ သာမောစည်၍၊ ပျော်ဘွယ်ကောင်းကေ၊ ဇီးချောင်းရွာက၊ ကလျာရူပ၊ သိန်းကျောဝေနှင့်၊ မငွေလှရို့၊ လျှင်ဆွမကြာ၊ ရီကန်သာကို၊ လှမ်းလာဆတ်ဆတ်၊ ညချမ်းနီမှာ၊ သောက်ရီခပ်၍၊ တက်လတ်ကာလ၊ ပန်းဖြူအောင်လေ၊ ပျိုမောင်ထွားမှာ၊ စကားစလို့၊ မြွက်ဟခြင်းရာ၊ မောင်ရို့မှာကေ၊ ပြည်ရွာညွှန်ဖူး၊ ထီးနန်းဆောင်ဖြင့်၊ ထွန်းပြောင်တောက်ကေ၊ မြို့မြောက်ဦးက၊ သုံးလူထိပ်ပန်၊ ကိုယ်စားမွန်ကို၊ ဖူးရန်စိတ်ဟိ၊ ဒေရပ်ရွာကို၊ ရောက်လာဘိလည်း၊ အသိမိတ်ဆွေ၊ မဟိပေကေ၊ နမအိမ်မှာ၊ တညည့်တာကို၊ တည်းပါစီရန်၊ လှတင့်တယ်လေ၊ ပျိုမေနှောင်းကို၊ မောင်တောင်းပန်ဟု၊ ဆိုပြန်တုံ့ငြား၊ သိန်းကျောဝေလေ၊ ပျိုမေကြားက၊ စကားသာယာ၊ မောင်လူပျိုကို၊ နှုတ်ချိုပျားနှင့်၊ ပြောကြားရာကား၊ မဟာမုနီ၊ မြတ်ဘုန်းမိုကို၊ ဖူးလိုဘိ၍၊ ခရီးထွက်ခါ၊ မေရို့ရွာသို့၊ ရောက်လာတုံရ၊ သိမိတ်ဆွေလေ၊ ကေတန္တိလျှင်၊ မဟိကြသော်၊ ချမ်းမြရိပ်ငြိမ်၊ မေရို့အိမ်မှာ၊ တည်းမှိုမှိုရာ၊ ယခုပင်လျှင်၊ မုန့်စင်စစ်ကေ၊ လိုက်လတ်ပါဟု၊ ခေါ်ကာသူထ၊ တူမကွာဘဲ၊ လိုက်လာကြသော်၊ မွီးဖမိခင်၊ ဝီးကပင်လျှင်၊ ရှုမြင်တုံငြား၊ သားပမာကေ၊ မိတ္တာပွား၍၊ သနားတုံ့ပြန်၊ ကြောင်းထိုထိုကို၊ သိလိုခြင်းနှင့်၊ သတင်းမီးလို့၊ သိပြီးတုံ့မြောက်၊ ရွယ်နပျိုကေ၊ ထိုနှစ်ယောက်အား၊ စားသောက်စရာ၊ ဟင်းမိတ္တာနှင့်၊ ညစာထမင်း၊ မေလျှင်နီကေ၊ အိမ်အတွင်းမှာ၊ တည်ခင်းပြီးသော်၊ ရှိပြုပြုလေ၊ ဥဒေစွန်းက၊ လဝန်းပေါ်ရေ။

(၃)

“ကျွန်းဦးမြို့မှာ၊ သပြေခလို့၊ ရောင်မြဝီဝီ၊ အောင်ခြင်းညံ့၍၊ အောင်သံကျူးလို့၊ ဇမ္ဗူဒီမှာ၊ သညီဝေါဟာ၊ ထောပနာနှင့်၊
ဩဘာသောင်းသောင်း၊ သတင်းပေါ်၍၊ နင်းကျော်ဘိကော၊ သီရိချောင်းတွင်”

(မြို့) (မြို့) (ဝီ) (ဝီ) (ညီ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ဤအပိုဒ်ကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

“ကျွန်းဦးမြေမှာ၊ သပြေခလို့၊ ရောင်မြဝေဝေ၊ အောင်ခြင်းညံ့၍၊ အောင်သံကျူးလို့၊ ဇမ္ဗူဒေမှာ၊ သညေဝေါဟာ” ဆိုပြီးကေ
ရပါသည်။ “သညေဝေါဟာ” ဆိုသည်မှာ ကကောင်းရယ်ဖို့ ကောင်းပါသည်

“ပထွန်းကျက်သရီ၊ လှဆန်းညီကော၊ အိမ်ခြံများစွာ၊ လီညင်းသွန်၍၊ ပျော်ရန်ကောင်းကော၊ ဇီးချောင်းရွာက”

(ရီ) (ညီ) (မြို့) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ဤအပိုဒ်ကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

“ပထွန်းကျက်သရေ၊ လှဆန်းညေကာ၊ အိမ်ခြေများစွာ၊ လေညင်းသွန်၍၊ ပျော်ရန်ကောင်းဘိ၊ ဇီးချောင်းရွာ” ဟု ရပါသည်။

မြန်မာတွင်လည်း “ညီညာသည်” ဟုဟုတ်ပါသည်။ “ညေညာသည်” ဟု မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် “လှဆန်းညေ” ဆိုသည်မှာ
ရယ်စရာဟာသဖြစ်ပါသည်။

“မကြာထုတ်ချောက်၊ မောင်သက်ဝီမှာ၊ လှမ်းချီရောက်က၊ တထောက်နားက”

(ဝီ) (ချီ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ဤအပိုဒ်ကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

“မကြာထုတ်ချောက်၊ မောင်သက်ဝေမှာ၊ လှမ်းချေရောက်က၊ တထောက်နားက” ဟု ရပါသည်။ မြန်မာတွင်လည်း
“လှမ်းချီသည်” “ချီတက်သည်” စသည်ဖြင့်ရာ ဟုတ်ပါသည်။ “လှမ်းချေသည်” ဟူ၍ မဟုတ်ပါ။

“သိချင်လို၍၊ ရှိကိုလားသော်၊ ထူးခြားသာလွန်၊ ဥယျာဉ်ခြံနှင့်၊ သီးနှံမျိုးမျိုး၊ တူးဆွလှန်ကော၊ ပေါက်ထွန်တိုးလို့”

(သိ) နှင့် (ရှိ) ကို ကာရံယူထားပါသည်။ မြန်မာမှုပြုမည်ဆိုလျှင်

“သေ့ချင်လို၍၊ ရှေ့ကိုသွားသော်၊ ထူးခြားသာလွန်၊ ဥယျာဉ်ခြံနှင့်၊ သီးနှံမျိုးမျိုး၊ တူးဆွလှန်ကော၊ ပေါက်ထွန်တိုးလို့” ဟု
ရပါသည်။ မြန်မာစာတွင်လည်း “သေ့သည်” ဟူ၍ မဟုတ်ပါ။ “သိသည်” ဟူ၍ရာ ဟုတ်ပါသည်။

တချို့အပိုဒ်တွင် “ကျက်သရီ” တချို့အပိုဒ်တွင် “ကျက်သရေ” စသည်ဖြင့် ဝိဝါဒကွဲလွဲချက်များဟုတ်ပါသည်။ “ကျက်သရီ” လား
“ကြက်သရေ” လား “ကျက်သရေ” လားဆိုသည်ကို သုတေသနပြုရန်လိုအပ်သည်။

အများနားလည်အောင် မြန်မာများလည်းဖတ်လိုရအောင် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ရခိုင်စာကို မြန်မာမှုပြုချင်ပါရလား။

ဂေါင်းအီးအီးထား စဉ်းစားသင့်သည်။ ဆီဆွတ်ဝါဒဖြင့် ရခိုင်စာပီကို မဖျက်ဆီးသင့်ပါ။ မြန်မာစာကို မြန်မာများက မြန်မာအတိုင်းရွီး၍ ရခိုင်များနားလည်နိုင်လျှင် ပဇာအတွက်ကြောင့် ရခိုင်စာကို ရခိုင်အတိုင်းရွီး၍ မြန်မာများက နားမလည်နိုင်ဖြစ်ရပါမည်နည်း။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၃) လဝန်းပေါ်ကော၊ ထိုရော်ကာလ၊ သိန်းကျော့ဝေနှင့်၊ မငွေလှရို၊ တူကွမကွာ၊ ဆီးကွမ်းယာကို၊ လှမ်းကာပြီးမြောက်၊ မောင်လူပျိုလေ၊ ထိုနှစ်ယောက်မှာ၊ စားသောက်ပြီးကော၊ ကြောင်းများဖျင်ကို၊ သိချင်ရီးနှင့်၊ မီးလတ်တေကား၊ ရွှံ့ပြည်အောင်နန်း၊ ကြာငန်းထူကော၊ ထီးဖြူရွှန်းလို့၊ မင်းခက်တန်တန်၊ စည်တော်သံဖြင့်၊ ဆူညံဟိလတ်၊ ခေ့ခေါ်ကော၊ မြို့တော်မြတ်ကို၊ ရံပတ်ဝိုင်းကာ၊ နိဂုဏ်းရွာ၏၊ သညာနာမ၊ တွင်ခေါ်ပုံလျှင်၊ ဟူသမျှကို၊ နှမကညာ၊ သိတုံပြန်သော်၊ မကျန်ရယောင်၊ ပြောပြပါဟု၊ ထိုခါကာလ၊ သိန်းကျော့ဝေကော၊ မေအလှက၊ မောင်လှတင့်တယ်၊ မေပြောဆိုကော၊ ထိုစကားကို၊ ထောင်နားတည်ပါ၊ ပြန်ကျယ်စွာလှ၊ ကျွန်းဦးမြို့မှာ၊ သပြီခလို့၊ ရောင်မြစိစိ၊ အောင်ခြင်းညံ့၍၊ အောင်သံကျူးလို့၊ ဇမ္ဗူဒီမှာ၊ သညီဝေါဟာ၊ ထောပနာနှင့်၊ ဩဘာသောင်းသောင်း၊ သတင်းပေါ်၍၊ နင်းကျော်ဘိကော၊ သီရိချောင်းတွင်၊ မင်းကောင်းကြိမ်ဖန်၊ ဗဟိုညံ့၍၊ စည်သံရိုက်ဟီး၊ ရွှံ့နန်းဆောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်ညီကော၊ မြို့ကြီးညော၊ အောင်ချာချက်မှာ၊ ဒိသာနောက်ယွန်း၊ ကျီးငှက်သံဖြင့်၊ ညှိုးညှာညောင်းကော၊ ဇီးချောင်းကမ်းတွင်၊ ပထွန်းကျက်သရီ၊ လှဆန်းညီကော၊ အိမ်ခြံများစွာ၊ လီညင်းသွန်၍၊ ပျော်ရန်ကောင်းကော၊ ဇီးချောင်းရွာက၊ မကွာဝီးမြောက်၊ သံကျော်ကျော်ဖြင့်၊ တခေါ်လောက်တွင်၊ ရှိနောက်တည့်ခါ၊ သီရိမာ၏၊ ဒိသာနောက်ကမ်း၊ နတ်ရိုးရွာနှင့်၊ ပမာညွှန်းကော၊ ကြောင်းလမ်းဖော်၊ ဘယ်နှင့်ညာမှာ၊ သွယ်ကာစီတန်း၊ အဝေယာလေ၊ နော်ဇာပန်းကော၊ ဒန်းထပ်တရာ၊ ဇီသဝါရို၊ အခါမလပ်၊ ပွင့်ဟောင်းလွန်၍၊ မုံဟန်ရင့်ကော၊ ပွင့်သစ်ထပ်လို့၊ ခိုင်ညွတ်ဖြူဝါ၊ ပန်းနံ့ကြိုင်၍၊ ရိပ်မြိုင်ကောင်းကော၊ ပုန်းချောင်းရွာကို၊ မကြာထုတ်ချောက်၊ မောင်သက်စီမှာ၊ လှမ်းချီရောက်က၊ တထောက်နားကာ၊ ထိုသည့်ရွာမှာ၊ အရာတဖန်၊ နောက်ရပ်ထံသို့၊ ခေါ်သံတကြား၊ သိချင်လို၍၊ ရှိကိုလားသော်၊ ထူးခြားသာလွန်၊ ဥယျာဉ်ခြံနှင့်၊ သီးနှံမျိုးမျိုး၊ တူးဆွလှန်ကော၊ ပေါက်ထွန်တိုးလို့၊ စိုက်ပျိုးကြအင်၊ ပွင့်ဖူးဆင်၍၊ အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်း၊ ကွင်းပြင်ကျယ်မှာ၊ မြထည်ရွှန်းသို့၊ စိမ်းလမ်းစိုပြေ၊ ကျက်သရေနှင့်၊ တင့်ပေတုံလတ်၊ လုပ်တိုင်းအောင်ကော၊ ဒေါင်းဒေါင်ရပ်ကို၊ မရွတ်မသွေ၊ မပန်းခင်ပင်၊ မြင်ကာတို့ကော၊ ရောက်လိမ့်မည်လေး။

(၄)

“လှည့်ကာပတ်ဝန်း၊ ကြည့်ပြီးကေလျှင်၊ ရွာလယ်လမ်းက၊ ဖြောင့်တန်းမှန်စွာ၊ တောင်ဒိသာသို့၊ လှမ်းလာပြန်က၊ ဥဿပကော၊ နွားလှနှစ်ထွန်၊ ခရီးစွန်တွင်၊ ဝင်းခြံပြိုင်းပြိုင်း၊ တဆိုင်းဆိုင်းနှင့်၊ တံတိုင်းပမာ၊ ရံဝိုင်းကာ၍၊ များစွာအိမ်ခြံ၊ ပြည့်ဝှန်းစီကော၊ ဆန်ရီစပါး၊ ဝတ်အထည်ကော၊ ရွှံ့ငွေများနှင့်”

ဤအပိုဒ်တွင်

“များစွာအိမ်ခြံ၊ ပြည့်ဝှန်းစီကော၊ ဆန်ရီစပါး” (ခြံ) (စီ) (ရီ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

၎င်းအပိုဒ်ကို မြန်မာမူပြုလျှင်

“များစွာအိမ်ခြေ၊ ပြည့်ဝှန်းစေကာ၊ ဆန်ရေစပါး” ဟု ရပါသည်။

မြန်မာတွင်လည်း (စီသည်။ စီတန်းသည်။ တန်းစီသည်) ဟူ၍ရာ ဟိပါသည်။ (စေတန်းသည်။ တန်းစေသည်) ဟုမဟိပါ။ ထို့ကြောင့် (ပြည့်ဝှန်းစေသည်) ဆိုသည်မှာ လုံးဝအဓိပ္ပါယ်မဟိပါ။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံသည်လည်း မြန်မာမူပြုမရသော ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။ (အိမ်ခြံ၊ ဆန်ရီစပါး) ဆိုသည်မှာ ရခိုင်စကား၊ ရခိုင်စာ၊ ရခိုင်ဝေါဟာရစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။

(ဆန်ရေစပါး) ဟု ရွှီးပြီး မြန်မာစာကို ရခိုင်စာဟု အသျှင်မခံသင်ပေ။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၄) ရောက်လတ်ပြန်ကော၊ ပျော်ရန်ကောင်းခြင်း၊ လောကဓံမှာ၊ ပြိုင်စံကင်းအောင်၊ သန့်ယုင်းသာယာ၊ ဒေါင်းဒေါင်ရွာကို၊ လှည့်ကာပတ်ဝန်း၊ ကြည့်ပြီးကောလျှင်၊ ရွာလယ်လမ်းက၊ ဖြောင့်တန်းမှန်စွာ၊ တောင်ဒိသာသို့၊ လှမ်းလာပြန်က၊ ဥဿပကော၊ နွားလှနစ်ထွန်၊ ခရီးစွန်တွင်၊ ဝင်းခြံပြိုင်းပြိုင်း၊ တဆိုင်းဆိုင်းနှင့်၊ တံတိုင်းပမာ၊ ရံပိုင်းကာ၍၊ များစွာအိမ်ခြံ၊ ပြည့်ဝန်းစီကော၊ ဆန်ရီစပါး၊ ဝတ်အထည်ကော၊ ရွှီငွေများနှင့်၊ ကျော်ကြားလူ့ခွင်၊ လွန်စည်ပင်၍၊ လိုအင်ပြည့်ငြား၊ ကြီးငယ်ဟူကော၊ လူအများမှာ၊ ရိုးသားဖြောင့်မှန်၊ လုပ်အကြံကို၊ အားသွန်ကြိုးပန်း၊ လုံလသန်၍၊ ဇွဲမာန်ကြွကော၊ မယော့တန်းဖြင့်၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာ၊ အရာရာတွင်၊ ညီညာစည်းလုံး၊ ကိုယ်ချင်းစာကော၊ သမ္မာထုံးကို၊ နှလုံးပိုက်ခါ၊ မကောင်းရာကို၊ ပယ်ခါစွန့်ထား၊ ကောင်းစီရန်လေ၊ ညွှန်စကားကို၊ နားထောင်နာယူ၊ တယောက်လူတွင်၊ အပူရောက်က၊ တရွာသူမှာ၊ ဝိုင်းကူကြလို့၊ ဖေးမကယ်တင်၊ လူတိုင်းပင်လျှင်၊ ကြည်လင်နှလုံး၊ ရှိအဟော်က၊ သူတော်ထုံးကြောင့်၊ ရွာလုံးစုံစွာ၊ ရတနာဖြင့်၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၊ သာသနာမှာ၊ ရောင်ဝပလို့၊ ဖက်မှုမမြင်၊ ဖော်သဟာရို့၊ ပျော်ရာကောင်းကော၊ အဒေါင်းပြင်ဟု၊ သောင်းခွင်ကျော်ညာ၊ ထိုသည်ရွာကို၊ ရောက်ပါလတ်သော်၊ ကုန်းထိပ်ပေါ်တွင်၊ ရောင်တော်ထိန်လျှင်၊ မွေသရီလေ၊ စေတီမြတ်သို့၊ ချည်းကပ်ပြီးလျှင်၊ လက်နှစ်ပြင်ကို၊ ထိပ်တွင်ချီမိုး၊ ခါသုံးကြိမ်ဖြင့်၊ ဦးနှိမ်ကျိုးလို့၊ ရှိခိုးပြီးခါ၊ ရပ်ပြုပြုသို့၊ ဖြောင့်စွာတန်းတန်း၊ ဝါးပြန်တာဖြင့်၊ သူရဲရာခန်းကို၊ ချီလှမ်းတုံပြန်၊ စည်မောင်းညံ့၍၊ ပျော်သံမတိတ်၊ လူ့ရပ်ဘုံမှာ၊ ဂုဏ်တံဆိပ်နှင့်၊ ပုဏ္ဏရိပ်ရွာမ၊ ခေါ်တွင်ပေကော၊ ရပ်ဒေသကို၊ ရောက်ပါလိမ့်မည်၊ ရှိမြောက်ယံကို၊ တဖန်ထပ်လို့၊ ရှုလတ်ချေသော်၊ မသွေခြားကွာ၊ တာဝါးရာတွင်၊ လွန်စွာစည်ကား၊ ရောင်းအဝယ်ဖြင့်၊ ကုန်သည်များရို့၊ ကမ်းပါးတခွင်၊ လောင်းစပ်တင်နှင့်၊ လွမ်းကြင်ထောင်ပေါင်း၊ နားခိုပြန်ကော၊ ကုန်ဝယ်ရောင်းလို့၊ သောင်းသောင်းလည်းဆူ၊ များသျှင်လူရို့၊ ဝယ်သူမပြတ်၊ မြစ်ကမ်းပြင်မှာ၊ ထွက်ဝင်ငြားကော၊ ပျားပန်းခပ်သို့၊ လှည့်ပတ်လူးလာ၊ ဤရပ်ရွာကား၊ သာယာတင့်တယ်၊ ရခိုင်ပြည်မှာ၊ ကျော်သည်ဂုဏ်ဟိတ်၊ လိုရာစုံကော၊ ပုဏ္ဏရိပ်ဟု၊ တံဆိပ်နာမည်၊ တပ်ဝင်းခြံနှင့်၊ ပတ်ရံလစ်ကော၊ ရွာသစ်တည်ဟု၊ နမေပျိုလှ၊ သိချင်လိုကော၊ လူပျိုချောကို၊ ပြောလို့ပြရေ။

(၅)

“များလှလှသျှင်၊ စေတီပြင်ဟု၊ ခေါ်တွင်မညီ၊ ခညမည်ကော၊ ပြည်တော်ဝှမ်းမှာ၊ ပန်းသို့မွှေးလို့၊ ရပ်ကြီးသာယာ၊ ဤသည်ရွာလည်း၊ ခညာနီဂုဏ်၊ ပတ်ဝိုင်းကျင်ကော၊ ဆင်ခြီဖုန်းဟု၊ ရွှီဘုန်းသက်ဝီ၊ မြဲမကွာဘဲ၊ စွဲကာထားကော၊ မှတ်သားလီလေး”

ဤအပိုဒ်တွင်လည်း

“ခေါ်တွင်မညီ၊ ခညမည်ကော၊ ပြည်တော်ဝှမ်းမှာ၊ ပန်းသို့မွှေးလို့၊ ရပ်ကြီးသာယာ”

(ညီ၊ မွှေး၊ ကြီး) ကာရံယူထားသည်ကို တွဲရပါသည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုမည်ဆိုပါက

“ခေါ်တွင်မညီ၊ ခညမည်ကော၊ ပြည်တော်ဝှမ်းမှာ၊ ပန်းသို့မွှေးလို့၊ ရပ်ကြီးသာယာ” ဟု ရပါသည်။

(ရပ်ကြီးသာယာ) ဟူသောစကားမှာ ဟာသဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစာတွင်လည်း (ကြီးသည်၊ ငယ်သည်) ဟုရာဟိပါသည်။ (ကြေးသည်၊ ငယ်သည်) ဟုမဟိပါ။

ထို့ကြောင့် ဤကာရံမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။ ဤကာရံကိုထောက်၍ (ညီး၊ ဇွီး၊ ကြီး) ကို ကာရံယူထားသဖြင့် (ဇွီး) ဆိုသည်မှာ ရခိုင်စကား၊ ရခိုင်စာ၊ ရခိုင်ဝေါဟာရဖြစ်ပါသည်။

(မွေး) ဟုရှိုးပြီး မြန်မာစာကို ရခိုင်စာဟု အသျှင်မခံသင့်ပေ။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၅) ပြောလို့ပြကော၊ ထိုမှတဖန်၊ တောင်ရပ်ထံသို့၊ ဝါးပြန်ခြောက်ရာ၊ လှမ်းသောခါတွင်၊ ဝါးရာအိမ်ခြံ၊ ရိပ်ဝီဝီနှင့်၊ နီလည်းမထိုး၊ ပန်းသစ်ပင်ရှိ၊ ရွာတွင်မိုးလို့၊ ကျော်ဟိုးလှူခွင်၊ ရတနာနှင့်၊ ဥစ္စာပေါကော၊ ပန်းတောပြင်ကို၊ အလျှင်အမြန်၊ ရောက်လတ်ပြန်သော်၊ တဖန်ထိုမှ၊ ဒက္ခိဏသို့၊ မျှော်ကာလှည့်လျှင်၊ ကြည့်လတ်ကကော၊ မြမြပို့ပို့၊ စိမ်းစိုစိုနှင့်၊ မိုင်းညိုမှုံပြာ၊ ရွာတရွာကို၊ မြင်ပါလိမ့်မည်၊ ထိုသည်ရွာ၏၊ မည်နာမကို၊ သိရပေအောင်၊ နှမပြောကြား၊ မှတ်သားရန်ကော၊ ညွှန်စကားကို၊ ထောင်နားလည်းနာ၊ ဤသည်ရွာတွင်၊ ရှည်ကြာမြင့်လစ်၊ စည်ပင်ရွာကော၊ ဝေသာခေတ်က၊ ပြေပြစ်လှစွာ၊ ပိသုကာရှိ၊ ကောင်းစွာထုလုပ်၊ လက်ရာမွန်၍၊ လွန်ချောညက်ကော၊ ကျားနက်ရုပ်ကို၊ ရွက်အုပ်ညိုမှောင်၊ မြပြိုင်ညောင်နှင့်၊ ကံဘောင်ထက်မှာ၊ ဝပ်လျှက်အမှန်၊ လွဲမဖယ်ဘဲ၊ မြတည်ဘိကော၊ ဟိခြင်းဟန်ကြောင့်၊ ရီကန်ကျားနက်၊ ပေါင်းစပ်ပြန်၍၊ နံနစ်ချက်ကို၊ တွဲဖက်ပြီးခါ၊ ယင်းရပ်ရွာကို၊ သညာနာမ၊ ကျားနက်ကန်လေ၊ တွင်ပြန်ရဟု၊ မောင်လှကောင်းစွာ၊ မှတ်ပြီးခါဝယ်၊ ပြုပြုစူးစူး၊ လှိုင်းကြက်ခုန်ကော၊ ယမုန်မြစ်ကို၊ စစ်စစ်ကူးလျှင်၊ ကြည့်နူးစမ္မယ်၊ လွန်သပွယ်၍၊ တင့်တယ်ယောက်ပတ်၊ ခြောက်ရောင်ညီးကော၊ စေတီမြတ်ကို၊ မြင်လတ်လိမ့်မည်၊ သမိုင်းမှန်နှင့်၊ တည်ဟန်များကို၊ ပြောကြားမည်ကား၊ လွန်သည်ရှိက၊ လောင်းကြက်မည်ကော၊ ရှိပြည်မတွင်၊ ဗလပညာ၊ ဘုန်းအာဏာနှင့်၊ ရာဇာမင်းထီး၊ နန်းရိပ်ခိုကော၊ ထိုမင်းကြီးမှာ၊ သတ္တိပြည့်စုံ၊ ရဲစွမ်းဂုဏ်နှင့်၊ ကိုယ်ယုံမတ်လှ၊ အရာရာတွင်၊ လိမ္မာသိကော၊ ဝိမလလျှင်၊ မိစ္ဆဌာနေ၊ သက်တိုင်းပြည်က၊ ပြန်သည်ကာလ၊ စေတီရာတွင်၊ ဗိုလ်တာဝန်ကော၊ စခန်းချလို့၊ ဝတ္တဒီဝါ၊ နားပြီးခါလျှင်၊ အောင်ချာကနက်၊ ရှိနန်းဘုံဖြင့်၊ ဂုဏ်မချို့ကော၊ မြို့လောင်းကြက်သို့၊ ချီတက်ပြီးခါ၊ များမကြာပင်၊ ပြန်လာတုံလတ်၊ အုတ်ချပ်စီကော၊ စေတီမြတ်ကို၊ ယောက်ပတ်တင့်တယ်၊ တည်ထားပေ၍၊ မြင့်ရှည်လွန်ညောင်း၊ အလီလီကော၊ ရာသီပြောင်းလို့၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ၊ ကြာသောခါတွင်၊ သေနာပမိ၊ ရဲစွန်းဂုဏ်ဖြင့်၊ ပြည့်စုံလတ်ကော၊ မတ်ကဝိနှင့်၊ မင်းထီးဘုရင်၊ နတ်နန်းဝင်သော်၊ တဆယ်ကျော်၍၊ စွန်းပေါ်ခုနစ်၊ မင်းစောမွန်လျှင်၊ နန်းစံခေတ်တွင်၊ သတ္တရာဇ်ကောဇာ၊ ခုနစ်ရာနှင့်၊ စွန်းလာခြောက်ဆယ်၊ သျှစ်ခုဝယ်တွင်၊ နိုင်စက်များစွာ၊ သို့တွက်တာကြောင့်၊ ပြည်ရွာပျက်စီး၊ (-----)၊ အိုးအိမ်ခွာ၍၊ ထွက်ခွါပြီးသော်၊ ပြည်ကြီးမလှိုင်၊ ရှိရခိုင်မှာ၊ အိမ်တိုင်နွယ်ရစ်၊ မြက်သစ်အုံ၍၊ ရှက်ခြံနေကော၊ လယ်တောဖြစ်လို့၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်၊ ကာလရှည်အောင်၊ ကြာပေသောခါ၊ မစ္ဆိမာက၊ ရာဇဘုန်းသန်၊ သူရတန်လျှင်၊ ထောက်ကန်ပြီးငြား၊ သောင်းထိဝီအောင်၊ ဗိုလ်ဦးများနှင့်၊ မင်းသားစောမွန်၊ ပြည်တော်ပြန်၍၊ ရန်ကိုနှိမ်ပြီး၊ လောင်းကြက်ခေါ်ကော၊ မြို့တော်ကြီးမှာ၊ နန်းထီးထပ်မံ၊ စိုးမိုးစံလျှင်၊ နိုင်ငံအဝှမ်း၊ ရီနှင့်ကြာကော၊ ပမာညွှန်းသို့၊ အီးချမ်းသာယာ၊ ဟိလတ်ခါတွင်၊ ပြန်လာမစဲ၊ ကိုယ့်ရပ်နယ်လေ၊ ရွာပြည်ထဲမှာ၊ စုစည်းပိုင်းအုံ၊ သစ်နွယ်ခြံကို၊ အကုန်ယုင်းမြောက်၊ ညီအညွှန်ဖြင့်၊ အိမ်ယာဆောက်လို့၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ များလှသျှင်မှာ၊ သာရွှင်ပျလို့၊ ပြန်ကြာခါဝယ်၊ မည်သာလွှမ်းကျော်၊ တောင်ဦးမော်ဟု၊ တွင်ခေါ်တုံငြား၊ များပြားစွာကော၊ ထိုရွာသားမှာ၊ ပေါက်ဖွားဇာတိ၊ မိမိရွာကို၊ စွန့်ခွာဘိ၍၊ ဘုန်းဟိထင်ပေါ်၊ စေတီတော်နှင့်၊ တခေါ်လောက်ဝယ်၊ တူမကွာဘဲ၊ စုလာလတ်ကော၊ ရွာရပ်တည်လို့၊ အမည်နာမ၊ မြတ်စေတီကို၊ မှီသဟဲကော၊ စွဲပြီးမှလျှင်၊ များလှလှသျှင်၊ စေတီပြင်ဟု၊ ခေါ်တွင်မည်၊ ဧညမည်ကော၊ ပြည်တော်ဝှမ်းမှာ၊ ပန်းသို့ဇွီးလို့၊ ရပ်ကြီးသာယာ၊ ဤသည်ရွာလည်း၊ ဧညာနီဂုဏ်၊ ပတ်ပိုင်းကျင်ကော၊ ဆင်ခြံဖုန်းဟု၊ ရှိဘုန်းသက်ဝီ၊ မြမကွာဘဲ၊ စွဲကာထားကော၊ မှတ်သားလီလေး။

(၆)

“မှတ်သားမယေကောင်းစွာ၊ ဤရပ်ရွာက၊ အရာတထောက်၊ ဝါးပြန်တာဖြင့်၊ ဝါးရာဟိကော၊ အရှိမြောက်သို့”

(ဟိ) နှင့် (ရှိ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

၎င်းကိုမြန်မာမှုပြုလျှင်

“ငါးရာရှိကာ၊ အရှေ့မြောက်သို့” ဟု ရပါသည်။

(ရိ) နှင့် (ရှေ့) ကာရံလွတ်လားပါသည်။

(ရိ) သည် ရခိုင်စကား ရခိုင်ဝေါဟာရစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။ အသံထွက်သောအခါ (Rhi) ဟု အသံထွက်ပါသည်။
မြန်မာပိုင်ယောင် (shi) ဟု အသံထွက်ပါ။

စာရွှီးသောအခါ (အရိုဖက်၊ အရိုအနောက်) စသည်ဖြင့် ရွှီးရပါမည်။ (အရှေ့ဖက်၊ အရှေ့အနောက်) ဟု ရွှီးပြီး မြန်မာစာကို
ရခိုင်စာဟုအသွင်ခံပါက သင့်ကိုလူအများ ရယ်ခြင်းပြုပါလိမ့်မည်။

(ရိ) သည်မြန်မာကဲ့သို့ ပိုင်ဆိုင်သည်ဟုအဓိပ္ပါယ်မရဘဲ (East) အရိုအရပ်ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၆) မှတ်သားမယေကောင်းစွာ၊ ဤရပ်ရွာက၊ အရာတထောက်၊ ဝါးပြန်တာဖြင့်၊ ငါးရာဟိုကော၊ အရှေ့မြောက်သို့၊ အရောက်တခါ
ကြီးအားဆောင်၍၊ ချစ်မောင်မြတ်မှာ၊ လှမ်းလတ်ပါသော်၊ သာယာသန့်ယုင်း၊ ပန်းနံ့လှိုင်၍၊ မြီးကြိုင်သင်းလို့၊ ခပင်းလူသျှင်၊
အိမ်တိုင်းတွင်ဝယ်၊ ခြည်ငင်ခိုင်းဝင့်၊ တန်းခါလှည့်ကော၊ အထည်ဆန်းအောင်၊ ရက္ကန်းရက်လို့၊ အသက်မီးရာ၊ ယဉ်သယ်ရွာကို၊
မကြာခဏ၊ ရောက်ပြန်သော်လျှင်၊ မောင်တော်လှမှာ၊ မြင်ရလိမ့်မည်၊ ယိုင်သယ်ရွာက၊ တခါထပ်လို့၊ ကြည့်လတ်သိသော်၊
ဌာနီဒီသ၊ ဥတ္တရတွင်၊ နွားလှတထွန်း၊ မြစ်ကမ်းယံတွင်၊ လီသွန်ချိုမြ၊ ရိပ်ဂီဂီနှင့်၊ နီမခဘဲ၊ လှပသာယာ၊ ရွာတရွာကို၊
မြင်ပါလိမ့်မည်၊ သီစီရန်လျှင်၊ မှန်သမျှကို၊ ပြောပြမည်ကား၊ ရှိဝယ်အစ၊ ဤဂါမ၏၊ မူလသညာ၊ များလူသျှင်ရို၊
ခေါ်တွင်လတ်ကော၊ ဂေါက်ပတ်ရွာတည်း၊ အရာတဖန်၊ ဤသည်ရွာကို၊ သညာထပ်လို့၊ ခေါ်လတ်ဟန်ကား၊ ဘုန်းကံကြီးလှ၊
လက်ရုံးရောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်ပကော၊ ဒဿရာဇာ၊ မင်းမြတ်စွာလျှင်၊ အာဏာဖြန့်မိုး၊ တိုင်းရက္ခာကို၊ အုပ်ကာစိုးသော်၊
ဖီးဖီးစဉ်လာ၊ ကိုးကွယ်ပါမ၊ မဟာမုနိ၊ ခြောက်ရောင်ညီးကော၊ မြတ်သီရိကို၊ ခရီးဝီးကွာ၊ မြစ်သိဂီ၌၊ သညာကျော်ဟိုး၊
သေလာတောင်လေ၊ မြင့်ခေါင်ထက်ကော၊ ဝက်သတိုးက၊ ရှိခိုးပန်ထွာ၊ ပင့်ဆောင်လာ၍၊ စန္ဒသူရိယ၊ မင်းရာဇိန်နှင့်၊ မုနိန္ဒရို၊
မူလသွန်းရာ၊ မြို့ခညာဝယ်၊ တောင်သာပုလု၊ မြရိပ်မြိုင်လေ၊ ကတညာတွင်၊ ပြုစုထပ်မံ၊ တည်ထားပြန်၍၊ ကာရံတံတိုင်း၊
မင်းရာဇာမှာ၊ သဒ္ဓါလှိုင်း၍၊ မဆိုင်းလျှင်စွာ၊ ပြုလုပ်ခါတွင်၊ ဤရွာ၌ဝယ်၊ ကျောက်များစွာကို၊ ညီညာဖြတ်၍၊ ဆတ်လတ်တေရာ၊
ထိုသည်ကစ၊ ဤဂါမကို၊ များလှသူငါ၊ နောက်တဖန်ဝယ်၊ တွင်ပြန်လတ်ကော၊ ကျောက်ဆတ်ရွာဟု၊ သညာလွမ်းကျော်၊
ယခုတိုင်လေ၊ စဉ်အဆက်ကော၊ မြွက်လို့ခေါ်ရေ၊ မောင်တော်မှတ်သား၊ ဤရပ်ရွာမှာ၊ တခါလားသော်၊ အများမကွာ၊
မြောက်ရပ်သာတွင်၊ စဉ်လာသက်ဆင်း၊ မြို့ခညာက၊ ရာဇာမင်းရို၊ မယွင်းစုံညီ၊ အောင်မောင်းစီ၍၊ ရာသီမိဿ၊ စိတ္တရံလေ၊
သင်္ကြန်လမှာ၊ ထူးစွသဘင်၊ လောင်းပွဲတင်၍၊ ပျော်ရွှင်တုံကြ၊ ကျဉ်းမကျယ်ကော၊ ချောင်းငယ်ဝတွင်၊ စိုက်ထပ်ပန်းတိုင်၊
ယိုးအနိုင်ကို၊ ပွဲတိုင်ရှုရာ၊ ဤသည်ရွာကို၊ များစွာလူပေါင်း၊ တွင်အစဉ်ကော၊ ပန်းတိုင်ချောင်းဟု၊ နှစ်ပေါင်းမြင့်ရှည်၊
များသူငါလျှင်၊ ဤရပ်ရွာကို၊ ခေါ်လတ်တေလေး။

(၇)
မုနိသျှင်မှာ၊ ခုလျှင်တလီ၊ စံမြန်းပျော်ကော၊ သိမ်တော်အောက်မှာ၊
ကွယ်ပျောက်ပြီဟု၊ စာပီရွှီးလျှက်”

(လီ) (ပြီ) (ပီ) ကို ကာရံယူထားသည်ကိုတွဲရပါသည်။

၎င်းကိုမြန်မာမှုပြုလျှင် "ခုလျှင်တလေ၊ စံမြန်းပျော်ကာ၊ သိမ်တော်အောက်မှာ၊ ကွယ်ပျောက်ပြေဟု၊ စာပေရွှီးလျှက်" ဟု ရပါသည်။

မြန်မာတွင်လည်း (ကွယ်ပျောက်ပြေ) ဟု မဟိပါ။ (ကွယ်ပျောက်ပြီ) ဟုရာ ဟိပါသည်။
ထို့ကြောင့် ကာရံ (လီ) (ပြီ) (ပီ) ကိုထောက်၍ (စာပီ) ဆိုရာ ရခိုင်ဝေါဟာရအမှန်ဖြစ်ကြောင်း တပ်ပြအပ်ပါသည်။

ရခိုင်စာပီနှင့်ယဉ်ကျေးမှုကော်မိတီ တက္ကသိုလ်များ (ရန်ကုန်)
ရခိုင်သားကြီးစာပီ ဟူ၍ရာ ဖြစ်ရပါမည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၇) ခေါ်လတ်မယေသူငါ၊ ပန်းတိုင်ရွာက၊ တခါနှစ်ထပ်၊ တာဝါးရာလျှင်၊ ပြန်ကာထောက်ကော၊ မြောက်အရပ်သို့၊
တည့်မတ်ဖြောင့်စွာ၊ မောင်သက်နံမှာ၊ တဖန်လှည့်လို့၊ ကြည့်သောခါတွင်၊ ညိုပြာမိုင်းမိုင်း၊ တဆိုင်းဆိုင်းနှင့်၊
ရှုတိုင်းသာယာ၊ ရခိုင်ပြည်မှာ၊ နာမည်ကောင်းကော၊ ညောင်ချောင်းရွာကို၊ သေချာကျန၊ မောင်ပန်းတန်မှာ၊ မှန်မူချလျှင်၊
မြင်ရလိမ့်မည်၊ ရောက်ဖူးယောင်လေ၊ မောင်သက်ထားမှာ၊ လားလို့လည်ပါ၊ ပျော်ဖွယ်စုံခြင်း၊ ကောင်းသတင်းနှင့်၊
သောင်းတွင်းကျော်ညာ၊ ဤသည်ရွာကို၊ ရှည်ကြာရှိက၊ များလှစိုလ်ပါ၊ ခေါ်ဆိုကြကော၊ နာမသညာ၊ လောကဓံမှာ၊ စံမညီးကော၊
ကံကြီးရွာတည်း၊ တခါနောက်ထပ်၊ ညောင်းချောင်းရွာဟု၊ သညာတပ်လို့၊ ခေါ်လတ်ခြင်းရာ၊ သမိုင်းလာကို၊ ထုတ်ခါပြသ၊
သိလောက်ပေအောင်၊ သံခေပဖြင့်၊ အစအဆုံး၊ ရာဇဝင်မှာ၊ စာတင်ထုံးကို၊ ရှိဘုန်းချစ်မောင်၊ အမြဲပင်လျှင်၊ စိတ်ဝင်စား၍၊
မောင်နားထောင်လေ၊ ယခေါင်ကာလ၊ တိုင်းအောင်မြီလေ၊ ရှိကွေတွင်၊ မြို့ပြအင်္ဂါ၊ စုံလင်စွာနှင့်၊ အောင်ချာကနက်၊
ထီးနန်းတည်ကော၊ စမ္မပုဂံမှာ၊ နန်းတက်စိုးစံ၊ ကုသလံလေ၊ ရှိကံလည်းထူး၊ ဘုန်းသဖောနှင့်၊ တေဇာပြင်းကော၊ မင်းဘီလူးကို၊
ဉာဏ်ထူးစီမံ၊ (----)၊ မင်းဘယလျှင်၊ နန်းမရိပ်ခို၊ မြပေါက်ညိုနှင့်၊ နှစ်ကိုယ်တူလှ၊ ဇီးလွတ်ရာသို့၊ ပုန်းကာပုဂံလို့၊
ထွက်ပြီးကြသော်၊ တမ္မဝတီ၊ တွင်မည်ချီကော၊ ဌာနီမြတ်မွန်၊ ပြည်ပုဂံကို၊ ရောက်ပြန်သည်ဖြစ်၊ ထီးနန်းစံကော၊ မင်းကျန်စစ်သို့၊
ဦးတိုက်ခိုဝင်၊ မြင့်ကြာတင်၍၊ ဘုရင်ကျန်စစ်၊ ဇီဝိကွာ၍၊ နတ်ရွာလိုက်က၊ မြီးချစ်သဲအူ၊ အထက်ရှိက၊ ပြည်ရခိုင်ကို၊
ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကော၊ မင်းဘယ၏၊ ပုတ္တစိတာ၊ ရှိပုသာနှင့်၊ လက်ယာမင်းနန်း၊ မျိုးရိုးမှန်ကို၊ မင်းမွန်ခေါင်ဈား၊ သောင်းထိဝီအောင်၊
ဗိုလ်မြို့များကို၊ သနားပြီးခါ၊ တိုင်းရကွာသို့၊ မကြာမဆိုး၊ လောင်းမင်းနန်းကို၊ အပြန်ခိုင်း၍၊ မြို့တိုင်းပြည်ရွာ၊ ဘိုးရိပ်ရာကို၊
ပြန်ကာသိမ်းမြောက်၊ မြို့ပရိန်မှာ၊ ရောင်ထိန်လွမ်းအောင်၊ ရှိနန်းဆောက်လို့၊ ဘုန်းတောက်ရှိန်ဂါ၊ စိုးစဉ်ခါတွင်၊ တမ္မဒီပ၊
မြို့ပုဂံမှာ၊ ဘုန်းလှပကော၊ ရာဇမှန်ကူ၊ ကြီးပညာနှင့်၊ တေဇာပြင်းကော၊ မင်းစည်သူက၊ နတ်လူရိညွတ်၊ မုန့်တွင်ကော၊
အသျှင်မြတ်ကို၊ ပီးအပ်လာရန်၊ စာသဝဏ်ဖြင့်၊ တောင်းခံလတ်ရာ၊ ထိုအခါတွင်၊ လက်ယာမင်းနန်း၊ မယ်တော်ဝန်နှင့်၊
ကြိမ်ဖန်များလှ၊ ညီလာခွင်မှာ၊ တိုင်ပင်ကြလို့၊ ဗုဒ္ဓဆင်းလျော်၊ ရုပ်ပွားတော်ကို၊ ထင်ပေါ်ကျော်ဟိုး၊ တောင်ထိပ်ချွန်လေ၊
မြင့်ချွန်တက်ကော၊ ဝက်သတိုး၌၊ ပုန်းလျိုးပုဂံထွေ၊ တိတ်တိတ်ကောဖြင့်၊ ထားပေပြီးမှာ၊ စာသဝဏ်ကို၊ ပုဂံမြို့မှာ၊ ဆက်ပို့ကြလို့၊
ရွှီးထခြင်းရာ၊ အကြောင်းမှာကား၊ ရာဇာတုလွတ်၊ ဘုန်းတေဇာဖြင့်၊ အာဏာပြင်းကော၊ သျှင်မင်းမြတ်လေ၊ လူရပ်ပေါ်ထင်၊
မုန့်သျှင်က၊ ယခင်ရှိများ၊ တလိုင်းဟူကော၊ ပြုအများနှင့်၊ စစ်သားဆိုးသွန်း၊ အသျှင်ကျွန်ရို၊ ပေါင်တံကြောသား၊ ဖြတ်ယူပါကော၊
ခြင်းရာများကြောင့်၊ ခြောက်ပါးရောင်လွင်၊ မုန့်သျှင်မှာ၊ ခုလျှင်တလီ၊ စံမြန်းပျော်ကော၊ သိမ်တော်အောက်မှာ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီဟု၊
စာပီရွှီးလျှက်၊ မြို့ပုဂံမှာ၊ တမန်ဆက်၍၊ လရက်နှစ်တာ၊ အချိန်ကြာသော်၊ ပကွဒိန်မှာ၊ ရက်ချိန်ညောင်းလို့၊
ပြောင်းလတ်ကလျှင်၊ ဒဿရာဇာ၊ နန်းတက်ခါဝယ်၊ မဟာမုန့်၊ တန်းခိုးတော်ဖြင့်၊ လွမ်းကျော်လတ်ကော၊ မြတ်ဖောမိကို၊
မည်ဟိကျော်ဟိုး၊ ခါတဖန်တွင်၊ မင်းနန်ပုဂံကော၊ ဝက်သတိုးက၊ ရှိခိုးပန်ထွာ၊ ပင့်ဆောင်လာ၍၊ ဤရွာ၌ဝယ်၊ ရှိပန်းမြိုင်ကော၊
ယာဉ်ရထားကို၊ ရပ်နားပေ၍၊ ပန်းဖြေညောင်းညာ၊ တန်နားပါ၍၊ ထိုခါကစ၊ သာမောစည်ကော၊ ဤဒေသကို၊
ညောင်ချောင်းတွင်ရေ၊

“ဆီမီးပြောင်ပြောင်၊ ညိုထွန်းထောင်၍၊ အရောင်ထိန်လက်၊ လင်းအာရုံတွင်၊ သံစုံကျူးကော၊ ဖူးဝတ်တက်လို့၊ နှုတ်မြွက်ချိုမြ
များသတ္တလေ၊ ဝေနေယျကို အမျှအညီ၊ ရကြစီဟု၊ ပီးဝီတုံပြီး၊ ခေါင်းလောင်းသံဖြင့်၊ ဆူညံဟီးလို့”

“အမျှအညီ၊ ရကြစီဟု၊ ပီးဝီတုံပြီး” (ညီ) (စီ) (ဝီ) ကို ကာရံယူထားသည်ကိုတွဲရပါသည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင် “အမျှအညီ၊ ရကြစေဟု၊ ပေးဝေတုံပြီး” ဟု ရပါသည်။

(အမျှအညီ၊ အညီအမျှ) ဟု မြန်မာတွင်လည်းမဟိပါ။ (အညီအမျှ) ရာဟိပါသည်။

(ပီးဝီသည်။ ဝီခြမ်းသည်။ ဝီမျှသည်။ ဝီ၎င်းသည်) စသည့်ဂေါဟာရများမှာ ရခိုင်စာဖြစ်ပါသည်။

(ဝေ၎င်းသည်။ ပေးဝေသည်) ဆိုသည်မှာ မြန်မာစာဖြစ်ပါသည်။

(ညီ၊ စီ၊ ဝီ) ကာရံကိုထောက်၍ ဆုတောင်းအမျှစီရာတွင်လည်း (ကျမ္ဘာပါစီ၊ ချမ်းသာပါစီ၊ လုပ်တိုင်းအောင်
ကြံတိုင်းမြောက်ပါစီ) ဟု စီကာရံဖြင့် ရှီးသားရမည်ဖြစ်ကြောင်း သိသာထင်ရှားသည်။

(ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်) ဟူသောစကားတွင်လည်း (ဝီခြမ်းသည်။ ဝီမျှသည်) (ဖြန့်ချိသည်) ဟုအဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သဖြင့်
(ထုတ်ဝေသည်) ရာ အမှန်ဖြစ်သည်။ (ထုတ်ဝေသည်) ဟူသည်မှာ မြန်မာစကား၊ မြန်မာစာဖြစ်သည်။ (ထုတ်ဝေသည်) ဟု
ရှီးသားလျက် မြန်မာစာကို ရခိုင်စာဟု အသျှင်မခံသင့်ပေ။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၆) ညောင်ချောင်းမယေရပ်ရွာ၊ ထိုနီရာက၊ တခါမျှော်ထောက်၊ ပြန်ကိုးရာလျှင်၊ တိုင်းတာဟိကော၊ အရှိမြောက်တွင်၊
ဘုန်းတောက်ပေါ်ထင်၊ မုနိသျှင်၏၊ စံရွှင်ပျော်မိုး၊ ကုန်းထိပ်ပေါ်မှာ၊ သိမ်တော်ကြီးကို၊ ထိန်ညီးတင့်တယ်၊ ကြည်နူးဖွယ်နှင့်၊
မြင်မည်မလွဲ၊ တပြောင်ပြောင်နှင့်၊ သိမ်ဆောင်ထဲမှာ၊ အမြဲမှန်စွာ၊ စဉ်အလာဖြင့်၊ အခါမိသာ၊ စိတ္တရုံကော၊ ပိုင်းရံပလို့၊
မာသတန်းခူး၊ နှစ်ဟောင်းလွန်၍၊ သင်္ကြန်ကျူးသော်၊ ပျော်မြူးသာရွှင်၊ များလှသျှင်ရို၊ ဖြူစင်ဝတ်စား၊ ပန်းနံ့သာလေ၊
ကြက်သူများကော၊ ကုက္ကားတင်းခွန်၊ လက်ဆောင်မွန်နှင့်၊ လာပြန်တုံပြီး၊ မြတ်ဘုန်းမော်၏၊ သိမ်တော်ကြီးမှာ၊
ဆီမီးပြောင်ပြောင်၊ ညိုထွန်းထောင်၍၊ အရောင်ထိန်လက်၊ လင်းအာရုံတွင်၊ သံစုံကျူးကော၊ ဖူးဝတ်တက်လို့၊ နှုတ်မြွက်ချိုမြ
များသတ္တလေ၊ ဝေနေယျကို အမျှအညီ၊ ရကြစီဟု၊ ပီးဝီတုံပြီး၊ ခေါင်းလောင်းသံဖြင့်၊ ဆူညံဟီးလို့၊ ကောင်းချီးနုမော်၊
သာဓုခေါ်၍၊ ပူဇော်ပြီးလျှင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ၊ ပျော်ရွှင်မဆုံး၊ စည်ပင်သာကော၊ ရွာအားလုံးက၊ ရွှင်ပြုံးကြည်လင်၊ အလှူသျှင်ရို၊
စီရင်ပြုစု၊ ပျားရည်သွန်ကော၊ သင်္ကြန်မို့ကို၊ ရှိဦးအလျှင်၊ မုနိသျှင်အား၊ ဆွမ်းတင်ပြီးလတ်၊ များသံဃာကို၊ သဒ္ဓါလွှမ်းကော၊
မုနိဆွမ်းကပ်လို့၊ နောက်ထပ်တသွယ်၊ ဥပုသ်သယ်နှင့်၊ ကြီးငယ်မဟု၊ ရောက်လာသူကို၊ ပီးလှူတုံမြောက်၊ မွန်းတည့်နီကော၊
ဆွမ်းချိန်ရောက်လျှင်၊ ဝမ်းမြောက်သာရွှင်၊ မုနိသျှင်၌၊ ဆွမ်းတင်ပြီးခါ၊ မြတ်သံဃာအား၊ ရွယ်ကာလှူဒါနံ၊ သဒ္ဓါဖြူ၍၊
ကပ်လှူကြကော၊ မွန်းတည့်ဆွမ်းကို၊ ရဟန်းဘုန်းဟိ၊ လွန်စင်ကြယ်ကော၊ ထေရ်မုနိရို၊ ပဋိကုလ၊ အဟာရဟု၊ ပစ္စဝက္ခက၊
အခါခါပင်၊ တင်ကာလည်းရှု၊ ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို၊ မတ္တညာဖြင့်၊ ဓာတ်စုလေးဖြာ၊ မျှရုံသာဖြင့်၊ ချိန်ကာချင့်ထောက်၊
ဝိနည်းလမ်းကော၊ ကျမ်းအထုံးနှင့်၊ သုံးပြီးနောက်တွင်၊ စားသောက်ဖွယ်ရာ၊ ဆွမ်းရသာကို၊ သျှစ်ဖြာသီလ၊ ဆာက်တည်သူကော၊
ဟူသမျှကို၊ ကျွေးကြပြီးလျှင်၊ သိမ်တော်ပြင်မှာ၊ လှူသျှင်စုရုံး၊ ထေရ်မဟာလေ၊ ဆရာဘုန်းထံ၊ လက်ဦးဆယ်စုံ၊ ထိပ်ထက်ရုံ၍၊
ရွှံ့ဘုံအမတ်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့၊ လမ်းညွှန်ပြကော၊ ဓမ္မထူးချွန်၊ တရားမွန်ကို၊ နာခံပြီးမှ၊ သုန္ဒရီကို၊ သက်သီမြွက်ကော၊ စီစက်ချလို့၊
ကိစ္စကုန်စင်၊ ပြီးစုံလင်သော်၊ ရောင်လွင်တောက်ထွန်း၊ ဖာလ်စကြာမှာ၊ ဂေါယာကျွန်းသို့၊ စောင်းယွန်းခါမို၊ မွန်းလွဲနီမှာ၊
စုံညီလှငြား၊ ရွာထိုထိုမှာ၊ လှူပျိုများနှင့်၊ နုထွားပျိုရွယ်၊ ကညာမေရို၊ တင့်တယ်လျှောက်ပတ်၊ မုနိတွင်ကော၊ အသျှင်မြတ်ကို၊
ရီသပွယ်ရန်၊ လာကြဟန်ကို၊ တဖန်မေက၊ ကြောင်းအရာကို၊ ပေါင်းကာနှောကော၊ ပြောလို့ပြမည်၊ နတ်ဆင်းယောင်လေ၊
မောင်သက်ထားမှာ၊ ထောင်နားတည်လေး။

(၉)

“မျက်စိပြုံးချို၊ မောင်လူပျိုရို၊ သံချိုအီးအီး၊ အံခြင်းဆို၍၊ စည်ကိုတီးလျှက်၊ သံကြီးသံလတ်၊ ဘုံမောင်းစီ၍၊ ပြိုကိုမှတ်ကော၊ လက်ခုပတ်လို့”

“သံချိုအီးအီး၊ အံခြင်းဆို၍၊ စည်ကိုတီးလျှက်” ဟု (အီး) နှင့် (တီး) ၊ (စီ) နှင့် (ပြို) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါလိမ့်မည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုပါက “သံချိုအေးအေး၊ အံခြင်းဆို၍၊ စည်ကိုတေးလျှက်၊ သံကြေးသံလတ်၊ ဘုံမောင်းစေ၍၊ ပြေကိုမှတ်ကော၊ လက်ခုပတ်လို့” ဟု ရပါသည်။

မြန်မာတွင်လည်း (တီးခတ်သည်၊ တီးမှုတ်သည်) ဟုရာဟိပါသည်။ (တေးခတ်သည်၊ တေးမှုတ်သည်) ဟု မဟိပါ။

ထို့ကြောင့် (စည်ကိုတေးလျှက်) ဟူသည်မှာ ဟာသဖြစ်ပါသည်။ (သံချိုအီးအီး၊ အံခြင်းဆို၍၊ စည်ကိုတီးလျှက်) ဟူသော (အီး) (တီး) ကာရံကိုထောက်၍ (အီးချမ်းသည်၊ ချမ်းအီးသည်) ဆိုရာ ရခိုင်စကား၊ ရခိုင်စာဖြစ်ပါသည်။

(အေးချမ်းသည်၊ ချမ်းအေးသည်) ဆိုသည်မှာ မြန်မာစကား မြန်မာစာဖြစ်ပါသည်။

(ဘုံမောင်းစီ) ဆိုသည်မှာ ဘုံမောင်းများကို အစီအညီချထားသည့်သဖောဖြစ်ပါသည်။ (ဘုံမောင်းစေ) ဆိုသည်မှာ အဓိပ္ပါယ်မဟိပါ။

ထို့ကြောင့် (စီ) ကာရံကိုထောက်၍ (ပြို) ဟူဆိုမှသာလျှင် ရခိုင်ဝေါဟာအမှန်ဖြစ်ကြောင်းကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။

(ပြေ) ဆိုသည်မှာ မြန်မာစကားမြန်မာစာဖြစ်ပါသည်။ (သံကြီးသံလတ်) ကို (သံကြေးသံလတ်) ဟု မြန်မာမှုပြုသောအခါတွင်လည်း (သံသတ္တ၊ ကြေးသတ္တ) ဟု အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်လားပါသဖြင့် ဤကာရံများကို မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဟုခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၉) ထောင်နားတည်ကော၊ ကွလယ်ရို၊ က၊ ကုန်းထိပ်ပေါ်မှာ၊ သိမ်တော်လှသို့၊ အားရစိတ်ရွှင်၊ လားဖို့ပိုင်ကော၊ ဆင်ယင်ဝတ်စား၊ ဆယ့်နှစ်တောင်လေ၊ တောက်ပြောင်ရွှန်းကော၊ ပန်းဒွယားကို၊ ဆန်းပြားအောင်ပင်၊ ခါး၌ဆင်၍၊ ညိုလွင်ရောင်ဟပ်၊ မြကြိုးနွယ်ဟု၊ အမည်ထိုးကော၊ ပိုးခါးပတ်နှင့်၊ စည်းလတ်ပြီးထွေ၊ လှဆန်းကြယ်ကော၊ ခါးကျယ်လက်ကျပ်၊ ပိုးအင်္ကျီမှာ၊ ဘော်စီကပ်လို့၊ ဆင်ဝတ်ပြီးခါ၊ ဆံကောသာကို၊ ညီညာစုရုံး၊ ရပ်ပတ်နှောင်၍၊ ပျိုမောင်ဂေါင်းမှာ၊ တစောင်းထုံးလို့၊ ပွတ်လုံးဖော်ကာ၊ ပိုးအချာကော၊ အဝါဂေါင်းပေါင်း၊ လူပျိုမောင်ရို၊ လှယောင်ပေါင်းလို့၊ နွဲ့နှောင်းတင့်တယ်၊ ရုပ်ပိုင်းပြင်ကို၊ မြင်မညီးအောင်၊ ဆင်ပြီးကောလျှင်၊ တသွေထို့နောက်၊ လှပြုံးချိုကော၊ ပျိုဆဒေါက်ရို၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ သူ့ထက်ငါလျှင်၊ လှပါစီငြား၊ ကြီးမှန်ပြင်ကို၊ ရှိတွင်ထားလို့၊ မြသားအဟန်၊ ဂေါင်းကောဆံကို၊ ဆီကျံသိမ်းရုံး၊ ဖြီးပြီးပြန်သော်၊ ကောင်းမွန်ထုံးကော၊ နားကုံးရတနာ၊ ဆင်တန်းဆာနှင့်၊ ယဉ်စွာနွဲ့နှောင်း၊ ကညာမေ၏၊ လက်ဆယ်ချောင်းမှာ၊ နှစ်ချောင်းကိုလွှတ်၊ သျှစ်ချောင်းတွင်၌၊ ဆင်ကာဝတ်ကော၊ လက်စွပ်များစွာ၊ မေဟတ္တာကော၊ ဘယ်ညာနှစ်ရပ်၊ ရှိသီကီကို၊ ထိန်ထိန်တောက်အောင်၊ လက်ကောက်ဝတ်လို့၊ ချောမွတ်တင့်တယ်၊ မယ့်လိုင်တွင်၌၊ မြင်မညီးကော၊ ပုတီးသွယ်လေး၊ ရင်ကျယ်ခါးတွန်း၊ ပမာဆောင်ကော၊ စွန်တောင်ဖြန့်ယောင်၊ ပိုးညွန့်အင်္ကျီ၊ မယ်သညာလျှင်၊ လွန်စွာဆန်းကော၊ နန်းလုံးဝီနှင့်၊ ထမီပိုးသား၊ စိမ်းညိုရောင်နှင့်၊ တောက်ပြောင်ငြားကော၊ ခနားနှစ်ဆင့်၊ နီအဝါဖြင့်၊ စီကာတွဲကော၊ မကျည်းပွင့်ကို၊ လှတင့်ညီစွာ၊ မြီကမ္ဘာနှင့်၊ ပွတ်ခါလည်းဝတ်၊ မြိတ်တထွာနှင့်၊ ရစ်ခါပိုးကော၊ ခါးကြိုးပတ်လို့၊ ဆန်းလတ်တဖုံ၊ လွှမ်းထပ်ခြံကော၊ ရောင်စုံပြုံးပြက်၊ အမျိုးမှန်ကော၊ ပိုးတံပါက်နှင့်၊ တင့်တင့်တယ်တယ်၊ ခင်ကညာရို၊ ဆင်ကာဝတ်၍၊ ပြီးလတ်ချေသော်၊ သက်ရွယ်ကြီးငြား၊

အဖိုးအိုနှင့်၊ ဒါအိုများလည်း၊ ဝတ်စားဖြူစင်၊ ကိုယ်ရုံတင်၍၊ ယူငင်ကုက္ကာ၊ မုလေးပွားကော၊ ဘုရားလက်ဆောင်၊ ပန်းများမြောင်ကို၊ ကိုင်ဆောင်ပြီးငြား၊ မုန့်သျှင်ကို၊ ဖူးမြင်ရအောင်၊ ရိုကလားလို့၊ ဖိုးဖွားနောက်မှာ၊ ပျိုကညာရို့၊ ယဉ်စွာနွဲ့ပါး၊ နံ့သာရည်ကို၊ ငွေဖလားနှင့်၊ ထည့်ထားပြီးလျှင်၊ လွန်ရိုသေကော၊ ပျိုမေပေါင်းမှာ၊ ဂေါင်းထက်တင်လို့၊ နောက်တွင်တချို့၊ ညွန့်ဂီဝီနှင့်၊ သပြီထိုး၍၊ ရီအိုးကိုယ်စီ၊ ရွက်ထမ်းချီလျက်၊ အညီတူရာ၊ ထိုနောက်တွင်လျှင်၊ ဆင်ယင်သကော၊ မျက်စိပြုံးချို၊ မောင်လူပျိုရို့၊ သံချိုအီးအီး၊ အံခြင်းဆို၍၊ စည်ကိုတီးလျက်၊ သံကြီးသံလတ်၊ ဘုံမောင်းစီ၍၊ ဂြိုကိုမှတ်ကော၊ လက်ခုပ်ခတ်လို့၊ ထက်ရပ်နာ၊ မိုးတိမ်စွန်သို့၊ အသံဟီးကာ၊ ကြောင်းဇေခါက၊ ညီညာတူကွ၊ မုန့်သျှင်၏၊ ရင်ပြင်စသို့၊ လှမ်းကြပြီးသော်၊ ထိုသိမ်တော်ကို၊ ကော်ရော်လေးမြတ်၊ ရိုသေစွာဖြင့်၊ သုံးခါပတ်လို့၊ ရိုရပ်ပြုပြု၊ ဥပစာက၊ အသာလှမ်းလျက်၊ မုန့်သျှင်လော၊ စံရွှင်မြန်းကော၊ ကုန်းတန်းထက်သို့၊ တက်ကြပြီးခါ၊ လက်ဆယ်ဖြာကို၊ ထိပ်မှာတင်မိုး၊ သုံးခါကြိမ်ကော၊ ဦးနှိမ်ကျိုးလို့၊ ရှိနိုးပြီးလျှင်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်နှင့်၊ တင့်တယ်ဘီကော၊ မုန့်သျှင်ကို၊ ကြည်လင်စီကြောင်း၊ သာဓုသံကော၊ ညံသောင်းသောင်းဖြင့်၊ မွီးကောင်းနံသာ၊ ရီကြိုင်စွာဖြင့်၊ သွန်းခါလောင်းထွေ၊ ခါသကြိမ်မှာ၊ ထိန်ညံလတ်အောင်၊ ရီသပွယ်ရေ။

(၁၀)

“သာဂီဝင်ကော၊ ဘုရင်ဆက်ကို၊ တွက်စစ်ရွှိထား၊ များသွယ်သွယ်နှင့်၊ ငါးဆယ့်ငါးလျှင်၊ စံစားပျော်မို့၊ နှစ်လီလီကို၊ တွက်ရွှိသောခါ၊ ဆဇကာနှင့်၊ အဋ္ဌာဇက”

ဤအပိုဒ်တွင် “စံစားပျော်မို့၊ နှစ်လီလီကို၊ တွက်ရွှိသောခါ” ဟု (မို့) (လီ) (ရွှိ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိမြင်ရပါလိမ့်မည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုမည်ဆိုပါက “စံစားပျော်မော၊ နှစ်လေလေကို၊ တွက်ရွှေသောခါ” ဟု ရပါသည်။

(တွက်ရွှေ) ကိုလိုက်၍ (ပျော်မော၊ နှစ်လေလေ) ဖြစ်လားပါသဖြင့် လုံးဝအဓိပ္ပါယ်ကင်းလွတ်လားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကာရံများကိုထောက်၍ (ရွှိတွက်သည်) ရာ ရခိုင်စကားအမှန်ဖြစ်ကြောင်းကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ (ရွှေတွက်သည်) ဆိုသည်မှာ မြန်မာစကားမြန်မာစာဖြစ်ပါသည်။

“ဆက်နွယ်မပျက်၊ ထီးနန်းထိုင်၍၊ စိုးပိုင်ပြီးကော၊ သားမြီးဆက်လို့”

ဤအပိုဒ်တွင်လည်း “စိုးပိုင်ပြီးကော၊ သားမြီးဆက်လို့” ဟု (ပြီး) နှင့် (မြီး) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် (မြီးဖြစ်တီတွတ်၊ သားပိုင်မြီးဆက်) စသည်ဖြင့် (မြီး) သည်ရာ ရခိုင်စကားအမှန်ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းကာရံကို မြန်မာမှုပြုလျှင် “စိုးပိုင်ပြေးကော၊ သားမြေးဆက်လို့” ဟူ၍ ရပါသည်။ (ပြေး) သည်ဆိုပါက ထီးနန်းစိုးပိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်မရဘဲ (ထီးနန်းထက်က တွက်ပြီးသည်) ဟု ပြောင်းပြန်အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် Grandson ကို (မြီး) ဟု သုံးမှ ရခိုင်စာဖြစ်ပါသည်။ (မြေး) ဟု သုံးပြီး ရခိုင်စာဟုအချင်ခံသည်မှာ ရှက်ကောင်းထမန်းဖြစ်ပါသည်။ အာရီယံများ စဉ်းစားသင့်ချိန်တန်ပြီးဖြစ်သည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၀) ဤသို့မယေဖြာဖြာ၊ မြို့ညောကို၊ ရံကာပတ်ရုံး၊ လွန်သာယာကော၊ ရွာအားလုံးကို၊ သိမ်းကျုံးပြီးခါ၊ မေပြောဆိုကော၊ ထိုစကားကို၊ မှတ်သားပါဟု၊ သံသာချိုမြ၊ သိန်းကျော့ဝေမှာ၊ ဆိုပေကလျှင်၊ လှပဝင်းပြောင်၊ ပန်းဖြူအောင်မှာ၊ ဇောင်လည်းတခါ၊ ပျိုပန်းတန်ကော၊ လှစံသီးကို၊ မီးလတ်ရာကား၊ မဟာမုန့်၊ ရုပ်ပွားသျှင်ကို၊ ယခင်ရှိက၊ သွန်းဘိခြင်းရာ၊ သမိုင်းလာကို၊ သေချာကျန၊ လှမေခေါင်မှာ၊ ရုပ်ပွားသျှင်ကို၊ အယင်ကိုကို၊ ပြောလို့ပြပါ၊ ဆိုသောခါတွင်၊ ရယ်ကာပြုံးပြုံး။

သိန်းကျော့ဝေလေ၊ စပါယ်ကုံးမှာ၊ နန်းသုံးပီစာ၊ သမိုင်းလာနှင့်၊ နှိုင်းကာတသွယ်၊ မောင်လူပျိုကို၊ သံချိုနှောလို့၊
ပြောလတ်တေကား၊ ရှိဝယ်ကာလ၊ ပြည်ရခိုင်မှာ၊ မြို့ဥညတွင်၊ သက်ကျသား၊ မဟာဆွီကော၊ ဇာနီဘုန်းတု၊ မြတ်ရာဇာလေ၊
မာရယုလျှင်၊ ပြုစုတည်ထောင်၊ နန်းထီးဖြူနှင့်၊ ခွန်ယူမိုးလို့၊ စိုးပြီးနှောင်တွင်၊ များမြောင်နန်းတက်၊ သာဂီဝင်ကော၊
ဘုရင်ဆက်ကို၊ တွက်စစ်ရွှိထား၊ များသွယ်သွယ်နှင့်၊ ငါးဆယ့်ငါးလျှင်၊ စံစားပျော်မို၊ နှစ်လီလီကို၊ တွက်ရွှိသောခါ၊ ဆဇကာနှင့်၊
အဋ္ဌာကော၊ မျိုးခြားနိုင်၍၊ စိုးပိုင်သကော၊ ရာဇဘုရင်၊ ခြောက်ဆက်တွင်ဝယ်၊ စံရွှင်နှစ်နှစ်၊ ဥညမည်ကော၊ ပြည်အသက်ကို၊
ပေါင်းတက်လိုက်သော်၊ တွက်စစ်များမြောင်၊ နှစ်တထောင်နှင့်၊ ထိုနှောင်သျှစ်ရာ၊ တဆယ်မှာတွင်၊ ကျော်ကာသျှစ်နှစ်၊
သတ္တရာဇ်ကို၊ တွက်စစ်ပြန်ရာ၊ တိဇကာနှင့်၊ အဋ္ဌာသတ္တ၊ ထိုခါဝယ်လေ၊ ပြည်ဥညလျှင်၊ ဖြစ်ကပျက်ပြန်၊ လောကခံကို၊
မလွန်နိုင်ပြီး၊ နန်းထီးဖြူကို၊ ပိုင်သူကင်းကော၊ ယွင်းပျက်စီးလို့၊ တသီးနှောက်မှာ၊ ကံရာဇာဟု၊ သညာနာမ၊ သတင်းကျော်၍၊
ဘွဲ့တော်ရကော၊ မင်းလှဘုန်းကြွယ်၊ တိုင်းရက္ခာမှာ၊ ဥညာမြို့ကို၊ ထပ်လို့တည်လျက်၊ ဆက်နွယ်မပျက်၊ ထီးနန်းထိုင်၍၊
စိုးပိုင်ပြီးကော၊ သားမြီးဆက်လို့၊ နန်းတက်တုံမြို့၊ မြို့ဥညာမှာ၊ စဉ်ကာဖြစ်ကော၊ နှစ်ဆယ့်လေးတွင်၊ ထူးကဲတေဇ၊
နှုံးမတန်အောင်၊ ဘုန်းကံပကော၊ ရာလမာယု၊ ဘွဲ့မည်တော်ဖြင့်၊ တွင်ခေါ်ကျူးကော၊ နှိုင်းတုမရ၊ ပြင်းအာဏာနှင့်၊ မင်းရာဇလျှင်၊
ဏာဝစန္ဒီ၊ ခန်းကြဲလီကော၊ ကောဇာနှစ်ကို၊ ဖျက်ပစ်ခြံ၍၊ တလီအသစ်၊ စန်းသင်္ချာဖြင့်၊ တည်ကာခင်းကော၊ အကြွင်းနှစ်ကာ၊
တွက်စစ်မှတ်ရာ၊ ထိုသင်္ချာကို၊ စဉ်ကာသုံးလျက်၊ ဥညမည်ကော၊ ရွှိပြည်တွင်းမှာ၊ မင်းလေးဆက်လျှင်၊ နန်းတက်စံဘိ၊
အဆုံးစွန်မှာ၊ ဘုန်းကံဟိကော၊ သီရိရာဇာ၊ ဘွဲ့မည်တော်ဖြင့်၊ တွင်ခေါ်လတ်ကော၊ မင်းမြတ်စွာမှာ၊ တောင်ညာနန်းစံ၊ ကုမ္မာရ်ဟု၊
အလွန်ကျော်ကြား၊ လှတင့်တယ်၍၊ အသရေဟိကော၊ မိဖုရားတွင်၊ တက်ပွားကောဇာ၊ ဒွေးသတ္တာနှင့်၊ မှုံပါရိမြ၊ ဆီးနှင်းယိုကော၊
ပြာသိုလ၏၊ ပြည့်ထရက်တွင်၊ အာကာပြင်မှာ၊ နီဝင်လုခါ၊ လစန္ဒာလျှင်၊ ပေါ်ကာထွက်စ၊ လနှင့်နီကို၊ နှစ်လီပလို့၊ မြင်ရချိန်မှာ၊
သားပုတ္တာကို၊ တောင်ညာနန်းမ၊ မွီးသန်စင်၍၊ ဖွားမြင်ရသော်၊ နီလနှစ်ဆူ၊ ပေါင်းဖက်ထူ၍၊ ကောက်ယူပြီးခါ၊
နန်းလောင်းလျာကို၊ စန္ဒသူရိယ၊ သောင်းလုံးကျော်အောင်၊ ဘွဲ့တော်သ၍၊ ထိမ်းယများစွာ၊ နွယ်မဟာအား၊ ဘယ်ညာရံပတ်၊
စံမြန်းပျော်ကော၊ နန်းတော်တွင်းမှာ၊ ကြီးပြင်းလတ်လို့၊ မျိုးမြတ်သာဂီ၊ ပါရမီနှင့်၊ ဇာနီယောကျ်ား၊ သက်အရွယ်လျှင်၊
နှစ်ဆယ့်ငါးတွင်၊ ဖဖွားပီတာ၊ မင်းရာဇာက၊ ပြည်ရွာနန်းရပ်၊ အလုံးစုံကို၊ အကုန်အပ်သော်၊ မိုးနတ်တမျှ၊ ရုပ်ပိုင်းပြင်နှင့်၊
အသွင်လှကော၊ စန္ဒမာလာ၊ ဒေဂီချာကို၊ တောင်ညာနှင့်အပ်၊ ကြာငန်းလယ်ကော၊ ရဝေမြတ်မှာ၊ လက်ထပ်ပြီးခါ၊ ဖရိပ်ရာကို၊
ယူကာသိမ်းမြန်း၊ နန်းဘုံဆောင်မှာ၊ အောင်အတိတ်နှင့်၊ ဘိသိက်သွန်းလို့၊ ရွှိနန်းစိုက်တည်၊ တိုင်းမြို့ပြည်ကို၊ ပြန်လည်မွန်းမံ၊
ကျုံးလေးတန်နှင့်၊ ကာရံတံတိုင်း၊ မြို့ဥညာကို၊ ပတ်ခါပိုင်းလျက်၊ ရံဆိုင်တန်းခါး၊ လေးမျက်နှာတွင်၊ ခိုင်စွာပြုကော၊
လေးခုထားလို့၊ လေးပါးမျိုးနွယ်၊ ရပ်လေးသွယ်နှင့်၊ လမ်းငယ်လမ်းကြီး၊ ပြည့်ဖြိုးပွန်ကော၊ ရီကန်ကြီးနှင့်၊ မြို့ကြီးကျယ်ဝန်း၊
ပြဿဒ်ရုံကော၊ ဘုံရွှိနန်းပါ၊ အဆန်းတကြည်၊ ပြုစုတည်သော်၊ ထိုသည်ကစ၊ တတိယကော၊ ဥညဝတီ၊ တွင်မည်ချီ၍၊
ရောက်လီကောဇာ၊ သတ်နာပါတွင်၊ ရာဇာဘုန်းကြွယ်၊ အသစ်ဖန်၍၊ ရွှိဌာန်နန်းမှာ၊ စံမြန်းရေလေး။

(၁၁)

“မြတ်စွာဘုန်းဟိ၊ တန်းခိုးဖန်ကော၊ ယာဉ်ပျံထက်က၊ ဆင်းသက်ဘိ၍၊ အရိုမျက်နှာ”

ဤအပိုဒ်တွင် (ဟိ) (ဘိ) (ရို) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါလိမ့်မည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုမည်ဆိုပါက “မြတ်စွာဘုန်းဟေ့၊ တန်းခိုးဖန်ကော၊ ယာဉ်ပျံထက်က၊ ဆင်းသက်ဘေ့၍၊ အရှေ့မျက်နှာ” ဟု ရပါသည်။

(မြတ်စွာဘုန်းဟေ့) (ဆင်းသက်ဘေ့၍) ဟူသောဝေါဟာရများမှာ လုံးဝအဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့သော ဝေါဟာရများဖြစ်သဖြင့် မြန်မာမှုပြု၍မရနိုင်ပေ။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၁) စံမြန်းမယေကောင်းစွာ၊ မြို့ဥညာမှာ၊ ရှည်ကြာနှစ်ရောက်၊ တွက်စစ်ပေသော်၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်သို့၊ ကျရောက်သောခါ။

နှစ်ကောဇာကို၊ ရွှိကာတွက်စစ်၊ ကိန်းသင်္ချာမှာ၊ မှန်မလွဲကော၊ တိနောအစ်တွင်၊ ရောင်မြစ်ဝင်းထိန်၊ အသုရိန်ကော၊ ပူဟိန်ပြင်းပြ၊ မြို့ခိုးချိုကော၊ ကဆုံလှည့်၊ အဋ္ဌဒီဝါ၊ နိပုဒ္ဓါတွင်၊ မြတ်စွာသုံးလူ၊ ဂုဏ်ပေါင်းလှိုင်ကော၊ သဗ္ဗညုလျှင်၊ ပေါင်းစုများစွာ၊ ထေရ်ငါးရာနှင့်၊ အာကာခရီး၊ တန်းခိုးဖန်ကော၊ ယာဉ်ပျံစီးလို့၊ တိုင်းကြီးပူရ၊ ပြဿဒိဘုံဖြင့်၊ ဂုဏ်မချိုကော၊ မြို့ညောသို့၊ မြန်းကြွချီလာ၊ ရောက်တုံပါကော၊ သေလာဂီရိ၊ မည်ဟိတ်ဆိပ်၊ မိုင်းညိုမှောင်ကော၊ ကျောက်တောင်ထိပ်မှာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ရဟန္တာနှင့်၊ မြတ်စွာဘုန်းဟိ၊ တန်းခိုးဖန်ကော၊ ယာဉ်ပျံထက်က၊ ဆင်းသက်ဘိ၍၊ အရိမျက်နှာ၊ မြို့ညောသို့၊ လှည့်ကာပြုလတ်၊ ရောင်ခြောက်ဆိုင်ကို၊ ပြိုင်မနူးအောင်၊ ကွန်မြူးလွတ်သော်၊ တိုင်းရပ်ပြည်ခွင်၊ များလှသျှင်နှင့်၊ ဘုရင်ဘုန်းကြွယ်၊ မြတ်ရောင်ခြည်ကို၊ မြင်သည်ကာလ၊ ယခုတုံ၌၊ ဖြစ်ပုံများမှာ၊ ထူးခြားလှဟု၊ ရာဇဘုရင်၊ မတ်စုံလင်ကို၊ ခေါ်ဝင်နိုးနှော၊ ညီလာခွင်မှာ၊ တိုင်ပင်ပြောသော်၊ သဘောမှန်စွာ၊ ကြောင်းခြင်းရာကို၊ မဟာဝိမလ၊ မင်းဘုရင်ကို ၊ ဦးတင်သလို၊ လျှောက်ထားသည်မှာ၊ ဓမ္မချာကော၊ ဒီပါကျွန်းလုံး၊ ရောင်ခြောက်ဆိုင်ရို့၊ ပြိုင်မနူးဘဲ၊ ကွန်မြူးပြီးကော၊ နီလရောင်ထက်၊ တောက်ပြောင်ဝင်းကော၊ လင်းလက်တေဇ၊ အံ့ဖွယ်ကောင်းစွာ၊ ရောင်ခြောက်ဖြာမှာ၊ မှန်စွာမချို၊ မာရဇိန်လေ၊ မုနိန္ဒလျှင်၊ မောရဂီဝါ၊ ပဗ္ဗတာကော၊ သေလာဂီရိ၊ တောင်ထိပ်စွဲမှာ၊ ရောက်နီခြင်းကို၊ သျှင်မင်းသိယောင်၊ လွတ်သည့်ရောင်ခြည်၊ မှန်စင်စစ်လျှင်၊ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု၊ လျှောက်သည့်စကား၊ မင်းဘုရင်လေ၊ နားတွင်ကြားက၊ စိတ်ထားကြည်လင်၊ မြူးပျော်ရွှင်ကော၊ ဖူးချင်အားကြီး၊ လင်းရောင်ပေါ်၍၊ စည်တော်တီးသော်၊ မူးကြီးမတ်ရာ၊ စစ်သေနာဖြင့်၊ ဝိုင်းကာရံပတ်၊ မြတ်ပုဒ္ဓါလေ၊ ဟိရာရပ်ကို၊ ဦးညွတ်ပြီးခါ၊ ရိုသေစွာဖြင့်၊ ယာဉ်သာမစီး၊ သဒ္ဓါပိုကော၊ ထိုမင်းကြီးမှာ၊ ရွှိထီးမပါ၊ မြို့ကျင်သာဖြင့်၊ လွန်စွာကြမ်းတမ်း၊ ဆူးငြောင့်ပုံ၍၊ ရှက်ခြံထီးကော၊ ခရီးလမ်းကို၊ ဖြတ်သန်းကျော်ကာ၊ လားပြီးခါဝယ်၊ သေလာဂီရိ၊ စိမ်းညိုမှောင်ကော၊ ကျောက်တောင်ထက်ကို၊ လှမ်းတက်ပြီးသော်၊ စောထီးပုဒ္ဓါ၊ ရွှိမျက်နှာကို၊ သဒ္ဓါကြည်နူး၊ ကြိမ်များမြောင်လျှင်၊ ပယောင်ဖူးလို့၊ လက်ဦးချီထွေ၊ ခါသုံးကြိမ်လေ၊ ဦးနှိမ်ကျိုးကော၊ ရှိခိုးရေလေး။

(၁၂) ရှိခိုးမယေလီလီ၊ လက်ဦးချီကော၊ စုံညီရိညွတ်၊ ရှိတော်ပြင်မှာ၊ ခိုဝင်ဖူးကော၊ မင်းမှူးမတ်ကို၊ ယောက်ပတ်သင့်လျှော်၊ တရားတော်ဖြင့်၊ ထုတ်ဖော်ဟောငြား၊ ကြားနာသူလေ၊ လူအများမှာ၊ သုံးပါးသရကာ၊ ပဉ္စဂါဟု၊ ငါးဖြာသီလ၊ မြအမှန်လျှင်၊ တည်ပြန်ကြသော်၊ စန္ဒသူရိယာ၊ မင်းရာဇာသည်၊ ဘဂဝါပုဒ္ဓ၊ နဂဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံလတ်ကော၊ မြတ်လူ့ဘုနှင့်၊ သံဃာများစွာ၊ ထေရ်ငါးရာကို၊ ဝညာအောင်ခန်း၊ ရွှိအရောင်ဖြင့်၊ တောက်ပြောင်လျှပ်ကော၊ ပြဿဒိနန်းသို့၊ ကြွမြန်းပြီးခါ၊ ဆွမ်းရသာကို၊ သုံးကြပါရန်၊ လက်ဦးချီ၍၊ ပစိညောင်းကော၊ လျှောက်တောင်းပန်က၊ ပြန်လှန်မပြော၊ လျှောက်ခြင်းဟန်ကို၊ လက်ခံပြီးကော၊ တုကိုဘောဖြင့်၊ သျှင်စောမြတ်စွာ၊ နီသောခါတွင်၊ ရာဇာမင်းလှ၊ စိတ်ကြည်လင်ကော၊ ရွှင်အားရလို့၊ များစွာဗိုလ်ပါ၊ မြဲရကာဖြင့်၊ ပြန်လာတုံမြောက်၊ ရွှိနန်းယံကို၊ တဖန်ရောက်လျှင်၊ ထံမှောက်ဝင်ပြန်၊ နန်းတွင်းဝန်နှင့်၊ အလွန်ထူးဆန်း၊ နိဂဏှာလေ၊ ရသာဆွမ်းကို၊ လုံးပန်းစီမံ၊ ပြုတုံပြန်၍၊ ဝိမာန်နန်းတွင်း၊ တုသီတာမှာ၊ နီရာခင်းလို့၊ ခဝင်းဥသံ၊ ပြီးပြည့်စုံသော်၊ ဆယ်စုံလက်မြောက်၊ ဆွမ်းသုံးရန်ကော၊ ချိန်တန်ရောက်ဟု၊ ပင့်လျှောက်သောခါ၊ ထေရ်ငါးရာနှင့် မြတ်စွာပုဒ္ဓ၊ ထက်ပဋ္ဌာကော၊ အာကာသက၊ ပါဒဘိညာဏ်၊ တန်းခိုးဖန်၍၊ လျှင်မြန်ကြွမြန်း၊ မြို့ညောလေ၊ ရာဇာနန်းသို့၊ ထူးဆန်းကုန္ဒြေ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြင့်၊ ရောင်ခြည်ဝင်းဝင်း၊ ပန်းစုံရံကော၊ နန်းခြံတွင်းမှာ၊ သက်ဆင်းသောခါ၊ မင်းရာဇာလျှင်၊ တရားသျှစ်ကွက်၊ ပြုံးပြက်ပေကော၊ ပါဒေစက်ကို၊ ဦးချတိုက်ကာ၊ ကြိုဆိုလာ၍၊ မဟာကနက်၊ ဆန်းအမော်နှင့်၊ နန်းတော်ထက်သို့၊ ရွှိစက်ဖြန့်ကာ၊ တက်ကြွပါ၍၊ ကောင်းစွာခင်းအပ်၊ တင့်လျှောက်ပတ်ကော၊ နီရာမြတ်၌၊ လူနတ်သရဖူ၊ ထိုင်တော်မူသော်၊ ကြည်ဖြူလေးမြတ်၊ မင်းဘုန်းမော်က၊ ဆွမ်းတော်ကပ်လို့၊ သင့်မြတ်တော်ယောင်၊ ဆွမ်းများမြောင်ကို၊ သုံးဆောင်ပြီးမှ၊ ရွှိနန်းသူလေ၊ ဟူသမျှအား၊ ဓမ္မကထာ၊ ဒေသနာကို၊ သေချာကောင်းမြတ်၊ မောနောဖြင့်၊ ဟောကာချွတ်သော်၊ သုံးရပ်သရကာ၊ တည်ကြပါ၍၊ ငါးဖြာသီလ၊ နန်းတွင်းသူလေ၊ ဟူသမျှမှာ၊ နိစ္စမြဲထွေ၊ ခါမကျန်ကော၊ လွန်မယိမ်းအောင်၊ စောင့်ထိန်းရေလေး။

(၁၃)

(နှစ်ကောဇာလျှင်၊ တရားနှစ်ဆယ်၊ သုံးခုကယ်တွင်၊ ရောင်ခြည်ဝင်းပ၊ ပူပြင်းတုံကော၊ ကဆုံလ၏၊ ပြည့်ထရက်မှာ၊ နိပုဒ္ဓါတွင်၊ စကာသွန်းဘိ၊ ဆုတ်ပက္ခာသို့၊ လွန်လာပြုကော၊ ဂုရုန်တွင်၊ ထိန်ညီးရူပ၊ လျှပ်စစ်ရောင်သို့၊ ပြောင်ပြောင်လင်းကော၊ ဆင်းပုဒ္ဓကို၊ ပဉ္စလောဟာ၊ ရတနာဖြင့်၊ သွန်းကာလုပ်ကော၊ မြောက်ရောင်ထင်၍၊ မြင်မညီးအောင်၊ သွန်းပြီးရေလေး)

(စကာသွန်းဘိ၊ ဆုတ်ပက္ခာသို့၊ လွန်လာပြုကော၊ ဂုရုနိတွင်)

(ဘိ) နှင့် (နိ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တို့ရပါလိမ္မည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(စကာသွန်းဘေ၊ ဆုတ်ပက္ခာသို့၊ လွန်လာပြုကော၊ ဂုရုနေတွင်) ဟု ရပါသည်။ (စကာသွန်းဘေ) ဟူသည်မှာ အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့သော စကားလုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၃) စောင့်ထိန်းမယေမြေစွာ၊ ထိုအခါတွင်၊ သဒ္ဓါပြင်းပြ၊ ပါရမီနှင့်၊ ရာဇိန္ဒမှာ၊ များလှသံဃာ၊ ထေရ်ငါးရာနှင့်၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ၊ ကျိန်းအံ့ငါလေ၊ ဝိဟာရကို၊ လျှင်ဆွမကြာ၊ သစ်ဝါးရာ၍၊ တောင်သာပုလု၊ မြရိပ်မြိုင်နှင့်၊ ကတညာတွင်၊ ရုံးစုညီညာ၊ များပြည်သူနှင့်၊ အားကူလှောက်လို့၊ ဆောက်ပြီးခါတွင်၊ ကျယ်စွာမကွပ်၊ လွန်တင့်တယ်အောင်၊ ပြုပေလတ်၍၊ ရံပတ်သံဃာ၊ စောဗုဒ္ဓါကို၊ ပင့်ကာလှူငြား၊ ကျောင်းဝိဟာမှာ၊ ကောင်းစွာထားလို့၊ တရားဓမ္မ၊ ရက်မခြားအောင်၊ ကြားနာရ၍၊ သုံးဝသရကာဝံ၊ ပြည့်ဖြိုးတုံ၍၊ ငါးစုံသီလ၊ အဋ္ဌဂီဖြင့်၊ ကျင့်ညီမျှလျက်၊ စန္ဒသူရိယာ၊ မင်းမြတ်စွာနှင့်၊ ပြည်ရွာတိုင်းသား၊ ခသိန်းသူလေ၊ လူအများမှာ၊ စိတ်ထားကြည်ဖြူ၊ ပီးအလှူနှင့်၊ အယူဖြောင်တန်း၊ သာသနာမှာ၊ ရောင်ဂါထွန်းလို့၊ ပွင့်လန်းခါစ၊ ကျင့်ဆယ်ဖြာနှင့်၊ မင်းရာဇာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓစံရာ၊ ကျောင်းဝိဟာသို့၊ လှမ်းကာချီကြွ၊ မာရဇိန်လေ၊ မုနိန္ဒကို၊ ဦးချပြီးခါ၊ ကြောင်းစုံလင်ကို၊ ဘုရင်မင်းမှာ၊ လျှောက်ခြင်းရာကား၊ သုံးဖြာလောက၊ တုမရကော၊ ညာဏထွတ်ချာ၊ စောဗုဒ္ဓါလျှင်၊ ပြည်ရွာတမည်၊ သို့ဖြစ်ပေ၍၊ စိန္တေမြတ်စွာ၊ ဘဂဝါနှင့်၊ တူစွာမခြား၊ ရတနာနှင့်၊ သွန်းကာလုပ်ကော၊ မြတ်ရုပ်ပွားကို၊ သနားမိတ္တာ၊ ကိုးကွယ်ရန်လေ၊ မှန်ယခုလျှင်၊ ခွင့်ပြုပါဟု၊ ရာဇာမင်းကောင်း၊ နှုတ်ဝါစာက၊ မြှက်ခါတောင်းသော်၊ ကျိုးကြောင်းထောက်ကာ၊ မင်းရာဇာကို၊ မြတ်စွာသုံးလူ၊ ရှိကျောင်းပေါ်မှာ၊ ခွင့်တော်ပြုသော်၊ ရှိဦးတင်ကာ၊ နန်းဘုံသာသို့၊ ပြန်လာပြီးမှ၊ မှူးမတ်ဝန်လေ၊ ပန်ရံခလို့၊ သီဟဥဂ္ဂင်၊ ညီလာခွင်မှာ၊ တိုင်ပင်ပြီးထွေ၊ မတ်တန်တန်ကို၊ တာဝန်ခွဲလို့၊ လွှဲပြီးချေသော်၊ ရှိငွေကြီးသံ၊ တင်မကျန်ဘဲ၊ ငါးတန်လောဟာ၊ ရတနာလေ၊ သပြာချပ်ရွှီ၊ ငါးမျိုးစီကို၊ စုပုံပြီးကော၊ တကုဋေအား၊ ကြည့်ဖြူရွှေ၊ ငါးစီးဆင်မှာ၊ တင်ပြီးမှလျှင်၊ သတ္တရတနာ၊ ညီးလူလူကော၊ ထီးဖြူမြတ်ကို၊ ဆောင်းလတ်ပါ၍၊ ရာဇာဘုန်းတု၊ လွန်မြိုင်ဆိုင်ကော၊ ကတညာသို့၊ ရုံးစုညီညာ၊ အောင်မောင်းညံ့လို့၊ အောင်သံရွှန်းကော၊ ချီလှမ်းခါဖြင့်၊ လွန်စွာကြီးကျယ်၊ မကွပ်လယ်မှာ၊ ရောက်သည်ကာလ၊ ငါးစီးဆင်၏၊ ဥဂ္ဂင်မှလျှင်၊ ချကြပြီးငြား၊ ရတနာကို၊ ပုံကာထားမှ၊ ထင်ရှားကျော်လတ်၊ ပိသုကာလေ၊ ဆရာမြတ်နှင့်၊ လူနတ်များစွာ၊ ကိုးစားရာလေ၊ မဟာမုနိ၊ ရုပ်ပွားတော်လေ၊ သောင်းကျော်လတ်ကော၊ မြတ်ဗောဓိကို၊ သွန်းသည့်အခါ၊ နှစ်ကောဇာလျှင်၊ တရားနှစ်ဆယ်၊ သုံးခုကယ်တွင်၊ ရောင်ခြည်ဝင်းပ၊ ပူပြင်းတုံကော၊ ကဆုံလ၏၊ ပြည့်ထရက်မှာ၊ နိဗုဒ္ဓါတွင်၊ စကာသွန်းဘိ၊ ဆုတ်ပက္ခာသို့၊ လွန်လာပြုကော၊ ဂုရုနိတွင်၊ ထိန်ညီးရူပ၊ လျှပ်စစ်ရောင်သို့၊ ပြောင်ပြောင်လင်းကော၊ ဆင်းဗုဒ္ဓကို၊ ပဉ္စလောဟာ၊ ရတနာဖြင့်၊ သွန်းကာလုပ်ကော၊ ခြောက်ရောင်ထင်၍၊ မြင်မညီးအောင်၊ သွန်းပြီးရေလေး။

(၁၄)

(ဦးထိပ်ရိုသေ၊ ဂါရဝေဖြင့်၊ တာရှည်စိတ်ညွတ်)

ဤအပိုဒ်တွင် (သေ) နှင့် (ဂေ) (ရှည်) ကို ကာရံယူထားသဖြင့် (ရိုသေ) ထက် (ရိုသေ) သည် အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ ရခိုင်စာတွင် (သဂေထိုး) ကာရံဟူသမျှကို (-) ကာရံပြောင်း၍ မရနိုင်ပါ။

(မဟာမုနိ၊ အမည်တွင်ကော၊ သျှင်ဗောဓိကို၊ နိညီမသွယ်၊ သိမ်တော်ပြင်မှာ၊ ဦးတင်ညွတ်ကော၊ ဆည်းကပ်တေလေး)

(နိ) (မိ) (နိညိ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(မဟာမုနေး၊ အမည်တွင်ကော၊ သျှင်ဗောဓေကို၊ နေ့ညမသွယ်) ဟု ရပါသည်။

(မဟာမုနေး၊ ဗောဓေ) ဆိုသည်မှာ လုံးဝ ယုတ္တိယုတ္တာမဟိပါ။

ထိုကြောင့် ဤကာရံများမှာ လုံးဝ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

(နိ) ဆိုသည်မှာ ရခိုင်စာ၊ ရခိုင်စကား၊ ရခိုင်ဂေါဟာရဖြစ်၍ (နေ့) ဆိုသည်မှာ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကား၊ မြန်မာဂေါဟာရဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၄) သွန်းလို့မယေပြီးခါ၊ မြို့ညောက၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ၊ ထေရ်ငါးရာနှင့်၊ ပြန်ကာကြွသော်၊ စန္ဒာရီယာ၊ မင်းရာဇာမှာ၊ ရောင်ဂါထွန်းညီး၊ လွန်သမျှယ်၍၊ တင့်တယ်လတ်ကော၊ မြတ်မုနိကို၊ ဦးထိပ်ရိုသေ၊ ဂါရဝဖြင့်၊ တာရှည်စိတ်ညွတ်၊ သတိုးနွယ်မှာ၊ ကိုးကွယ်လတ်လို့၊ ထပ်ထပ်လီလီ၊ ချိန်နာရီကော၊ ရာသီရွှံ့ပြောင်း၊ နှစ်လတာလေ၊ လွန်ကြာညောင်းအောင်၊ မင်းကောင်းရာဇာ၊ ဆည်းကပ်လာ၍၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်၊ တရာကယ်၍၊ လေးဆယ့်သျှစ်သို့၊ ရောက်လစ်သောခါ၊ မစ္ဆိမာတွင်၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝင်စံကြသော်၊ လောကလူ့ဘောင်၊ ကျိုးများယောင်ဟု၊ ငါးထောင်သာသနာ၊ ထားလတ်ပါကော၊ ထိုခါကာလ၊ မြို့ညောက၊ မင်းရာဇလျှင်၊ အဋ္ဌစက္က၊ အစ်သချံာကို၊ ဖြိုကာခွင်းထ၊ သာသနာနှင့်၊ ညီစွာမျှအောင်၊ တစ်မှစ၍၊ သက္ကကောဇာ၊ ပြုတုံပါကော၊ စန္ဒာရီယာ၊ သဒ္ဓါဖြူကော၊ (လှူဒါနနှင့်)၊ ရောက်ထကောဇာ၊ တခုမှာတွင်၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ပျက်ချုပ်ပြန်သော်၊ တဖန်နန်းတက်၊ မင်းလီလီကို၊ တွက်ရွှံ့မြောက်ကော၊ တဆယ့်ခြောက်သို့၊ မပျက်ရောက်ခါ၊ သူရီယာကော၊ နွယ်လာဝံသ၊ တန်းခိုးပြောင်၍၊ ဘုန်းရောင်ဟိတ်နှင့်၊ စိကြဟု၊ နာမတွင်ခြင်း၊ မြို့ညောက၊ ရာဇာမင်းလျှင်၊ ခန်းကြွင်းကြုံလာ၊ ကိန်းသချံာကော၊ နဂါခဆ၊ နှစ်ကောဇာကို၊ ဖြိုကာချလို့၊ ထိုမှစဉ်လျှက်၊ နောက်ထပ်မံ၍၊ စိုးစံခြင်းကော၊ မင်းကိုးဆက်ထိ၊ နန်းတက်ကြရာ၊ ကောဇာနှစ်ကို၊ တွက်စစ်ပါသော်၊ နှစ်ရာကျော်လစ်၊ စွန်းကာကယ်၍၊ လေးဆယ့်သျှစ်တည်း၊ နောက်၌တဖြာ၊ မှတ်စရာကော၊ ညောကနက်၊ ထီးနန်းဘုံဖြင့်၊ ဂုဏ်မချို့ကော၊ မြို့အသက်ကို၊ ရွှံ့တွက်ပြန်ရာ၊ သတ်သုံညာနှင့်၊ နုပါရောက်အောင်၊ နန်းဘုံဆောင်မှာ၊ ဘုန်းရောင်တောက်ပ၊ ရှိရာဇာရို့၊ ကျင့်ရာထုံးကို၊ သုံးနှုံးကြလျက်၊ စန္ဒာရီယာ၊ မြတ်ရာဇာ၏၊ နွယ်လာဝံသ၊ မျိုးအနွယ်နှင့်၊ စိုးသည်မင်းကို၊ ယှင်းလင်းပြသော်၊ ပဉ္စဂါသာ၊ ထိုရာဇာရို့၊ မဟာမုနိ၊ အမည်တွင်ကော၊ သျှင်ဗောဓိကို၊ နိညိမသွယ်၊ သိမ်တော်ပြင်မှာ၊ ဦးတင်ညွတ်ကော၊ ဆည်းကပ်တေလေး။

(၁၅)

(စိစိစပ်စပ်၊ နောင်အစဉ်လေ၊ ရခိုင်သားရို့၊ သိထားကတ်အောင်၊ လေးရပ်တိုင်းခွင်)

(စပ်) (ကတ်) (ရပ်) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။ (စဉ်) နှင့် (ခိုင်) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရခိုင်စာ၌ (စဉ်) ကို (စိုင်) ဟု အသံထွက်သည်ကို သိသာသည်။

(ဤကဗျာကို၊ ပြည်ရွာညွန့်ဖူး၊ နန်းဘုံဆောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်တောက်ကော၊ မြို့မြောက်ဦး၌၊ ပျော်မြူးစဖွယ်၊ ကျောက်ရစ်ကောဟု၊ အမည်သာယာ၊ ရပ်မဟာတွင်၊ ပညာပြည့်ဝ၊ ဟာသဉာဏ်နှင့်၊ မောင်စံလှဟု၊ နာမညော၊ ငါဆရာလျှင်၊ ကဗျာစီတန်း၊ သာခြင်းသံကို၊ ကာရံဆန်းနှင့်၊ နှစ်ခန်းမြောက်စွာ၊ ကုံးပြီးပါ၍)

ဤအပိုဒ်ကိုထောက်၍ ကဗျာစာဆို၏မိုးရပ်ဇာတိနှင့် အမည်နာမကို ဖော်တုတ်နိုင်သည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၅) ဤလေလေကော၊ ဤလေကျော်ရွှန်း၊ ဤသို့စီကော၊ ဤနှစ်ခန်းတွင်၊ ပြည့်နန်းသေချာ၊ နိဂုဏ်းရွာ၌၊ ဝေဠာရဌ၊ ရှိနန်းယံမှာ၊ စိုးစံကြကော၊ ရာဇဖြာဖြာ၊ ပေါင်းများစွာနှင့်၊ မဟာမုနိ၊ မြောက်ရောင်ပေါ်ကော၊ ကိုယ်တော်မြတ်၏၊ ထုပုတ္တိကို၊ စိစိစပ်စပ်၊ နောင်အစဉ်လေ၊ ရခိုင်သားရို့၊ သိထားကတ်အောင်၊ လေးရပ်တိုင်းခွင်၊ ဂါမဝင်နှင့်၊ ရာဇဝင်ခန်း၊ မြဒိုးဝေ၏၊ ရွှီးသည်ကျမ်းကို၊ နှိပ်ငြိမ်းပြကာ၊ ဤကဗျာကို၊ ပြည်ရွာညွန့်ဖူး၊ နန်းဘုံဆောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်တောက်ကော၊ မြို့မြောက်ဦး၌၊ ဖျော်မြူးစဖွယ်၊ ကျောက်ရစ်ကောဟု၊ အမည်သာယာ၊ ရပ်မဟာတွင်၊ ပညာပြည့်ဝ၊ ဟာသဉာဏ်နှင့်၊ မောင်စံလှဟု၊ နာမသညာ၊ ငါဆရာလျှင်၊ ကဗျာစိတန်း၊ သာခြင်းသံကို၊ ကာရံဆန်းနှင့်၊ နှစ်ခန်းမြောက်စွာ၊ ကုံးပြီးပါ၍၊ ဖတ်နာသူများ၊ ဆီးလိပ်ချိုနှင့်၊ ကွမ်းကိုစား၍၊ တန့်နားကြပေ၊ မြို့ဝေသာ၏၊ ကြောင်းရာထုံးကို၊ (ပြောအုံးမည်လေး)။ (ပျောက်)

(၁၆)

(ထွက်လားချီဘိ၊ ဆန်းစကြ၍၊ ကဆုန်ကူးကော၊ ဗုဒ္ဓူးနီတွင်၊ သိမ့်သိမ့်ကျော်ညာ)

(ဘိ) (နီ) (သိမ့်) ကာရံယူထားသည်ကို တွဲရပါလိမ့်။

ဤကာရံကို မြန်မာမူပြုလျှင်

(ထွက်လားချီဘေ့၊ ဆန်းစကြ၍၊ ကဆုန်ကူးကော၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင်၊ သေ့သေ့ကျော်ညာ) ဟု ရပါသည်။

(ထွက်လားချီဘေ့) (သေ့သေ့ကျော်ညာ) ဆိုသည်မှာ လုံးဝအဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့သော ဝေါဟာရများဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံများမှာ လုံးဝမြန်မာမူပြုမရသော ရခိုင်ဝေါဟာရများဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၆) တခန်းမယေရပ်ခို၊ နောက်ထပ်မံ၍၊ ကာရန်ဆန်းနှင့်၊ တခန်းဆိုမည်၊ မေပျိုသက်ထား၊ ပန်းစံပယ်မှာ၊ မောင်စကားကို၊ ထောင်နားတည်ပါ၊ မြို့ဝေဠာကို၊ ပိုင်ကာစိုးငြား၊ မင်းဆက်နွယ်လေ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးတွင်၊ နောက်ဖျားဆုံးစွန်း၊ အုပ်စိုးစံကော၊ နိုင်ငံမျက်ရှု၊ မဟာနွယ်လေ၊ မင်းကောတုမှာ၊ သားဦးပတ္တမြား၊ လက်ရုံးရောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်ထွန်းကော၊ စန္ဒြားကို၊ မင်းဖျားရာဇာ၊ တရံခါဝယ်၊ အဂါလေးရပ်၊ စစ်သေနာဖြင့်၊ ရံကာပတ်လို့၊ မူးမတ်စုံစွာ၊ မြို့ဝေဠာက၊ ထွက်ခါသုတ်သုတ်၊ ခရီးတာကို၊ သင်္ချာထုတ်သော်၊ ဂါပုတ်နှစ်ပြန်၊ ရပ်မျက်နှာကို၊ မှန်းကာထောက်သော်၊ နောက်မြောက်ယံတွင်၊ ရောက်ပြန်ကာလ၊ ကုန်းကမ်းမြို့မှာ၊ ဗိုလ်ခြံဝန်းကော၊ စခန်းချလို့၊ မြို့ပြအင်္ဂါ၊ လက္ခဏာနှင့်၊ ညီစွာတင့်တယ်၊ ကျိုးပတ်ရံ၍၊ တပ်ခြံဆီးကော၊ မြို့ကြီးတည်လို့၊ ဂုဏ်ရည်ထူးမြင့်၊ နန်းဝေယံဖြင့်၊ စံမနူးကော၊ ကံသုံးဆင့်ဟု၊ နန်းမြင့်သညာ၊ ထိုမြို့ရွာမှာ၊ ရာဇာစန္ဒြား၊ မတ်တော်ဝန်နှင့်၊ ခြံရံငြားလို့၊ စံစားပျော်ရာ၊ ထိုအခါတွင်၊ ဗိုလ်ပါဆင်မြင်း၊ မိုးတွင်းခါဝယ်၊ ယင်နာရောက်ကော၊ သီပျောက်ခြင်းကြောင့်၊ နန်းတွင်းဘုံသာ၊ ဆောင်သီဟာတွင်၊ ရာဇာမင်းလှ၊ မတ်များစွာနှင့်၊ တိုင်ပင်ကြသော်၊ ဗေဒကျွမ်းကျင်၊ ကျမ်းစုံသင်၍၊ မြော်မြင်နမ့်သီ၊ တိုင်းနိုင်ငံမှာ၊ လွန်ကျော်ဇောကော၊ ပရောဟိဟု၊ ကင်မတ်ဝန်၊ လျှောက်တင်ဟန်ကား၊ အလွန်ကျော်ကြား၊ မင်းရာဇိန်လေ၊ စနီသားမှာ၊ ထွက်လားချီဘိ၊ ဆန်းစကြ၍၊ ကဆုန်ကူးကော၊ ဗုဒ္ဓူးနီတွင်၊ သိမ့်သိမ့်ကျော်ညာ၊ နောက်မျက်နှာတွင်၊ သိဂါနန်းမြင့်၊ ဆောက်စိုက်သွယ်၍၊ မြို့ပြည်ပြောင်းကော၊ အကြောင်းသင့်၍၊ နန်းမြင့်တည်ရာ၊ ပြည်အောင်ချာတွင်၊ နာနာဘာဝ၊ ဖုတ်ပြိတ္တာရို့၊ ဝင်ကာရောက်ကော၊ ပယောဂကြောင့်၊ မုချအမှန်၊ လူများစွာ၏၊ ခန္ဓာသက်လျှင်၊ ပျက်ပြန်ဟု၊ ထိပ်စွန်လက်ထား၊ လျှောက်တင်ပုံကို၊ မယုံငြား၍၊ ပယ်ထားပြီးလျှင်၊

နောက်ထပ်မံ၍ မတ်ဝန်များကို ပြောကြားအင်ကား၊ မြော်မြင်ဉာဏ်ဟိ၊ အဖြာဖြာကို၊ လိမ္မာတတ်ကော၊ မတ်ကဝိရီ၊ သဗောဓိကော၊ ရင်းအချာဖြင့်၊ ရောဂါကင်းကြောင်း၊ တတ်ကြည်ပွန်၍၊ လွန်ထင်ရှားကော၊ သမားကောင်းနှင့်၊ ဆီးကောင်းနည်းနာ၊ အဖြာဖြာကို၊ လျှင်စွာခဏ၊ သိဟိပြန်သော်၊ ငါ့ထံမှောက်မှာ၊ လျှောက်ထားကြဟု၊ ချသည့်အာဏာ၊ ထိုအခါတွင်၊ သက်ဝါကြီးမြောက်၊ ပညာရွှင်၍၊ ကျော်ထင်လတ်ကော၊ မတ်တယောက်က၊ တင်လျှောက်တုံကျင့်၊ နန်းကြီးသျှင်ကော၊ ဘုရင်ဘုန်းခေါင်၊ ကြွင်းမကျန်အောင်၊ ကျွန်စကားကို၊ ရွှံ့နားထောင်ပါ၊ များမြောင်လူသား၊ ဖြစ်ပွားပါကော၊ ရောဂါများကြောင့်၊ ပျက်ပြားတုံပါ၊ ဤကြောင်းရာကား၊ မိစ္ဆာစုန်းဖုတ်၊ နတ်ပြိတ္တာလေ၊ နာနာရုပ်ရီ၊ ပြုလုပ်တုံကြ၊ ပရောဂလေ၊ ဒေါသမဟုတ်၊ ကျမ်းအညွန့်နှင့်၊ မှန်သရုပ်ကို၊ ဖော်ထုတ်လျှက်သာ၊ ပြရပါမူ၊ ရာဇာစံမြန်း၊ မြို့တခိုကို၊ ရီညိုဝန်းလို့၊ ညစ်ညမ်းရွံ့နွံ၊ အင်းအိုင်ရံကော၊ ပုဇွန်လိပ်ငါး၊ ပျော်မြူးအင်ကော၊ မှက်ခြင်များ၍၊ တွင်ငြားနာမ၊ များလူဗိုလ်ရီ၊ ခေါ်ဆိုပြောကော၊ နောပကဟု၊ ဒေသဤမှာ၊ မိုးချိန်ခါတွင်၊ မရွာမသွန်း၊ မိုးခေါင်ပြန်သော်၊ ပုလွန်ပြင်းပြ၊ လူများစွာရီ၊ ရောဂါရ၍၊ ဝါတပုတ်၊ မည်ဟိတွင်ပြီ၊ ဓာတ်နှစ်လီမှာ၊ ကဲလွန်တုံထ၊ ငုတ်တုံပါကော၊ အာကာသကြောင့်၊ ဥက္ကတေဇော၊ တွင်းသဏ္ဍန်မှာ၊ လွန်ပြန်ပြော၍၊ ပျက်ချောတလီ၊ ပထဝီကြောင့်၊ အမှီမရ၊ ဝါယောကန်၍၊ ဝမ်းသွန်ခြင်းမှာ၊ ထန်ပြင်းလု၏၊ ထိုကတဖန်၊ ကူးစက်ဟန်မှာ၊ ညီနံပုတ်ငြား၊ ယိုစီးကျင်ကော၊ မစင်အားကို၊ ယင်များအုံကော၊ စားသောက်ပါ၍၊ ပျံကာတခြား၊ လူများစွာ၏၊ အစာများမှာ၊ နားလတ်တုံဘိ၊ ထိုအစာကို၊ ယူကာပွားကော၊ စားသောက်မိ၍၊ ဖြစ်သည့်ရောဂါ၊ ထိုအနာမှာ၊ မြန်စွာကူးစက်၊ ဤပုံစံသို့၊ ပြန်ကာပြောင်းကော၊ ထောင်သောင်းဆက်၏၊ တချက်နောက်မှာ၊ ဤရောဂါ၏၊ ဖြစ်ရာမူလ၊ သောက်သုံးနီကော၊ ရီကစဟု၊ ရိုကမိန်မှာ၊ စကားလာကြောင့်၊ ခုခါထင်လင်း၊ ဤပြည်ရွာမှာ၊ ရောဂါကင်းအောင်၊ ရီတွင်းရီကန်၊ သန့်ယုင်းရန်ကို၊ ကောင်းမွန်ပြုငြား၊ နောင်တလီတွင်၊ သောက်ရီများကို၊ ကြိုထားတုံပြန်၊ ယင်နားလာကော၊ အစာများကို၊ မစားရန်တည်း၊ တဖန်သိအပ်၊ စွတ်စိုစိုနှင့်၊ ထိုအဝတ်ကို၊ မကပ်ယောင်ခွာ၊ အိမ်တခွင်လေ၊ ပြင်အတွင်းပါ၊ သန့်ယုင်းရာဟု၊ ကျမ်းလာစကား၊ ဤနည်းလာကို၊ ဆောင်ကာထားလျှင်၊ ကြီးထွားလှစွာ၊ ဤရောဂါလျှင်၊ ကင်းကွာလိမ့်မည်၊ မင်းဘုရင်ကို၊ ဦးတင်မြှောက်လို့၊ လျှောက်လတ်ပေသော်၊ ဘုန်းကြွယ်မင်းလှ၊ မတ်တော်ဝန်၏၊ တင်ဟန်များကို၊ ရွှင်အားရ၍၊ များစွပြည်သူ၊ ခသိန်းသူရီ၊ ထပ်တူထပ်မျှ၊ နည်းယူသင်၍၊ အားအင်ထုတ်ကော၊ ပြုလုပ်ကြဟု၊ ချသည့်အာဏာ၊ ထိုအခါတွင်၊ ပြည်ရွာအတွင်း၊ ထိုနမူကို၊ စံယူထုတ်ကော၊ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်၊ မြို့တွင်းပြည်ရွာ၊ ထိုယင်နာမှာ၊ မြန်စွာကင်းပျောက်၊ ပြည်ကြီးသျှင်မှာ၊ ရွှင်ဝမ်းမြောက်လို့၊ တင်လျှောက်နည်းညွန့်၊ မတ်တော်ဝန်ကို၊ ဆုမွန်ချထွေ၊ သီဟာယုံနှင့်၊ ဝေယျနန်းမှာ၊ ချီမွမ်းရေလေး။

(၁၇)

(ဌာနေသီရိ၊ သေအချာဖြင့်၊ ဝေသာလိကို၊ ပြောင်းရွှံ့တည်ထောင်)

(ရိ) (လိ) (ရွံ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိနိုင်ပါသည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ဌာနေသီရေ၊ သေအချာဖြင့်၊ ဝေသာလေ့ကို၊ ပြောင်းရွှံ့တည်ထောင်) ဟု ရပါသည်။

(ဌာနေသီရေ) (ဝေသာလေ့) ဆိုသည်မှာ လုံးဝအဓိပ္ပါယ်မဟိသော စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံများမှာ လုံးဝမြန်မာမှုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

(ဘုန်းတောက်ပါရမီ၊ မဟာဆွိကော၊ သာဂီမင်းမျိုး)

ဤအပိုဒ်တွင်လည်း (မိ) (ဆွီ) (ဂီ) ကို ကာရံယူထားပါသည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ဘုန်းတောက်ပါရမေ၊ မဟာဆွေလျှင်၊ သာဂေမင်းမျိုး၊) ဟု ရပါသည်။

(ပါရမေ) (သာကေ) ဆိုသည်မှာ ယုတ္တိယုတ္တာမဟိသော စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။

ဤကာရံကိုဆောက်၍ (ဆွေမျိုး) ထက် (ဆွီမျိုး) (မင်းဆွီမင်းမျိုး) သည်ရာ ရခိုင်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။

(ထူလစန္ဒြား၊ တွင်ငြားတဖြာ၊ အာနန္ဒာဟု၊ သညာဘွဲ့၊ရ၊ ထိုဘုရင်မှာ၊ ကြင်မဝကေ၊ အလှကြည့်၊ ရူပီနီဟု၊ ဒေဝီရတနာ၊ ဘွဲ့သညာမှာ၊ ကုမ္မာမိဖုရား၊ လှအောင်ချာကို၊ တောင်ညာထားလို့၊ စံစားတုံလစ်၊ မှတ်သရ်ချာလေ၊ ကောဇာနစ်လျှင်၊ တွတ်စစ်ငါးရာ၊ ရောက်သောခါတွင်၊ သုံးဖြာပိဋကတ်၊ မြတ်ဖိနော်လေ၊ ဟောဖော်ဘိကေ၊ ပရိယာတ်ကို၊ ကြီးချပ်၌မှာ၊ ရှိုးထိုးကာဖြင့်၊ သံဃာယနံ၊ ပဉ္စနံကို၊ မင်းမွန်စောထီး၊ မြို့ဝေသာမှာ၊ သံဃာများနှင့်၊ တင်ထားပြီးသော်)

(ထူလစန္ဒြား၊ တွင်ငြားတဖြာ၊ အာနန္ဒာဟု) ဤအပိုဒ်က ရခိုင်သမိုင်းပညာသျှင်များ မဖော်ထုတ်နိုင်သိမ့်သော အာနန္ဒစန္ဒြားဘုရင်အလှလှ အမီးပုစ္ဆာကို အဖြေဖော်ထုတ်လျက်ဟိသည်။ ၎င်း ထူလစန္ဒြား (ခေါ်) အာနန္ဒစန္ဒြား ဘုရင်မှာ ဝေသာလီ၌ သံဃာယနာတင်ခသည်ကို ဖော်ပြထားသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၇) ချိုမွန်းမယေဩဘာ၊ ပြုတုံပါကေ၊ ရာဇာထွတ်ထား၊ တအေကာမှာ၊ တေဇာလွမ်းကေ၊ စန္ဒားလျှင်၊ တည်ထားစံလင်း၊ များဗိုလ်တာရီ၊ ပျက်ကာဆုံးကေ၊ ကံသုံးဆင့်၍၊ ထီးဖွင့်မကြာ၊ တနစ်တာတွင်၊ စွန့်ခွာပြီးလစ်၊ သက္ကရာဇ်လျှင်၊ နှစ်ရာလေးဆယ်၊ ကိုးခုဝယ်တွင်၊ ဌာနေသီရိ၊ သေအချာဖြင့်၊ ဝေသာလီကို၊ ပြောင်းရွှိတည်ထောင်၊ မတ်များမြောင်နှင့်၊ ရွှင်မညီးအောင်၊ စံပြီးနောင်တွင်၊ ပြည်ဘောင်တရီး၊ ရှိပြည်သူလေ၊ လူအများရီ၊ စီးပွားတိုးအောင်၊ ပံ့ပိုးကောင်းစွာ၊ ဆယ်မြောင်းတာနှင့်၊ လယ်ယာများပြား၊ တိုးချဲ့ပြန်ကေ၊ စီမံထားလို့၊ တပါးနောက်တွင်၊ တိုင်းပြည်ခွင်၌၊ လူသျှင်အများ၊ သီရောဂါရီ၊ ကင်းကွာငြားအောင်၊ ဆီးဝါးပညာ၊ သင်အံ့ငှါလျှင်၊ တရွာတယောက်၊ မင်းရာဇာကေ၊ ဘဏ္ဍာထောက်လို့၊ တတ်မြောက်အောင်ပင်၊ မြတ်ဆရာနှင့်၊ ဝေသာမြို့မှာ၊ ခေါ်လို့သင်၍၊ လူသျှင်သီးသီး၊ တိုင်းမြို့ရွာမှာ၊ ကျမ္မာရီးကို၊ အားပီးကူညီ၊ တတ်လိမ္မာကေ၊ ဆရာများနှင့်၊ ကုစားစီလို့၊ တလီထိုမှ၊ ရောင်းအဝယ်ကို၊ တွင်ကျယ်လှအောင်၊ မောင်းကရာဇူ၊ ဟောင်းသစ်ဟူ၍၊ ညီတူပြုငြား၊ ရှိပြည်သူရီ၊ သုံးတုံငြားကေ၊ သွန်းထားသေချာ၊ လွန်ကြည်လင်၍၊ ငွေစင်ပြားကေ၊ ဒဂီးမှာလျှင်၊ မဟာစန္ဒြား၊ မြတ်ဘုန်းမိုကေ၊ ထိုမင်းများ၏၊ မွီးဖွားတုံပြန်၊ စနီနံကို၊ အမှန်ခပ်နိပ်၊ ကြံစုံပြန်ကေ၊ နွားတံဆိပ်နှင့်၊ ရောင်ဖိတ်ဝင်းဖြာ၊ တဖက်မှာတွင်၊ ရာဇာဆောင်းထိုက်၊ နာရဂဏီလေ၊ သိင်ဂီစစ်ကေ၊ မကိုဋ်ပုံစံ၊ နောက်တဖန်ကား၊ ကြာလွန်ရီကေ၊ မြို့စညာမှာ၊ တေဇာပကေ၊ သူရိယရာဇာ၊ ဆက်နွယ်လာဟု၊ ဖော်ကာညွှန်ပြ၊ စုံအညီကေ၊ နီနှင့်လကို၊ ပီသကောင်းမွန်၊ မကိုဋ်တော်၏၊ အပေါ်ထိပ်မှာ၊ ခပ်နိပ်ပြန်၍၊ ပုံစံနစ်ရပ်၊ ငါးမူးဟူ၍၊ သုံးယူစွဲကေ၊ မူခွဲခတ်နှင့်၊ တချပ်သုံးရန်၊ နှစ်ပုံစံကို၊ သွန်းပြန်များပြား၊ ရခိုင်ပြည်လေ၊ နယ်အနံ့မှာ၊ ဖြန့်လတ်ငြားသော်၊ ဖောက်ကားရောင်းဝယ်၊ အသွယ်သွယ်မှာ၊ တွင်ကျယ်ပြန့်ပြော၊ မြစ်နဒီလေ၊ ရီတကြောမှာ၊ သဘောလိုယင်၊ လောင်းလွန်းကြင်ရီ၊ ထွက်ဝင်သောင်းသောင်း၊ တခြားပြည်က၊ ကုန်သည်ပေါင်းလည်း၊ ရောင်းရန်ဝယ်ရန်၊ လာကြပြန်သော်၊ ကုန်ဝန်တင်ချ၊ သွယ်အယူကေ၊ လွယ်ကူလှအောင်၊ လှပခိုင်မာ၊ ကျောက်များစွာဖြင့်၊ စီကာလုပ်ထား၊ ဆိပ်ကမ်းဒြီမှာ၊ ကျောက်လိုကားကို၊ စန္ဒြားမင်းမွန်၊ ပြုလုပ်ပြန်၍၊ ငွေခွန်တိုးပွား၊ ဝေသာလီမှာ၊ လွန်စည်ကားလို့၊ ဘုရားမြတ်စွာ၊ သာသနာကို၊ ပမာနီလ၊ ထိန်ထိန်ဖြာကေ၊ ရောင်ဂါပအောင်၊ မစကောင်းစွာ၊ ဆောင်ရွက်ကာဖြင့်၊ ဝေသာကြာငှန်း၊ ရှိနန်းဆောင်မှာ၊ ဘုန်းရောင်ထွန်းလို့၊ စံမြန်းပျော်ရာ၊ နန်းသက်တာကို၊ ရှိကာတွက်သော်၊ ငါးဆယ်ကျော်၍၊ စွန်းပေါ်ခုနစ်၊ ပွားတက်လာကေ၊ ကောဇာနစ်ကို၊ တွတ်စစ်ပြန်မြောက်၊ ကိန်းသရ်ချာလေ၊ သုံးရာမြောက်တွင်၊ ဘုန်းတောက်ပါရမီ၊ မဟာဆွီကေ၊ သာဂီမင်းမျိုး၊ သက်အရွယ်လျှင်၊ သျှစ်ဆယ့်ကိုးမှာ၊ ပျက်ညှိုးဇာတာ၊ မြို့ဝေသာကို၊ စွန့်ကာတဖန်၊ ရုပ်ခန္ဓာလေ၊ ပျက်ကာယွင်းကေ၊ နတ်နန်းစံလို့၊ တဖန်နောက်မှာ၊ သူရိယဟု၊ ရာဇစန္ဒြား၊ မတ်ပေါင်းရံ၍၊ စိုးစံငြားကေ၊ ထင်ရှားကျော်ဟိုး၊ နင်းသက်ဝေလျှင်၊ လေးဆယ်ကိုးတည်း၊ နွယ်ရိုးပံသ၊ ဆက်နွယ်ပြန်၍၊ ဘုန်းကပ်ကေ၊ မောလရာဇာ၊ နန်းစံမှာကား၊ အဋ္ဌာစာရ၊ မင်းပေါလလျှင်၊ ရက္ခပူရီ၊ ဝေသာလီကို၊ ခွန်စီစိုးမြောက်၊ မြမသွယ်ကေ၊ လေးဆယ်မြောက်နှင့်၊ ထိုနောက်တဝ၊ ပြင်းအာဏာနှင့်၊ မင်းကာလလျှင်၊ နဝစတ္တာ၊ မြို့ဝေသာကို၊ စံလာပြီးမြောက်၊ မင်းပြည်ပိုင်လေ၊ စဉ်မပျက်ကေ၊ ငါးဆက်ရောက်သော်၊ ထက်အောက်လွမ်းကျော်၊

တုမပေါ်အောင်၊ ဘုန်းတော်ကြီးလှ၊ တိုင်းနိုင်ငံကို၊ စိုးပြန်ရကော၊ **ထူလစန္ဒြား၊ တွင်ငြားတဖြာ၊ အာနန္ဒာဟု၊ သညာဘွဲ့ရ၊**
ထိုဘုရင်မှာ၊ ကြင်မဝကော၊ အလှကြံ့ညီ၊ ရှုပ်နီဟု၊ ဒေဝီရတနာ၊ ဘွဲ့သညာမှာ၊ ကုမ္မာမိဖုရား၊ လှအောင်ချာကို၊
တောင်ညာထားလို့၊ စံစားတုံလစ်၊ မှတ်သင်္ချာလေ၊ ကောဇာနစ်လျှင်၊ တွက်စစ်ငါးရာ၊ ရောက်သောခါတွင်၊ သုံးဖြာပိဋကတ်၊
မြတ်ဖိနော်လေ၊ ဟောဖော်ဘိကော၊ ပရိယာတ်ကို၊ ကြီးချပ်၌မှာ၊ ရှိုးထိုးကာဖြင့်၊ **သံဃာယနံ၊ ပဉ္စနံကို၊ မင်းမွန်စောထီး၊**
မြို့ပေသာမှာ၊ သံဃာများနှင့်၊ တင်ထားပြီးသော်၊ ပျက်စီးပြန်ခါ၊ နောက်ရာဇာရီ၊ ထပ်ခါပြုစု၊ လုပ်နိုင်ရန်ကို၊ စိတ်ကြံ့ပြုလို့၊
ကောင်းမှုဒါန၊ တာသုံးထောင်နှင့်၊ ဂေါင်အချုပ်ကော၊ သင်္ဂုတ္တဟု၊ နာမတွင်ခြင်း၊ သရက်ရွာနှင့်၊ လက်ကာတွင်းကို၊ စိတ်ရင်းဖြူစွာ၊
လှူလတ်ပါ၍၊ အက္ခရာရွှီးမှတ်၊ ကြီးချပ်လွှာမှာ၊ ကောင်းစွာနိုင်ကော၊ တံဆိပ်ခတ်လို့၊ မင်းမြတ်ဘုန်းကြွယ်၊ သေအချာဖြင့်၊
ရှည်ကြာမှတ်အောင်၊ ထားလတ်တေလေး။

(၁၈)

(ရောဂါကောင်းရီး၊ ပင်ညောင်ညိုကို၊ ဖျက်ဖြိုလှီး၍၊ မီးနှင့်လည်းတိုက်၊ စွီးစွီးဖြူ၍၊ ပြာပုံဖြစ်လျှင်)

(ရီး) (လှီး) (မီး) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤကာရကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ရောဂါကောင်းရေး၊ ပင်ညောင်ညိုကို၊ ဖျက်ဖြိုလှေ့၍၊ မေးနှင့်လည်းတိုက်၊ ဖွေးဖွေးဖြူ၍၊ ပြာပုံဖြစ်လျှင်) ဟူ၍ ရပါသည်။

(ဖြိုလှေ့သည်။ မေးနှင့်တိုက်သည်) ဆိုသည်မှာ လုံးဝအဓိပ္ပာယ်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤကာရများမှာ မြန်မာမှုမရသော ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၈) ထားလတ်ငြားကော၊ စန္ဒြားရာဇာ၊ အာနန္ဒာလျှင်၊ ဘာသာကောင်းကျိုး၊ စည်ပင်သာအောင်၊ ပြည်ရွာကျိုးကို၊
အားကြီးစိတ်ကြံ့၊ လုံ့လသန်၍၊ စီမံပြုလစ်၊ ရှိဘုန်းကံကြောင့်၊ နန်းစံစိုးကော၊ ဆယ့်ကိုးနှစ်တွင်၊ သက္ကရာဇ်ကောဇာ၊
တွက်စစ်ခါဝယ်၊ ငါးရာတဆယ်၊ ခုနှစ်ကယ်တွင်၊ ကံခေဆိုးလှ၊ မြတ်ရာဇာမှာ၊ နတ်ရွာကြွသော်၊ သားလှသက်နံ၊ တိုင်းနိုင်ငံကို၊
ပိုင်စံစိုးဘိ၊ ထူးကဲလွန်၍၊ ဘုန်းကံဟိကော၊ သီရိစန္ဒြား၊ တဘာဂီကော၊ ဇာနိဗ္ဗာန်မှာ၊ သက်ထားကြင်ယာ၊ သာဝိတာဟု၊
တောင်ညာနုမ၊ နတ်ဆင်းညီကော၊ ဒေဝီလှကို၊ ကဉ္စနမာလာ၊ ဘွဲ့သညာဖြင့်၊ တင်ကာမြှောက်ထား၊ အတန်တန်လေ၊
မတ်ဝန်များနှင့်၊ ခစားရံပတ်၊ ညီးလူလူဖြင့်၊ ထီးဖြူဖိုးကော၊ အုပ်စိုးလတ်လို့၊ လွှမ်းပတ်ကျော်လစ်၊ နန်းဘုံပျံ့မှာ၊ စံသည်နှစ်ကို၊
ရွှီစစ်တွက်ကျိုး၊ နှစ်လေးဆယ်နှင့်၊ စွန်းဝယ်သုံးတွင်၊ ရှိထုံးစဉ်လာ၊ နှစ်ကောဇာလျှင်၊ ငါးရာခြောက်ဆယ်၊ ရောက်ခါဝယ်တွင်၊
သုံးသွယ်ပိဋကတ်၊ စောဗုဒ္ဓါ၏၊ မြွက်ခါထုတ်ကော၊ မုက္ခပါတ်ကို၊ ပြီးပြတ်စုံစွာ၊ ကြီးချပ်မှာ၌၊ သံဃာများမြှောက်၊
ပေါင်းနှစ်ထောင်နှင့်၊ ရွတ်ဆောင်ကျန၊ မြောက်ချိန်ခါဝယ်၊ ငါးရာခြောက်ဆယ်၊ ရောက်လတ်ပေကော၊ ထိုသည်သက္ကရာဇ်၊
ခန်းကြံ့ပါကော၊ ကောဇာနစ်ကို၊ ဖြိုပစ်ပြီးခါ၊ တစ်သင်္ချာမှ၊ စကာရွှီလစ်၊ တက်ပွားပါကော၊ ကောဇာသစ်လျှင်၊ တွက်စစ်နှစ်ဆယ်၊
ကိုးခုကောတွင်၊ ဘုန်းကြွယ်ရာဇာ၊ စုတိပြန်၍၊ နတ်ထံကြွသော်၊ သိင်္ဂံစန္ဒြား၊ သားသက်နံလျှင်၊ နန်းစံငြားလို့၊ ညာထားနုမ၊
သွန်းရုပ်ဟန်သို့၊ သုဝဏ္ဏနှင့်၊ တူကွမကွာ၊ တိုင်းရက္ခာကို၊ အာကာဖြန့်မိုး၊ ချုပ်အချာဖြင့်၊ အုပ်ခါစိုးလို့၊ အမျိုးဘာသာ၊
သာသနာကို၊ လွန်စွာမြှောက်စား၊ မြို့ပြည်ရွာလျှင်၊ သာယာငြားအောင်၊ ဆယ်ပါးဓမ္မ၊ ရှိစဉ်လာကော၊ ရာဇာထုံးကို၊ နှလုံးမျှ၍၊
သင်္ဂဟလေးတန်၊ ဒါနပုဒ်၍၊ နန်းစံစိုးမြှောက်၊ နှစ်ကြာရှည်ကော၊ ခြောက်ဆယ်ခြောက်တည်း၊ ထိုနောက်တဖြာ၊
နှစ်ကောဇာကား၊ ပဉ္စာနုမ၊ ရောက်သောခါ၌၊ ဇရာကျလို့၊ ရာဇဘုရင်၊ ကုသိုလ်ဟုန်လျှင်၊ ကုန်ကာခန်းကော၊ နတ်နန်းဝင်လို့၊
ထိုပြင်နောက်မှာ၊ နှုံးမတန်အောင်၊ ဘုန်းကံပကော၊ စူဠစန္ဒြား၊ တွင်မည်ဆိုကော၊ ထိုမင်းသားမှာ၊ ညာထားနုမ၊
တိုက်လေးဆောင်မှာ၊ ကိုယ်ရောင်ပကော၊ စန္ဒဒေဝီ၊ မဟေသီနှင့်၊ ရွှီစီဘုံနန်း၊ မှူးမတ်ဝန်ရဲ့၊ ပတ်ရံဝန်းကော၊ စံမြန်းပျော်ရာ၊
တရံခါတွင်၊ ရာဇမင်းဖျား၊ ဦးရစ်နာလျှင်၊ ဖြစ်လာငြား၍၊ ဆီးဝါးစုံစွာ၊ အဖြာဖြာနှင့်၊ ဆရာအများ၊ အတန်တန်လျှင်။

ကုပြန်ငြားလည်း၊ ဖြစ်ပွားရောဂါ၊ မချမ်းသာသော်၊ ရာဇာဘုန်းဟိ၊ မတ်စုံလင်နှင့်၊ တိုင်ပင်ညိုလို့၊ ကဂိဉာဏ၊ ရွှီတိုင်းဘုံမှာ၊
ဂုဏ်ရောင်ပၤၤ၊ သာမမယဇ္ဇ၊ ကုသျှုတွင်ထား၊ ကျမ်းသုံးဘုံကို၊ တတ်တုံငြားကော၊ ဟူးရားအကျော်၊ ပုဏ္ဏားတော်ကို၊
ပင့်ခေါ်ယူလျက်၊ မင်းရာဇာဏိ၊ ဇာတာကွက်ကို၊ တွက်ချက်သောခါ၊ ဗြဟ္မဏာကော၊ ဆရာမြတ်မှာ၊ ဟောလတ်ရာကား၊
မဟာတေဇ၊ ဘုန်းတော်ဟိန်နှင့်၊ ထိန်ထိန်ပကော၊ မင်းလှဘုန်းကြွယ်၊ လွန်စည်ပင်ၤၤ၊ ရွှင်မညီးကော၊ သင်းထွီးပြည်တွင်၊
ရုံဝေတဝ၊ အကုသိုလ်လေ၊ ပိုမိုကြီးကော၊ စွီးဖြစ်ခလို့၊ သီသတွင်ပြန်၊ ဦးဂေါင်းခွံကို၊ ပင်သန်ရိပ်ဝန်း၊ မြညောင်ညိုလျှင်၊
မျိုကာလွမ်းလို့၊ ကုန်ခန်းဆောင်းလ၊ ရွက်ကျင်ပြန်ၤၤ၊ ဝိမာန်တွင်းမှာ၊ လီပြင်းထသော်၊ ကိုင်းမခက်သံ၊ ဘယ်ညာလန်ၤၤ၊
လျှင်ပြန်တုံကြ၊ သို့တွက်တာကြောင့်၊ ရောဂါရလို့၊ လျှင်ဆွမကြာ၊ ဦးရစ်နာလေ၊ ရောဂါကောင်းရီး၊ ပင်ညောင်ညိုကို၊
ဖျက်ဖြိုလို့ၤၤ၊ မီးနှင့်လည်းတိုက်၊ ဖွီးဖွီးဖြူၤၤ၊ ပြာပုံဖြစ်လျှင်၊ စင်စစ်မှန်စွာ၊ ဤအနာမှာ၊ ကောင်းပါလိမ့်မည်၊ မင်းဘုရင်ကို၊
ဦးတင်မြှောက်လို့၊ လျှောက်လတ်ပေသော်၊ ဌာနေသီရိ၊ သင်းထွီးပြည်ဟု၊ အမည်ဟိကော၊ ဘုမ္မိသုဝံ၊ ရွှီတိုင်းဖောင်မှာ၊
မြရောင်လွမ်းကော၊ ညောင်နန်းထံသို့၊ လျှင်မြန်မကြာ၊ မြတ်ဗိုလ်တာဖြင့်၊ ရံကာပတ်ဝန်း၊ လိုနာဝါဖြင့်၊ ချီကာလှမ်းလို့၊
ထူးဆန်းတင့်တယ်၊ များလူသျှင်ရိ၊ ရွှင်မညီးကော၊ သင်ထွီးပြည်တွင်၊ ရောက်ပေတုံလစ်၊ ပင်ညောင်ညိုကို၊ လှဲဖြိုပစ်လို့၊
မီးတိုက်ပြီးထွေ၊ မိမိပြည်ကို၊ ပြန်သည်ကာလ၊ သမုဒိကျယ်ကော၊ ပင်လယ်ဝတွင်၊ ပြင်းပြလီဟုန်၊ တိုက်လတ်တုံသော်၊
ဗလုံထိုးကြ၊ ကျွတ်ကျွတ်ဆူၤၤ၊ ယက်ဖြူဆိုင်းကော၊ လှိုင်းကြီးထလို့၊ များလှရာထောင်၊ လိုများမြောင်နှင့်၊ ဘုန်းခေါင်စောထီး၊
စီးကာပျော်ရေ၊ လိုတော်ကြီးမှာ၊ ပျက်စီးမြတ်နစ်၊ သမုဒိကျယ်ကော၊ ပင်လယ်မြစ်မှာ၊ ဧကရာဇ်ဘုန်းကြွယ်၊ သက်ခန္ဓာလေ၊
ရိမှာတုံးကော၊ ဆုံးလီရေလေး။

(၁၉)

(မြနှစ်ပုံချီ၊ မဟာဆွိကော၊ ဇာနိမှန်ငြား၊ ဘုန်းတော်ဖြာၤၤ၊ အာဏာလွမ်းကော၊ စန္ဒြားဟု၊ ထင်ရှားကျော်မြောက်၊ ပြည်ရခိုင်မှာ၊
မည်မပျက်ဘဲ၊ ကိုးဆက်မြောက်)

(ချီ) (ဆွိ) (နီ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွဲရပါသည်။

ယင်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(မြနှစ်ပုံချေ၊ မဟာဆွေကော၊ ဇာနည်မှန်ငြား) ဟု ရပါသည်။

(မြနှစ်ပုံချေ) ဆိုသည်မှာ ဖတ်ရမကောင်း အရုပ်ဆိုးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံမှာလည်း မြန်မာမှုပြုမရသော
ရခိုင်ကာရံဖြစ်ပါသည်။

(ရှည်လျားနှစ်တာ၊ ခေတ်များစွာလျှင်၊ ကြာကာပြောင်းၤၤ၊ နောက်နောင်လာကော၊ ပညာဟိဟု၊ ကဂိဆရာ၊ အဖြာဖြာရိ၊
ကဗျာရတု၊ အအံဆိုၤၤ၊ ထိုဝတ္ထုကို၊ ပြုစုသောခါ၊ စာနဂိုမှာ၊ အပိုသွင်းလို့၊ ရွီးခြင်းရာကြောင့်)

(ရွှီ) (ဟိ) (ဂိ) ကာရံယူထားသည်ကို တွဲရပါသည်။

ယင်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ကြာကာပြောင်းၤၤ၊ နောက်နောင်လာခါ၊ ပညာဟေ့ဟု၊ ကပေဆရာ) ဟု ရပါသည်။

(ပညာဟေ့၊ ကပေဆရာ) ဆိုသည်မှာ ယုတ္တိယုတ္တာမဟိသော စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကာရံများကို မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

(ကမ္ဘာမဟီ၊ ကုန်းထက်မြိမှာ၊ တူညီကျက်စား၊ သတ္တဝါလေ၊ ထောင်ရာများနှင့်)

(ဟီ) (မြိ) (ညီ) ကာရံယူထားသည်ကို တွံရပါသည်။

ဤသည်ကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ကမ္ဘာမဟော၊ ကုန်းထက်မြေမှာ၊ တူညီကျက်စား၊ သတ္တဝါလေ၊ ထောင်ရာများနှင့်) ဟု ရပါသည်။

(ကမ္ဘာမဟော၊ တူညီ) ဆိုသည်မှာ အဓိပ္ပါယ်မဟီသော စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံများမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။ (ကမ္ဘာမြိ) လား (ကမ္ဘာမြေ) လားဟူသည်ကို ဤကာရံဖြင့် ယှင်းလင်းသိသာနိုင်သည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၁၉) ဆုံးပျက်ပါကော၊ ရာဇမင်းလှ၊ နန်းစံလီကော၊ သတ္တိသနှင့်၊ သက်ကားငါးဆယ်၊ ခြောက်နှစ်ကယ်တွင်၊
ရောက်သည်ကော၊ သက္ကရာဇ်ကို၊ တွက်စစ်ပါသော်၊ ဧကာတိအစ်၊ ကိန်းသင်္ချာလျှင်၊ မှန်စွာဖြစ်လို့၊ မြနှစ်ပုံချီ၊ မဟာဆွီကော၊
ဇာန်မှန်ငြား၊ ဘုန်းတော်ဖြာ၍၊ အာဏာလွမ်းကော၊ စန္ဒြားဟု၊ ထင်ရှားကျော်မြောက်၊ ပြည်ရခိုင်မှာ၊ မည်မပျက်ဘဲ၊
ကိုးဆက်မြောက်တွင်၊ ပြတ်တောက်ပြီးထွေ၊ မြို့ဝေသာမှာ၊ ထိုခါတုံးကော၊ ဆုံးလီရေဟု၊ ကျော့မေနှမ၊ ပန်းဖြူအောင်လေ၊
ပျိုမောင်ချောကို၊ ပြောလတ်ကလျှင်၊ လှပဝင်းပြောင်၊ ပန်းဖြူအောင်က၊ ဇောင်လည်းတသွယ်၊ သိလိုရာကို၊ ခွဲကာခြမ်း၍၊
မီးမြန်းရေကား၊ တင့်တယ်သန့်ယှင်း၊ လှပမပျို၏၊ ပြောဆိုခြင်းနှင့်၊ မိုးတွင်းအခါ၊ မောင်ရိုးရွာက၊ ကျမ်းစာတတ်လှ၊
သက်ကြီးအိုကော၊ မောင်ညီဘ၏၊ ပြောပြခြင်းရာ၊ ပတ္တပုံမှာ၊ မူလျှင်ကွဲကော၊ နည်းနည်းကွာဟု၊ ထိုခါကာလ၊ ကွဲခြင်းရာကို၊
ထောက်ကာပြလျှင်၊ ယှင်းပါရစီ၊ ရှိရပ်သွင်သို့၊ သင်ခက်ကော၊ မောင်သက်ဂီဟု၊ မေနှီနှမ၊ နှုတ်သံချီနှင့်၊ ပြောဆိုပြလျှင်၊
မေလှပြောကျင်၊ ရာဇဝင်၌၊ ဘုရင်မင်းဖျား၊ ဘုန်းတော်ရောင်ဖြင့်၊ တောက်ပြောင်ရွမ်းကော၊ စန္ဒြားလျှင်၊ ကြီးများကျယ်စွာ၊
မြစ်သီတာတွင်၊ နာဂါကွဲအက်၊ သက်ခန္ဓာလျှင်၊ ရီမှာပျက်ဟု၊ ဆိုချက်တဝ၊ သက်ကြီးအိုကော၊ မောင်ညီဘကား၊ တေဇလျှံကြွား၊
စန္ဒြားကို၊ နဂါးရာဇာ၊ နှစ်ယူကာဖြင့်၊ သဲချာသက်မှု၊ ယဉ်နုနယ်၍၊ ရွယ်မကြီးကော၊ သမီးလှနှင့်၊ တူကွန်စံဖြာ၊ ဘောဂပြည်လေ၊
ဌာနေရပ်မှာ၊ လက်ထပ်ခါဖြင့်၊ ဟိပါလီရေ၊ သက်ကြီးအိုကော၊ မောင်ညီဘက၊ ပြောပြပေလို့၊ ဤသည်နှစ်ဝ၊ စကားလာမှာ၊
ခြားကွာကြဟု၊ မောင်ကပြောခါ၊ သိန်းကျော့ပေလေ၊ မေအလှမှာ၊ ယှင်းပြရာကား၊ ကမ္ဘာလောက၊ တိုင်းနိုင်ငံလေ၊ အနန္တတွင်၊
များစွာဖြာဖြာ၊ ခပ်သိမ်းသူလေ၊ လူအများ၏၊ စကားမှာ၌၊ စဉ်လာတန်း၊ ပြောကြပေကော၊ မြို့ပြည်လုံးနှင့်၊ ရပ်သုံးရွာသုံး၊
နန်းလယ်တွင်မှာ၊ ဘုရင်သုံးဟု၊ ဆိုထုံးဟိရာ၊ ယခုမှာ၌၊ ဆိုကာထားကော၊ စကားလာလျှင်၊ ရာဇမင်းသုံး၊ ဆန်းအယဉ်ကော၊
နန်းစဉ်ထုံးဖြင့်၊ ရှိဘုန်းထင်ရှား၊ စန္ဒြားကော၊ မင်းဖျားဘုရင်၊ ဘောဂပြည်လေ၊ ဌာနေနန်းမှာ၊ စံမြန်းသျှင်ဟု၊ စာတင်ထားလို့၊
ရှည်လျားနှစ်တာ၊ ခေတ်များစွာလျှင်၊ ကြာကာပြောင်းရွှိ၊ နောက်နောင်လာကော၊ ပညာဟိဟု၊ ကဝိဆရာ၊ အဖြာဖြာရို့၊
ကဗျာရတု၊ အံဆို၍၊ ထိုဝတ္ထုကို၊ ပြုစုသောခါ၊ စာနဂိုမှာ၊ အပိုသွင်းလို့၊ ရှိခြင်းရာကြောင့်၊ ပမာတင်အပ်၊ ရှိသီဂီကို၊
ဖိုမှာနောကော၊ ကြီးရောစပ်ယောင်၊ နောက်ထပ်တဖြာ၊ ဥပမာနှင့်၊ တူစွာသဘော၊ မုယောတန်လေ၊ ဆွမ်းဆန်ဖွီးမှာ၊
ကြွက်ချီးရောယောင်၊ အဟောရိုလွန်၊ သမိုင်းမှန်မှာ၊ ပိုလျှံမှသာ၊ လူများစွာရို့၊ နာသာငြားအောင်၊ နဂါးနန်းဘုံ၊ ယခုဆိုကော၊
ထိုမင်းဖျားမှာ၊ စံစားလှူဟု၊ တဖုံတနည်း၊ ရာဇဝင်မှာ၊ စာတင်ကွဲလို့၊ မှားလွဲပိုလွန်၊ ရှီးထားဟန်ကို၊ ပန်းတန်ယဉ်၌၊
မောင်ပျိုဖြူမှာ၊ မယုံကဲ့နောင့်၊ ထိုသည့်ထုံးမူ၊ အလုံးစုံကို၊ ယုံသူတချို့၊ မယုံသူလေ၊ လူတချို့နှင့်၊ နှစ်မျိုးကွဲပြား၊ ပြည်ရခိုင်လေ၊
မဂ္ဂိုဏ်တွင်းမှာ၊ အငြင်းပွားရေ၊ အမှားအမှန်၊ သိစိရန်ကို၊ တဖန်နည်းငယ်၊ နတ်ဆင်းယောင်သို့၊ မောင်ပန်းကိုးကို၊
ယှင်းအုံးမည်လေ၊ ကြာရှည်နှစ်တာ၊ ဟိသောခါတွင်၊ မဟာစောထီး၊ ပြင်းအာဏာနှင့်၊ မင်းဘာကြီးလျှင်၊ ထိန်ညီးတေဇာ၊
တိုင်းနိုင်ငံကို၊ ပိုင်စံမိုးလို့၊ အုပ်စိုးခါတွင်၊ ရာဇမင်းဘုန်း၊ နန်းရိပ်မြိုင်မှာ၊ လက်ကိုင်သုံးကော၊ တိုင်းလုံးကျော်စွာ၊ ဆီးဆရာဟု၊
ကြီးစွာဂုဏ်ဟိတ်၊ သီတင်းပုန်းကော၊ နန်းတံဆိပ်နှင့်၊ ပဏ္ဍိတ်ကျော်ခေါင်၊ ဓာတ်များစွာကို၊ ခွဲကာစမ်းကော၊ ပေါ်ထွန်းအောင်လျှင်၊
နောက်နောင်ရှည်လျား၊ ရခိုင်ပြည်မှာ၊ လူငယ်များရို့၊ သိကြားစီမူ၊ ဆန်းတဖန်လေ၊ ကျမ်းဂန်ပြုကော၊ ဓာတုစိန္တာ၊ အမည်ဆိုကော၊
ထိုသည်ကျမ်းက၊ ညွှန်းပြရာတွင်၊ ကမ္ဘာမဟီ၊ ကုန်းထက်မြိမှာ၊ တူညီကျက်စား၊ သတ္တဝါလေ၊ ထောင်ရာများနှင့်၊
လူသားတတန်၊ တိရိစ္ဆာန်ရို့၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ်၊ တည်မြဲပြန်၍၊ ရှင်သန်လတ်အောင်၊ နှမ့်စပ်များစွာ၊ ဤကမ္ဘာတွင်၊ ဇီဝိဓာတု၊

ငွေ့ရည်စိုကော၊ ထိုဓာတ်စုလျှင်၊ ရီထုအောက်ဆိုင်၊ လီဂါယာနှင့်၊ သွင်းကာဖောက်ကော၊ မရောက်နိုင်၍၊ တောမြိုင်ကျက်စား၊ တိရိစ္ဆာန်ကော၊ ပိုးနံများနှင့်၊ လူသားရိုးသည်၊ ရီအောက်မှာလျှင်၊ ခန္ဓာသက်ကော၊ ဆုံးပျက်တေဟု၊ အတည်တကျ၊ ဓာတ်ကျမ်းမှာလျှင်၊ ရွှီးကာပြလို့၊ ဘောဂဌာနေ၊ ရီအောက်မှာ၌၊ တည်ကာထားကော၊ နဂါးပြည်တွင်၊ ဘုန်းကြွယ်မင်းဖျား၊ တအေကာမှာ၊ တေဇာလွှမ်းကော၊ စန္ဒြားလျှင်၊ နဂါးသမီး၊ နန်းဘုံပျံမှာ၊ လှစံသီးနှင့်၊ ပျော်မိုးစပွါယ်၊ ဟိပါရေဟု၊ ဆိုပေတုံငြား၊ ယုတ္တိယုတ္တာ၊ မဟိပါဘဲ၊ ဆိုရာများကို၊ ပျိုထွားပန်းဖြူ၊ ကြားပြန်တုံလည်း၊ မယုံပါကဲ့၊ ရှိစာရို့ကို၊ အပိုချဲ့လို့၊ ရွှီးခဲ့သည်သာ၊ သိန်းကျော့ဝေလေ၊ ပျိုမေချောက၊ ပြောသောခါတွင်၊ ဝမ်းသာရွှင်ပြ၊ ပန်းဖြူအောင်လေ၊ ပျိုမောင်ချောမှာ၊ သဘောကျလို့၊ နမကျော့ဝေ၊ ယုတ္တိဖြာ၍၊ ရှည်ကြာလှအောင်၊ ယင်းပြပေ၍၊ မောင်ဝေထင်လင်း၊ ဤပုစ္ဆာကို၊ သင်္ကာကင်းလို့၊ ယင်းလတ်ပါပြီ၊ နောက်ဆက်ခါဖြင့်၊ ကြောင်းရာများကို၊ ကြားရစိဟု၊ ဆိုလီပြန်ကော၊ သိန်းကျော့ဝေလေ၊ မေအလှမှာ၊ မျက်စချိုမော၊ သမိုင်းစဉ်ကို၊ စဉ်မပျက်အောင်၊ ဆက်လို့ပြောရေ။

(၂၀)

(ဝင်းလွဲထိန်လျှံ၊ လက်စွပ်ပျံနှင့်၊ တန်သူမဟိ၊ ရက်လကြာအောင်၊ ရှာမတို့သော်)

(ဟိ) (တို့) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွံရပါသည်။

ယင်းကိုမြန်မာမှုပြုသော်

(တန်သူမရှိ၊ ရက်လကြာအောင်၊ ရှာမတို့သော်) ဟု ရပါသည်။ (ရှိ) နှင့် (တွေ့) ကာရံလွတ်လားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံမှာ မြန်မာမှုမရသော ရခိုင်ကာရံဖြစ်ပါသည်။ ဤကာရံကိုထောက်၍ (တို့) လား (တွေ့) လားဟူသည်ကို ပညာဟိများ ခွဲခြားသိမြင်နိုင်သည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၀) ဆက်ပြောပြန်ကော၊ လှိုမြန်စီးကာ၊ ဖီးရန်စွယ်ကို၊ ကာကြွယ်ပြုဖို့၊ ရှိဦးလာကော၊ သေနာမတ်စစ်၊ စွမ်းရည်သန်ကော၊ ထမ္မရာဇ်လျှင်၊ လှုပ်စစ်လီယောင်၊ မီးခိုးမှောင်သို့၊ တိမ်တောင်ညိုမြ၊ သမုဒိကျယ်ကော၊ ပင်လယ်ဝတွင်၊ မြင်ရတုံပြန်၊ သံကျော်ကျော်နှင့်၊ အော်ကာဟစ်လို့၊ ပြောလိုက်ဟန်ကား၊ လှိုမြန်တော်သား၊ ရှိတပ်ချီကော၊ ဝိုလ်ခြံများရို့၊ ကြီးမားလှစွာ၊ အဏ္ဏဝါလေ၊ သီဒါတွင်းမှာ၊ လီပြင်းလာမည်၊ သို့ဖြစ်ပေ၍၊ ခုဝယ်လျှင်လျှား၊ စီးလာပြန်ကော၊ လှိုမြန်များကို၊ တအားခတ်ကာ၊ မြစ်ကမ်းယံကို၊ အမြန်ကပ်အောင်၊ ကူးခတ်ပါဟု၊ သေနာဦးစီး၊ ဟစ်အော်ကာဖြင့်၊ အာဏာပီးသော်၊ လှိုကြီးလိုငယ်၊ စီးကြပေကော၊ စစ်သည်စစ်မှူး၊ မြစ်ကမ်းယံသို့၊ အားမာန်တင်းကော၊ အပြင်းကူးလို့၊ အားလုံးစုံစွာ၊ ရောက်သောခါတွင်၊ လွန်စွာပြင်းလစ်၊ သမုဒိကျယ်ကော၊ ပင်လယ်တွင်းမှာ၊ လီပြင်းတိုက်လို့၊ မဖြစ်အန္တရာယ်၊ ရဲမက်တော်လေ၊ ဖော်တသင်းမှာ၊ လွတ်ကင်းချေ၍၊ ထိုသည်ကာလ၊ လီပြင်းဟုန်လေ၊ ရပ်တုံကလျှင်၊ သေနမဟာ၊ မင်းရာဇာကို၊ မျှော်ကာစောင့်လျှက်၊ ထိုနီရာတွင်၊ ထွက်ခါစစ်ကော၊ ခုနစ်ရက်ထိ၊ ကုန်းနှင့်ရီစပ်၊ မြစ်ကမ်းသာမှာ၊ ခြံရာထပ်အောင်၊ ရှာလတ်သောခါ၊ ဘုန်းရောင်ဖြာကော၊ ရာဇာတုလွတ်၊ စီးကာပျော်ကော၊ လှိုတော်မြတ်လျှင်၊ ကွဲပြတ်ပိုင်းကာ၊ သမုဒိရီလေ၊ ကမ်းခြံစပ်မှာ၊ တို့လတ်ပါသော်၊ ထိုခါပြီးမှ၊ ပြည်ကြီးသျှင်လေ၊ သင်္ဃင်ကုံးကို၊ အဆုံးချလို့၊ တိုင်းမအောင်ချာ၊ မြို့ဝေသာကို၊ ပြန်လာတုံကြ၊ အာဂိုတ်ဆိုကော၊ ထိုသည်ကျွန်းက၊ စခန်းချလျှက်၊ စန္ဒဒေဝီ၊ မဟေသီဟု၊ ကျော်ညီထင်ရှား၊ ရွှီနန်းတော်မှာ၊ စံပျော်ဟိကော၊ မိဖုရားကို၊ လျှင်လျှားတလီ၊ ကြောင်းခြင်းဟန်ကို၊ တမန်များနှင့်၊ လျှောက်ကြားစီသော်၊ ဒေဝီအလှ၊ ဆွေဆွေခန့်၍၊ ယမ်းပုံထဲမှာ၊ မီးခဲကျသို့၊ ဒေါသဖြစ်ကာ၊ အကောက်ကြံ၍၊ စိတ်မာန်ပြင်းနှင့်၊ ပြောခြင်းရာကား၊ ရာဇာဘုန်းကြွယ်၊ သင်းထိုးပြည်သို့၊ လားမည်ပြုခါ၊ စကားဆိုလျှင်၊ မေကိုညွှန်းကော၊ သုံးခွန်းမှာရေ၊ ပြည်ရွာထံမှောက်၊ မောင့်သက်နံလျှင်၊ ပြန်မရောက်က၊ မင်းမြောက်အံ့မှာ၊ အလောင်းရှာသော်၊ မောင်သာဆင်လတ်၊ နဝရတ်ကော၊ လက်စွပ်နှင့်မူ၊ တန်သောသူကို၊ မင်းမူစီအပ်၊ နောက်တဖန်လျှင်၊ ပြောပြန်လတ်ကော၊ လက်စွပ်တန်သူ၊ အဖန်ဖန်လျှင်၊ ရှာကြံကြံ၍၊ မရမူလျှင်၊ ရွှီဘုံနန်းထဲ၊ မောင်လျှင်ကိုင်ကော၊ နန်းစဉ်လှဲကို၊ ဆွဲကာလွယ်ကူ၊ တင်နိုင်သူကို၊ မင်းပြုပါစီ၊ နောက်တလီလျှင်၊ မှာသည်စကား၊

ညာနန်းစံမှာ၊ သန္ဓေသားကို၊ မြင်ဖွားတုံပြန်၊ အရွယ်တန်ကေ၊ နိုင်ငံတိုင်းမ၊ ဘအဓိလေ၊ ရွှံ့ကြွန်းကို၊ စံမြန်းရယောင်၊ လှမေခေါင်မှာ၊ ကြံဆောင်မစ၊ သားသက်ပီကို၊ ပီးလီရမည်၊ နန်းဘုံသာမှာ၊ အာဏာမှတ်လို့၊ မိန့်လတ်တေခါ၊ (အမေစွာလေ)၊ သေနာပတိ၊ မတ်မဟာလျှင်၊ ရာဇာပါးမှာ၊ ခစားဟိလို့၊ ကြားသိလတ်ရာ၊ မင်းမြတ်စွာနှင့်၊ ငါရာစင်စစ်၊ လုံးရပ်ညီကေ၊ တူသည်ဖြစ်၍၊ ရှိနှစ်သိင်္ဂါ၊ ရတနာလေ၊ ရာဇာလက်စွပ်၊ သူလက်ကြွယ်မှာ၊ တန်မည်မှတ်လို့၊ မင်းမြတ်ကိုသာ၊ အဏ္ဏဝါတွင်၊ လွန်စွာရက်စက်၊ ရုပ်ခန္ဓာကို၊ ဖျောက်ခါဖျက်လို့၊ အရှက်မဟိ၊ မင်းပြုရန်ဟု၊ စိတ်ကြံဟိကေ၊ ဆိုးဘိယုတ်မာ၊ မတ်မိစ္ဆာလျှင်၊ လိမ်ကာလှည့်လျက်၊ အကောက်ညာဏ်နှင့်၊ တမန်ဆက်ဟု၊ သွက်သွက်လည်းခါ၊ စိတ်မာန်ပါ၍၊ ကမ္ဘာမကြံ၊ ငါမသီကေ၊ မနီစီရ၊ မြို့တိုင်းပြည်က၊ နှင်မည်ပဟု၊ မေလှတောင်ညာ၊ ကြိမ်းဝါးရာကို၊ သေနာထွတ်ထား၊ မတ်တော်ဝန်မှာ၊ နာခံပြင်းအောင်၊ သတင်းကြားလို့၊ ရှက်အားလည်းကြီး၊ တိုင်းမြို့ခွင်က၊ ကြင်မယားနှင့်၊ သားသမီးကို၊ ခေါ်ပြီးယူလျက်၊ စစ်သေနာနှင့်၊ မြစ်ညာထက်ကို၊ ဆန်တက်စီးစွာ၊ သင့်မြတ်ရာမှာ၊ မြို့ရွာတည်ချ၊ များငိုလ်မြီနှင့်၊ နီလီကြသော်၊ တိုင်းမအောင်ချာ၊ မြို့ဝေသာမှာ၊ ရာဇာကင်းဘိ၊ ဆောင်ချက်လယ်ကေ၊ ရဝေတွင်းမှာ၊ မင်းမဟိသော်၊ မူးကြီးမတ်ရာ၊ အဖြာဖြာနှင့်၊ တောင်ညာထွတ်ထား၊ ညီလာဝင်၍၊ တိုင်းပင်ငြားလို့၊ စန္ဒြားမင်းမွန်၊ အပ်ခွဲပြန်ကေ၊ ပြည်တန်ဖိုးမြတ်၊ ရောင်ဝင်းစိုကေ၊ ထိုလက်စွပ်နှင့်၊ စမ်းသပ်ပြီးခါ၊ မြို့ဝေသာတွင်၊ ပတ်ကာလည်လှည့်၊ အကြိမ်ကြိမ်လျှင်၊ အိမ်မလွတ်အောင်၊ စွပ်လို့ကြည့်လည်း၊ ဝင်းလဲ့ထိန်လျှံ၊ လက်စွပ်ပျံနှင့်၊ တန်သူမဟိ၊ ရက်လကြာအောင်၊ ရှာမတွဲသော်၊ မြို့ကြီးကရွာ၊ တောရပ်ရွာတွင်၊ လည်ကာပတ်ထွေ၊ မင်းလောင်းလျာကို၊ ခါမပြတ်ကေ၊ ရှာလတ်တေလေး။

(၂၁)

(ရှာလတ်မယေတုံကြ၊ မြရောင်ဝီ၍၊ နဒီမြစ်ကေ၊ ဂစ္ဆပဟု)

ဤကာရံတွင် (ဝီ) နှင့် (ဒီ) ကို ကာရံယူထားပါသည်။

ဤကာရံကိုမြန်မာမှုပြုလျှင်

(ရှာလတ်မယေတုံကြ၊ မြရောင်ဝေ၍၊ နဒေမြစ်ကေ၊ ဂစ္ဆပ) ဟူ၍ ရပါသည်။ (နဒေ) ဆိုသည်မှာ ရယ်စရာ ဟာသဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။

(တရံခါတွင်၊ ရာဇာဘုရင်၊ စိတ်မရွှင်ကေ၊ အလျင်ချီကာ၊ ထွက်ကြွလာ၍၊ သိင်္ဂါနဒီ၊ မြစ်ကမ်းခြံသို့၊ ရောက်လီကြပေ၊ စမ္မဂေဟု)

ဤအပိုဒ်တွင် (ဒီ) (ဇီ) (လီ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤသည်ကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(သိင်္ဂါနဒေ၊ မြစ်ကမ်းခြေသို့၊ ရောက်လေကြပေ၊ စမ္မဂေ) ဟူ၍ ရပါသည်။ (နဒေ) ဆိုသည်မှာ ဆိုခသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ်မဟိပါ၍ ဤကာရံမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံဖြစ်ပါသည်။ ဤကာရံကိုထောက်၍ (ကမ်းခြီ) လား (ကမ်းခြေ) လားဆိုသည်ကို အငြင်းပွားစရာမလိုဟု ယူဆသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၁) ရှာလတ်မယေတုံကြ၊ မြရောင်ဝီ၍၊ နဒီမြစ်ကေ၊ ဂစ္ဆပဟု၊ နာမတွင်စွာ၊ ထက်အညာသို့၊ တက်ကာချီလှမ်း၊ ရက်မခြာဘဲ၊ လက်ယာကမ်းတွင်၊ စုံစမ်းပြီးခါ၊ အရွာရွာမှာ၊ ခါခါပတ်လှည့်၊ လူများစွာ၏၊ လက်မှာစွပ်ကေ၊ ဝတ်လို့ကြည့်လည်း၊ ဝင်းလဲ့ရောင်လျှံ၊ လက်စွပ်ပျံနှင့်၊ တန်သူမရ၊ မတ်ထိုထိုမှာ၊ ရိုက်မှန်းကေ၊ လှမ်းလို့ကြသော်၊ ညိုမြရီမှောင်၊ မီးချောင်းခေါင်ကေ၊ (မြောင်သောင်ဖျားက)၊ ဝါးများစွာကို၊ ထမ်းလာငြားကေ၊ မြို့သားဖဟု၊ အမရတူ၊ အမရကူနှင့်၊ ပဲဖြူတွင်မှတ်၊ သုံးယောက်လူကို၊

ခေါ်ယူလက်၍၊ စွပ်ကြည့်တုံ့ပြန်၊ သုံးယောက်ဝယ်၏။ လက်ကြွယ်များမှာ၊ အားလုံးတန်လို့၊ မြင်ပြန်တုံ့ကြ၊ မတ်များစွာနှင့်၊ လာသူများမှာ၊ လွန်အားရ၍၊ တိုင်းမချက်ချာ၊ မြို့ဝေသာကို၊ ခေါ်လာပြီးမှ၊ အမရတူကို၊ ထီးဖြူအောက်မှာ၊ မင်းမြောက်ကြလို့၊ ညီလှဖြစ်သူ၊ အမရကူကို၊ ဆောင်ယူခြားသီး၊ အိမ်ရှိစံကော၊ နန်းရံပီး၍၊ အိမ်ရှိရာဇာ၊ မင်းညီစင်မှာ၊ မြင်မဝကော၊ သားလှပဲဖြူ၊ ချစ်သဲအူကို၊ ခေါ်ယူတထပ်၊ မြောက်ဦးရွာမှာ၊ ကောင်းစွာထားကော၊ ပိုင်စားအပ်လို့၊ နန်းမြတ်စံကာ၊ သုံးနှစ်ကြာသော်၊ ရာဇာထိုမင်း၊ အမရကူလေ၊ ညီဖြူရင်းကို၊ စိတ်တွင်းတမူ၊ နန်းထီးဖြူကို၊ လှယူမည်မှတ်၊ ဝင်္ဂဉာဏ်နှင့်၊ အကြံမှားကော၊ လှည့်ဖျားသတ်လို့၊ စံလတ်သည်ဖြစ်၊ ခုနစ်နှစ်တွင်၊ ပြောင်းလိုက်ခန္ဓာ၊ စုတေ့ပါ၍၊ နောက်မှာတမူ၊ နန်းမို့ယူကော၊ ပဲဖြူစံပေ၊ နန်းသက်ဝေကား၊ တဆယ့်ခုနစ်၊ စံပြီးခါတွင်၊ ခန္ဓာတုံးကော၊ ဆုံးသည်ဖြစ်၍၊ တနှစ်ကြာဘိ၊ မြို့ဝေသာလေ၊ ပြည်ရွာတွင်းမှာ၊ မင်းမဟီကော၊ ကြွင်းဘိတုံထ၊ ဝေသာပြည်၏၊ ကြာသည်နှစ်ကို၊ တွက်စစ်ပြသော်၊ လေးရာခြောက်ဆယ်၊ ခုနစ်ကယ်၍၊ တသေ့မှတ်ပါ၊ နှစ်ကောဇာကား၊ တရာဇ်ဆယ်၊ ခြောက်ခုကယ်တွင်၊ ရှိပြည်အောင်ချာ၊ မြို့ဝေသာကို၊ ရှိခါပိုင်ငြား၊ မင်းဘုရင်လေ၊ ဘုန်းအင်ထွန်းကော၊ စန္ဒြား၏၊ သားလှသက်နှင်း၊ ပြုတိုင်းဘုံက၊ ငတုံမင်းလျှင်၊ များခြင်းလီလီ၊ သောင်းထိဂီအောင်၊ ဝိုလ်ဒြီစုပေါင်း၊ ဘအဓိကို၊ ရစီကြောင်းနှင့်၊ လာတောင်းသောခါ၊ မတ်များစွာနှင့်၊ မာတာလှနတ်၊ နန်းထီးဖြူကို၊ အကုန်အပ်သော်၊ သားမြတ်သဲချာ၊ မင်းရာဇာလျှင်၊ ဝေသာကြာငှန်း၊ ဘမင်းစံကော၊ ဘုံပျံနန်းမှာ၊ စံမြန်းတုံရာ၊ တရံခါတွင်၊ ရာဇာဘုရင်၊ စိတ်မရွှင်ကော၊ အလျှင်ချီကာ၊ ထွက်ကြွလာ၍၊ သီဂီနဒီ၊ မြစ်ကမ်းခြံသို့၊ ရောက်လီကြပေ၊ စမ္မဝေဟု၊ အမည်ဆန်းနှင့်၊ မြို့နန်းတည်လို့၊ ထိုစဉ်ကစ၊ သမယကော၊ ကာလနောက်ဝယ်၊ မြို့ဝေသာမှာ၊ ရာဇာကင်းကော၊ သုဉ်ဖျင်းရေလေး။

(၂၂)

(များအိမ်ခြံနှင့်၊ ပရိမိမြို့ကို)

(ဂုဏ်ရည်တောက်ထွန်း၊ အောင်ချက်မြီလေ၊ ပရိန်နန်းမှာ)

(အိမ်ခြံ) (အောင်ချက်မြီ) (ပရိမိ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ဤသည်ကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(များအိမ်ခြံနှင့်၊ ပရေမြို့ကို)

(ဂုဏ်ရည်တောက်ထွန်း၊ အောင်ချက်မုမလေ၊ ပရေနန်းမှာ) ဟူ၍ ရပါသည်။

(ပရေ) မြို့ဟူ၍ ရခိုင်ရာဇဝင်တွင်မဟိပါ။ (ပရိန်) ဟူ၍ရာ ဟိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၂) သုဉ်ဖျင်းပေကော၊ ဤဝယ်တခန်း၊ ရပ်ပြီးခါလျှင်၊ ရှိမှာဆန်းသော်၊ မြို့နန်းဌာန၊ စမ္မပုဂ်ကို၊ တည်သည်ကစ၊ သံချိုချိုနှင့်၊ အတိုရုံးကော၊ ကုံးလို့ပြမည်၊ ရာဇာမှန်ကင်း၊ ပြည်တိုင်းဘောင်မှာ၊ ဘုန်းရောင်လင်းကော၊ ငမင်းငတုံး၊ မဟာသ္မိလေ၊ သာဂီဘုန်းမှာ၊ စုရုံးများစွာ၊ အတန်တန်ကော၊ မတ်ဝန်များရို့၊ ခစားကာဖြင့်၊ တရာဇ်ဆယ်၊ ခြောက်ခုကယ်၍၊ ရောက်သည်သက္ကရာဇ်၊ ထိုအခါလေ၊ သီဂီမြစ်တွင်၊ မြို့သစ်တည်လျက်၊ တွင်အမည်ကော၊ စမ္မပုဂ်မှာ၊ နန်းတက်တုံပြန်၊ မြင့်ရှည်ကြာ၍၊ ခန္ဓာယွန်းကော၊ နတ်နန်းစံသော်၊ တဖန်နန်းတက်၊ ဆက်ခံကာဖြင့်၊ စဉ်လာမြောက်ကော၊ ဆယ့်ခြောက်ဆက်တည်း၊ ရှိတွက်သချာ၊ စကာတည်၍၊ ကြာရှည်လျှားကော၊ မြို့သက်မှာကား၊ သုံးရာကိုးနှင့်၊ သက္ကရာဇ်ကို၊ တွက်စစ်ပြန်သော်၊ လေးရာကျော်၍၊ စွန်းပေါ်ခြောက်ဆယ်၊ ငါးခုကယ်တွင်၊ ဌာနေကနက်၊ မင်းနီပြည်လေ၊ စမ္မပုဂ်မှာ၊ နန်းတက်စံဟိ၊ အဆုံးစွန်တွင်၊ ဘုန်းကံဖျင်းကော၊ မင်းပတိကို၊ သောင်းထိဂီကာ၊ မြို့ရံပါသည်၊ လက်ယာမင်းနန်၊

လက်ရုံးထောင်၍ ရအောင်တိုက်ကော၊ သိမ်းပိုက်ပြန်၍ အလွန်သာစည်၊ မြို့ပရိန့်ဟု၊ အောင်မည်ဆန်းကော၊ ထီးနန်းတည်လို့၊ စံပေကြရာ၊ ထိုမြို့မှာပင်၊ စဉ်ကာစိုးမြောက်၊ မင်းများစွာကို၊ ရွှိကာတွက်ကော၊ သူ့စံဆက်ရောက်၏၊ ထိုနောက်တသွယ်၊ မြို့သက်ဝယ်ကား၊ လေးဆယ့်ကိုးနှစ်၊ ကိန်းသင်္ချာလော၊ အမှန်ဖြစ်လို့၊ သက္ကရာဇ်ငါးရာ၊ တခုမှာတွင်၊ ပြိုကာပျက်ပြန်၊ မြို့ပရိန့်လော၊ ရွှိကာနက်မှာ၊ မင်းဆက်တုံးဟု၊ ချိုပြုံးမျက်နှာ၊ သိန်းကျော့ပေလော၊ လှမေချောမှာ၊ ပြောသောခါလျှင်၊ ဆင်းဝါရူပ၊ ပန်းဖြူအောင်လော၊ ပျိုမောင်လှက၊ နမပန်းနွယ်၊ လှဆန်းကြယ်၏၊ ပြောသည်စကား၊ ပေါင်းဖြာဖြာလော၊ ကြောင်းရာများကို၊ မှတ်သားပြီးလျှင်၊ အဆောင်လယ်မှာ၊ မောင်ကြည်နူးကော၊ ကျေးဇူးတင်ရေ၊ နောက်တွင်တပ၊ သမိုင်းခံနှင့်၊ မှန်သမျှကို၊ မြွက်ဟချိုသာ၊ သိန်းကျော့ပေလော၊ လှမေချောမှာ၊ ဆက်ပြောပါဟု၊ ဝါစာချိုပြား၊ ပျိုနှောင်းစွန်ကို၊ တောင်းပန်ငြားက၊ စကားဆက်ခါ၊ မေအပျိုမှာ၊ မောင်ကိုထပ်လို့၊ ပြောလတ်ရာကား၊ အောင်ချာကြငန်း၊ မြို့ဌာနီလော၊ ပရိန့်နန်းမှာ၊ သက်တန်းကုန်ခါ၊ ညှိုးမိုန်ပါ၍၊ နောက်မှာတခြား၊ မင်းဖုန်းစားလျှင်၊ တည်ထားစံမြောက်၊ ခြံတံမြို့ဝယ်၌၊ စိုးသည်မင်းကို၊ စာရင်းကောက်လျှင်၊ ထီးအောက်ပျော်ရွှင်၊ ကြိမ်ဖန်ဖန်လော၊ စံမပျက်ကော၊ ဆယ်ဆက်ပင်တည်း၊ နောက်လျှင်တဖြာ၊ မြို့သက်မှာကား၊ အဋ္ဌာစာရ၊ နှစ်ကောဇာကို၊ တွက်ခါပြသော်၊ ငါးရာငါးဆယ်၊ နှစ်ခုကယ်တွင်၊ နတ်ပြည်တန်း၊ ခြံတံမြို့ဝယ်တွင်၊ ထီးစည်ပျက်ကော၊ မင်းဆက်တုံးလို့၊ ပြိုင်နန်းမမြင်၊ မင်းရွှီသင်မှာ၊ ဂုဏ်အင်မချို့၊ များအိမ်ခြံနှင့်၊ ပရိမံမြို့ကို၊ ထပ်လို့တည်ပြန်၊ နန်းဘုံဆောင်မှာ၊ ဘုန်းရောင်ပကော၊ အစစ၍၊ တဖန်နောက်မှာ၊ ငနလုံးကော၊ အဆုံးကျအောင်၊ ရာဇဆယ်ဆက်၊ စံမြန်းလုံကော၊ ဂုဏ်မချို့ဘဲ၊ မြို့အသက်ကို၊ ရွှိတွက်တုံပေ၊ ခါအညီလော၊ ကြာသည်ဖြစ်ကော၊ နှစ်ခြောက်ဆယ်လော၊ တသွယ်မှတ်ပါ၊ ရောက်ကောဇာကား၊ ခြောက်ရာတဆယ်၊ နှစ်ခုကယ်တွင်၊ ဂုဏ်ရည်တောက်ထွန်း၊ အောင်ချက်မြီလော၊ ပရိန့်နန်းမှာ၊ ဆုံးခန်းတိုင်ထွေ၊ မင်းရာဇာနှင့်၊ ကင်းကွာပြီးကော၊ ပျက်စီးရေလေး။

(၂၃)

သက္ကရာဇ်ကို၊ တွက်စစ်ခါဝယ်၊ တထောင်ကယ်၍၊ တဆယ့်လေးခု၊ တိုင်းဌာနီလော၊ ပြည်မြောက်ဦးတွင်၊ လက်ရန်းပညာ၊ ဘုန်းရောင်ဖြာကော၊ စန္ဒသုဓမ္မ၊ ကျက်သရီနှင့်၊ တက်နီကြွသို့၊ ရာဇာဘုရင်၊ ယခုခါတွင်၊ သိင်္ဂီနန်းမှာ၊ စံမြန်းရွှင်ဟု။

ဤအပိုဒ်ကိုထောက်၍ မြောက်ဦးမြို့ ဘုရင်စန္ဒသုဓမ္မရာဇာစိုးစံသည့်ကာလ သက္ကရာဇ် (တထောင့်တဆယ်လေး) ခုနှစ်တွင် စာဆိုသည် မဟာမုနိသို့ခရီးတခေါက် လားရောက်ပြီး မဟာမုနိ နိဂုံးရွာများသမိုင်းသာခြင်းကို ရှိုးစပ်ခခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသာခြင်းအားရှိုးစပ်သည့်ခုနှစ်မှာ ကောဇာသက္ကရာဇ် (တထောင့်တဆယ်ခြောက်) (၁၀၁၆) ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပီစောင်တွင် (၁၁၁၆) ခု ဟု ဆိုထားသည်။

(ရှည်ကြာကောင်းနိုး၊ ထက်အခေါင်မှာ၊ သံနှောင်တွဲကော၊ သရဲမိုးလို့၊ မင်းမျိုးစံအိမ်၊ မတ်ဝန်အိမ်နှင့်၊ နောင်အိမ်ချုပ်တန်း၊ ကုန်းအောက်ခြံမှာ၊ စိကာတန်းလျှက်) ကုန်းအောက်ခြံမှာ၊ စိကာတန်းလျှက် (ခြံ) (စီ) ကို ကာရံယူထားသည်။ ယင်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင် (ကုန်းအောက်ခြေမှာ၊ စေကာတန်းလျှက်) ဟု ရပါသည်။ (စေကာတန်း) ဆိုသည်မှာ ယုတ္တိမဟာပါ။ ထို့ကြောင့် (အောက်ခြံ) ဆိုသည်မှာ ရခိုင်စကား ရခိုင်စာဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၃) ပျက်စီးပါကော၊ ထိုခါကာလ၊ ဘုန်းတော်ရောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်ပကော၊ မင်းလှရာဇာ၊ မည်သညာမှာ၊ အလော်မာဖြူ၊ လောင်းကြက်ပြည်ကို၊ တည်တံ့လတ်ကော၊ နန်းစိုက်ထူလျက်၊ မင်းမူသည်မှာ၊ နောက်ဆက်ခံ၍၊ နန်းစံများကို၊ တွက်ငြားကလျှင်၊ ရာဇနွယ်မြောက်၊ ထီးအောက်ဝယ်၌၊ စံမိုယ်ခွဲကော၊ တဆယ့်ခြောက်တည်း၊ မှတ်လောက်တဖြာ၊ နှစ်ထွေထွေကို၊ စစ်ချေတွက်ကော၊ မြို့သက်မှာကား၊ ရာဇာစောလွန်၊ သူရတန်မှာ၊ နီပြန်သည်ဖြစ်၊ ထိုမှပြန်၍၊ စံနှစ်နှစ်နှင့်၊ ပေါင်းလိုက်မလွဲ၊ တရာကယ်၍၊ ငါးဆယ့်လေးဟု၊ အမြဲမှတ်ပါ၊ ရောက်ကောဇာလျှင်၊ ခုနှစ်ရာကိုးဆယ်၊ နှစ်ခုကယ်တွင်၊ ဘုန်းကြွယ်စောမွန်၊ လောင်းကြက်မည်ကော၊ ရွှီပြည်ရပ်ကို၊ စွန့်လွှတ်ပြန်၍၊ ဂုဏ်ဂုမ်ကဲမိုး၊ ဆောင်ဘုံပျံနှင့်၊ အလွန်ထူးကော၊ မြောက်ဦးမြို့ကို။

ဆောက်လို့တည်ပြန်၊ လှတင့်တယ်ကော၊ မြို့သစ်ပြည်မှာ၊ သုံးနှစ်စံလို့၊ နတ်ထံပြောင်းကြွ၊ မင်းဘုန်းသန်ကော၊ စောမွန်ကပင်၊ စ၍ရွှိတွက်၊ မင်းတန်တန်လျှင်၊ နန်းစံခယ့်ကော၊ ဆယ့်နှစ်ဆက်တွင်၊ မြို့သစ်မှန်စွာ၊ နှစ်တရာနှင့်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်၊ သျှစ်ရာကယ်၍၊ ကိုးဆယ်နှစ်တွင်၊ တခေတ်ကုန်ဆုံး၊ ရှိဦးစံကော၊ စောမွန်ဆက်မှာ၊ နန်းသက်တုံးလို့၊ ပျက်ပြုန်းသောခါ၊ နောက်တဖြာကော၊ ရာဇာစောထီး၊ ဘုန်းတေဇာနှင့်၊ မင်းဘာကြီးလျှင်၊ နန်းထီးနိုင်ငံ၊ ချုပ်အချာဖြင့်၊ အုပ်ခါမိုးလို့၊ စိုးလတ်ပြန်၍၊ စောမွန်ရာဇာ၊ ရှိဦးဆောင်၍၊ တည်ထောင်ခကော၊ လှပတင့်တယ်၊ နန်းသိင်ဂါနှင့်၊ ရောင်ဂါဖြူးကော၊ မြောက်ဦးပြည်ကို၊ ကြာရှည်နောက်နောင်၊ လွယ်တကူနှင့်၊ ရန်သူဖျက်လို့၊ မပျက်နိုင်အောင်၊ မြင့်ခေါင်ကြီးကျယ်၊ ကျောက်အုဉ်ခံ၍၊ ရန်မဆိုင်အောင်၊ တံတိုင်းတည်လို့၊ ပြင်ဝယ်တထပ်၊ ကျုံးတန်တန်ဖြင့်၊ ပိုင်းရံပတ်၍၊ သေသပ်ခိုင်မာ၊ မြို့နန်းဘုံ၏၊ လုံခြုံမှုကို၊ ပြုပြီးခါတွင်၊ မင်းဘာစောဘုန်း၊ ရှိရာဇာရီ၊ နန်းရာကုန်းကို၊ ပြိုင်နူးဖက်ကွာ၊ အဆန်းဖန်၍၊ မွမ်းမံမှုကို၊ ပြုပြီးခါတွင်၊ သိင်ဂါရွှိနန်း၊ မိုးအဆောင်မှာ၊ ကိုးခေါင်ယွန်းနှင့်၊ မြိန်နန်းလွတ်ထုံး၊ အတွင်းဝန်နှင့်၊ ပြင်ဝန်များကော၊ တရားယုံးက၊ ခွန်ထုံးသပြာ၊ ပေါင်းများစွာကို၊ ရှည်ကြာကောင်းနိုး၊ ထက်အခေါင်မှာ၊ သံနှောင်တွဲကော၊ သရွဲမိုးလို့၊ မင်းမျိုးစံအိမ်၊ မတ်ဝန်အိမ်နှင့်၊ နောင်အိမ်ချုပ်တန်း၊ ကုန်းအောက်ခြံမှာ၊ စိကာတန်းလျှက်၊ မင်းခန်းတန်တန်၊ ကျင့်ဆယ်ဖြာနှင့်၊ မင်းဘာကြီးမှာ၊ နန်းထီးစံ၍၊ နိုင်ငံကောင်းကျိုး၊ သာသနာနှင့်၊ ဘာသာကျိုးကို၊ သယ်ပိုးဆောင်လစ်၊ နန်းသက်ဝေလေ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်တွင်၊ စွန့်ပစ်ပြည်ရွာ၊ မင်းရာဇာမှာ၊ ခန္ဓာကာယ၊ ချုပ်ပျက်ပြန်၍၊ နတ်ထံကြွသော်၊ သားလှနန်းပိုင်၊ မြီးမြစ်တိုင်အောင်၊ စဉ်ကာစိုးမြောက်၊ မင်းစန်ပါ၊ တွက်ရွှိထောက်သော်၊ ကိုးယောက်ရာဇာ၊ မြို့သက်မှာကား၊ တရာခုနှစ်၊ ရက်နှစ်ဆယ်လျှင်၊ လွန်သည်ဖြစ်၏၊ သက္ကရာဇ်ကောဇာ၊ တထောင်မှာတွင်၊ မှိန်ကာဆိတ်သုဉ်း၊ နွယ်မဟာလေ၊ မင်းဘာဆက်မှာ၊ နန်းပျက်ဆုံးသော်၊ တိုင်းလုံးကျော်ပြန်၊ ပညာဉာဏ်နှင့်၊ စွမ်းအင်ပြည့်ဝ၊ ကုသလကော၊ နရပတိ၊ အရာရာတွင်၊ လိမ္မာတတ်ကော၊ မတ်ကဝိကို၊ ဖြူးထီးမိုးကာ၊ ဘိသိက်ထူ၍၊ ဆောင်ဘုံအောက်မှာ၊ မင်းမြောက်ကာဖြင့်၊ ပြည်ရွာစိုးလစ်၊ ခုနစ်နှစ်လျှင်၊ မင်းဖြစ်တုံထ၊ နောက်တဖန်လျှင်၊ စိုးပြန်ရကော၊ ဓမ္မရာဇာ၊ နန်းစံမှာလည်း၊ ရှည်ကြာခုနှစ်၊ သက္ကရာဇ်ကို၊ တွက်စစ်ခါဝယ်၊ တထောင်ကယ်၍၊ တဆယ့်လေးခု၊ တိုင်းဌာနီလေ၊ ပြည်မြောက်ဦးတွင်၊ လက်ရုန်းပညာ၊ ဘုန်းရောင်ဖြာကော၊ စန္ဒသုဓမ္မ၊ ကျက်သရီနှင့်၊ တက်နီကြာသို့၊ ရာဇာဘုရင်၊ ယခုခါတွင်၊ သိင်ဂီနန်းမှာ၊ စံမြန်းရွှင်ဟု၊ ပျိုခင်လှနတ်၊ ရာဇဝင်မှာ၊ စာတင်ထုံးကို၊ အဆုံးသတ်လို့၊ တန်ရပ်ပြီးခါ၊ မောင်ရို့မှာလျှင်၊ လွန်စွာစိုးလှ၊ မြောက်ဦးပြည်က၊ လာပေရ၍၊ တူကွနှစ်ဖြာ၊ မြီလက်နာ၍၊ ညောင်းညာလိမ္မည်၊ စက်ခွီရာမှာ၊ ကောင်းစွာမှိတ်ကော၊ အိပ်ကြပေဟု၊ ဆိုပေပြီးမှ၊ သိန်းကျော့ဝေနှင့်၊ မငွေလှလည်း၊ ထ၍ပြန်ကာ၊ ကိုယ့်အိပ်ရာမှာ၊ ဝင်မှိတ်မသွေ၊ သန်းခေါင်ယံမှာ၊ အသံတိတ်ကော၊ အိပ်ကတ်တေလေး။

(၂၄)

(ခန်းမဆောင်တွင်၊ အသာဝင်၍၊ ဝတ်ဆင်တုံပြီး၊ သဇင်ခိုင်ကို၊ ကြိုင်ကြိုင်မွှေးအောင်၊ ကျလိမ်းပြုပျင်၊ ပြီးလတ်ကျင်သော်)

(ပြီး) (မွှေး) (လိမ်း) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ယင်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ဝတ်ဆင်တုံပြီး၊ သဇင်ခိုင်ကို၊ ကြိုင်ကြိုင်မွှေးအောင်၊ ကျလှေးပြုပြင်၊ ပြီးလတ်ကျင်သော်) ဟူ၍ ရပါသည်။

(ကျလှေး) သည်ဟု မြန်မာတွင်လည်းမဟိပါ။ (ကျလိမ်းသည်၊ လှိမ်းကျသည်) ဟူ၍ရာ ဟိပါသည်။ (ပြီးလတ်ကျင်သော်) ဆိုရာတွင်လည်း သဇင်ပန်းကိုပန်ဆင်ပြီးလျှင်ဟု အဓိပ္ပါယ်မသက်ရောက်ဘဲ သဇင်ပန်းကိုပန်ဆင်ပြီး ထပြီးသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရောက်လာပါသဖြင့် ဤကာရံများမှာ လုံးဝမြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။ (မွှေး) အသုံးမှာ မြန်မာစကား၊ မြန်မာစာပီကို ရခိုင်များက စိုးယူထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၄) အိပ်ကတ်ပြန်ကော၊ ကုန်လွန်ထိုည၊ နီအရောင်လျှင်၊ ထိန်ပြောင်ဝင်းကော၊ မိုးလင်းမှလျှင်၊ နိုးကြသောခါ၊ ဗျာကယာနှင့်၊ အသာထလိုက်၊ ဆားစိုစိုနှင့်၊ သွားကိုတိုက်လို့၊ သစ်ကြဲမျက်နှာ၊ သန့်ယုင်းစင်ယောင်၊ ကိုယ်တွင်တိုးကော၊ ရီချိုးကာဖြင့်၊ ညီညာသိမ်းရုံး၊ မြဲကောဆံကို၊ ဆီကျံထုံးလို့၊ ပိုးတုံးသစ်လွင်၊ ပန်းအထည်ကို၊ ဆန်းကြယ်ငြားအောင်၊ ဝတ်ထားဆင်၍၊ မယ်လျှင်တည်ခင်း၊ ငါးမိစ္ဆာနှင့်၊ ကြိုင်စွာသင်းကော၊ ထမင်းဘတ္တာ၊ ဘောဇနာကို၊ ဝစ္စာစားမြောက်၊ ပြီးတုံပေသော်၊ မောင်မေများမှာ၊ ဆီးဝါးသောက်လို့၊ ထိုနောက်ပြီးမှာ၊ သိန်းကျော့ဝေနှင့်၊ မငွေလှလည်း၊ ခန်းမဆောင်တွင်၊ အသာဝင်၍၊ ဝတ်ဆင်တုံပြီး၊ သင်ခိုင်ကို၊ ကြိုင်ကြိုင်မွှေးအောင်၊ ကျလိမ်းပြုပျင်၊ ပြီးလတ်ကျင်သော်၊ ဆောင်ခွင်ထဲမှာ၊ ပျိုကညာရို့၊ ထွက်လာကြ၍၊ အိမ်မှဆင်းငြား၊ တူပျော်ပျော်လေ၊ သိမ်တော်လမ်းကို၊ လှမ်းလို့လားခါ၊ နီးပါးဝန်းကျင်၊ ပန်းသစ်ပင်ရို့၊ ရှုမြင်မဝ၊ ရွက်ဟောင်းပါလျှင်၊ ကြိုကာကျ၍၊ စိမ်းမြည့်စွာ၊ ပရစ်ညနှင့်၊ ရွက်နုလာကော၊ ငုံအာပွင့်ဖူး၊ ပန်းပွင့်လယ်မှာ၊ ဝတ်ရည်စားကော၊ ပျားပိတုံးရို့၊ ရုံးရုံးပုံကာ၊ ငှက်များစွာလည်း၊ ဘာသာဘာဝ၊ ဥညဉ်ရို့၊ သံချိုမြနှင့်၊ ကျူးကြည့်ပြီးည၊ ငှက်ဖိုးခေါင်လေ၊ အရောင်စိမ်းကော၊ ကျီးညိုလှရို့၊ ချိုအသံဖြင့်၊ ဟေမန်ကုန်ဟောင်း၊ နို့ရာသီလေ၊ ဂိမာန်ပြောင်းကော၊ တပေါင်းမာသာ၊ တင့်တယ်ပုံလေ၊ ဟူသမျှကို၊ ဝဝရူကာ၊ မောင်မေပျိုလေ၊ ထိုလေးယောက်မှာ၊ လမ်းလျှောက်လာ၍၊ ဖြူဝါနီမြန်း၊ လမ်းဘယ်ညာက၊ မာလာပန်းကို၊ လက်လှမ်းဆွတ်ကိုင်၊ စေတနာနှင့်၊ သဒ္ဓါပွား၍၊ လာကြစဉ်တွင်၊ ကတညတ၊ မြတ်တောင်ခြံကို၊ ရောက်လီကြ၍၊ ပြုပွဒိသာ၊ မင်းရာဇာရို့၊ စဉ်လာတက်ကော၊ ရှိမျက်နှာက၊ လွန်စွာရိညွတ်၊ လက်ဦးမျှော်၍၊ တောင်ပေါ်ထက်ကို၊ တက်ကြလတ်၍၊ မြတ်မှန်သျှင်၊ ရှိတော်ပြင်မှာ၊ ပန်းတင်ပြီးမှာ၊ အတန်တန်လေ၊ လွန်ကြည်နူးကော၊ (----- -ဆိုင်)၊ သုန္ဒရီကို၊ စသည်မြှောက်ကော၊ ရီစက်တိုင်ဟု၊ သံပြိုင်ဆိုပြီး၊ ခါသုံးဖန်လေ၊ သံညောင်းညောင်းနှင့်၊ ခေါင်းလောင်းတီး၍၊ ထွန်းညှီးရောင်လျှပ်၊ မှန်သျှင်လေ၊ ရင်ပြင်ရပ်မှာ၊ လှမ်းထွက်ပြီးသော်၊ ကုန်းထိပ်ပေါ်က၊ ရှုမျှော်ကောင်းရာ၊ နိဂုဏ်ရွာနှင့်၊ ဧညာမြို့မ၊ တည်ဟိပြန်ကော၊ ဟူသမျှကို၊ ဒိဋ္ဌတဖန်၊ လက်ညှိုးညွှန်၍၊ မှန်ကန်တိကျ၊ ပန်းဖြူအောင်နှင့်၊ မောင်ထွန်းမြကို၊ အလှနနယ်၊ သိန်းကျော့ဝေက၊ ပြပေပြီးမှာ၊ ရပ်မျက်နှာကို၊ ပတ်ကာလှည့်ကော၊ ကြည့်ရှုကြ၍၊ ထိုမှတို့မှာ၊ အဖြာဖြာကို၊ လေ့လာပြီးသော်၊ မြတ်ကုန်းပေါ်က၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး၊ ရိုသေစွာဖြင့်၊ ဆင်းလာငြား၍၊ စည်ကားသာယာ၊ လွန်တင့်တယ်၍၊ ပျော်ဖွယ်ကောင်းကော၊ ဇီးချောင်းရွာသို့၊ လှည့်လာတုံမြောက်၊ ညချမ်းခါတွင်၊ ပြန်ကာရောက်လို့၊ တန့်ထောက်ပြီးခါ၊ ရီချိုးပါ၍၊ အိမ်မှာတက်ငြား၊ လသာသာနှင့်၊ ညစာစားလို့၊ ဆီးဝါးသောက်လျက်၊ လပရောင်နှင့်၊ တောင်တန်းပျင်ကို၊ ထွက်လျက်တဖန်၊ သပေါက်ဖျာကို၊ ယူကာခင်းကော၊ လီညင်းခံရေ။

(၂၅)

(နှမ်းနိုင်နိုင်နှင့်၊ မွှေးကြိုင်သင်းကော၊ ကောက်ညှင်းပေါင်းကို)

အလွန်လှပသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

(ယူကာစားပြီး၊ အိမ်တန်းပျက်မှာ၊ လုပ်လက်ဆေးလို့၊ အီးအီးသက်သာ၊ ကွမ်းဆေးယာ)

(ပြီး) (ဆီး) (အီး) (ဆီး) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ယင်းကို မြန်မာမှုပြုသော်

(ယူကာစားပြီး၊ အိမ်တန်းပျက်မှာ၊ လုပ်လက်ဆေးလို့၊ အီးအီးသက်သာ၊ ကွမ်းဆေးယာ) ဟု ရပါသည်။ (ယူကာစားပြီး) ဆိုသည်မှာ ကွမ်းစားပြီးသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်မရဘဲ ကွမ်းစား၍ ထွက်ပြေးသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသဖြင့် ၎င်းကာရံများမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၅) လီညင်းခံ၍ နီပြန်ကာလ၊ ဇီးချောင်းမည်ကော၊ ရပ်ဒေသက၊ မိမ္မယောကျ်ား၊ ကြီးငယ်မဟူ၊ လူအများမှာ၊ လာငြားပြိုင်ပြိုင်၊ လပရောင်နှင့်၊ တောင်တန်းပျင်းမှာ၊ ဝိုင်းလျှက်ထိုင်၍၊ ယဉ်ကျေးစွာလှ၊ ပန်းဖြူအောင်နှင့်၊ မောင်ထွန်းမြကို၊ ပီယဝါစာ၊ သံချိုချိုနှင့်၊ ဆိုကာမြှောက်ကော၊ နှုတ်ဆက်ကာဖြင့်၊ ရသာပြည့်လှောင်၊ နှမ်းနိုင်နိုင်နှင့်၊ မွီးကြိုင်သင်းကော၊ ကောက်ညှင်းပေါင်းကို၊ တောင်းမှူးပြန်၊ မြပုကန်မှာ၊ ကောင်းမွန်ထည့်ကာ၊ ပန်းဖြူအောင်နှင့်၊ မောင်ထွန်းမြကို၊ ကျွေးကြပါသော်၊ ယူကာစားပြီး၊ အိမ်တန်းပျက်မှာ၊ လုပ်လက်ဆီးလို့၊ အီးအီးသက်သာ၊ ကွမ်းဆီးယာကို၊ တခါစားလတ်၊ ရောက်လာသူကော၊ လူအများနှင့်၊ စကားစပ်လို့၊ မပြတ်တူယုဉ်၊ ပန်းဖြူအောင်လေ၊ ပျိုမောင်ချောမှာ၊ နီးနှောစဉ်တွင်၊ ပန်းခိုင်တမျှ၊ မြစပါယ်လေ၊ မငွေလှက၊ ဟားဟားလည်းရယ်၊ သွန်းကာလှောင်၍၊ မောင်ထွန်းမြကို၊ စလတ်တေကား၊ ရောက်တေန်က၊ ခုတိုင်အောင်ပင်၊ ဒေမောင်လှမှာ၊ နှုတ်ကဆိတ်ညံ၊ စကားလှန်၍၊ ခွန်းသံမထုတ်၊ မဆက်ဆံဘဲ၊ ရှက်ပြန်ပြီးကော၊ တေမိလုပ်လို့၊ ငုတ်တုတ်မိုင်ထွေ၊ ပြုံးစိစိနှင့်၊ ချိန်မပြတ်ကော၊ နီလတ်တေကား၊ ဆူဝေသောင်းသောင်း၊ ကြီးငယ်ဟူကော၊ လူအပေါင်းနှင့်၊ ကျိုးကြောင်းဆက်ဆံ၊ မှားအမှန်ကို၊ ဝေဖန်စစ်ကြော၊ အပြောင်းအပြန်၊ ကြံနီးနှောလို့၊ မပြောချင်ဘိ၊ မြောက်ဦးပြည်က၊ မောင်တေမိကို၊ ကန်ညါ၊ တသက်တာတွင်၊ မှတ်ရာတပါး၊ ရှိသူမွန်ရို၊ ညွှန်စကားကို၊ ပြောကြားလိုက်မည်၊ ရှိရပ်ယောင်သို့၊ မောင်တပါးမှာ၊ ထောင်နားတည်ပါ၊ စိန္တေဗုဒ္ဓ၊ အာလုတ်ချီ၍၊ ရှိကုတ်က၊ မြက်ထုတ်ဟသည်၊ ဓမ္မမြတေ၊ ခုဒ္ဒန်ကယ်၊ ကျမ်းအညွှန်းနှင့်၊ လမ်းမှန်ငြားအောင်၊ ပြထားရေကား၊ (ဗုဒ္ဓေပုဇိ၊ ကုသလံ၊ တေဇဝန္တေ၊ ရာဇိန္တေ) ဟု၊ မိန့်ဟောကျမ်းလာ၊ အမိပွယ်ကို၊ မှတ်လွယ်လှအောင်၊ ယှင်းပြပါမည်၊ ဘဂဝါလူဘ၊ အတုလကော၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ စောသတ္တာကို၊ ဆယ်ဖြာရိုကျိုး၊ ထိပ်ထက်ရုံကော၊ လက်စုံမိုးလို့၊ မြတ်နိုးသဒ္ဓါ၊ ပူဇော်ပါသော်၊ အာဏာတန်ခိုး၊ ဘုန်းတော်ဟိန်လျှင်၊ ထိန်ထိန်ကြီး၍၊ မင်းစိုးရာဇာ၊ ဇီဝကံလေ၊ မှန်မချွတ်ကော၊ ဖြစ်တတ်ပါဟု၊ ဒေသနာမွန်၊ တရားသံနှင့်၊ ရှိလွန်သူများ၊ မှာစကားကို၊ နားခံပြီးခါ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့်၊ စန္ဒာသူရိယ၊ ဘုန်းတော်ထိန်ကော၊ ရာဇိန္တရို၊ ပဉ္စလောဟာ၊ ရတနာဖြင့်၊ သွန်းကာလုပ်ဘိ၊ ရောင်ခြောက်သွယ်နှင့်၊ တင့်တယ်လတ်ကော၊ မြတ်မှန်ကို၊ ရွန်းအိစိတ်တွင်၊ မြူးဘဝင်နှင့်၊ ဖူးမြင်ရအောင်၊ အားကြီးဆောင်၍၊ မောင်ရိုးဌာနေ၊ ရှိဗဟိုရ်လေ၊ သံချိုကျူးကော၊ မြောက်ဦးပြည်က၊ ကြီးငယ်လူများ၊ ပေါင်းအဖော်ကို၊ နိုးဆော်ငြား၍၊ ပျိုထွားပန်းတန်၊ တနစ်မှာလျှင်၊ တခါလောက်ကော၊ ရောက်သင့်တန်ရေ၊ အလွန်ထင်ရှား၊ ဇမ္ဗူဒီမှာ၊ ဤဘုရားကား၊ ရုပ်ပွားထောင်ရာ၊ ကြီးအငယ်နှင့်၊ တိုရှည်များကော၊ ပေါင်းများစွာထက်၊ လွန်ခါကပြီး၊ ဘုန်းတော်ရောင်ဖြင့်၊ ဂေါင်ကမိုးကော၊ တန်းခိုးကြီးလို့၊ ကျော်ဟိုးလူခွင်၊ လွန်ထင်ပေါ်လျက်၊ ကိုယ်တော်စားကော၊ ရုပ်ပွားချင်ကို၊ ဖူးမြင်သူအား၊ အပါယ်ရွာတွင်၊ ခါတပါးလျှင်၊ မလားဆိတ်ညံ၊ နတ်ရပ်ထံမှာ၊ ရောင်လျှံထွန်းပ၊ စည်းစိမ်မွန်နှင့်၊ ပျော်စံရဟု၊ ဝယရွယ်လွန်၊ ရှိသူမွန်ရို၊ ပြောညွှန်ဟောကြား၊ ပေါရကာက၊ လာစကားကို၊ မှတ်သားပြီးလျှင်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်၍၊ အရောင်ညီကော၊ မုနီသျှင်ကို၊ ဖူးမြင်ရယောင်၊ တယောက်မောင်မှာ၊ ရောက်အောင်အားစိုက်၊ နှစ်စဉ်လာ၍၊ သဒ္ဓါဖြူးကော၊ ဖူးခလိုက်ဟု၊ သိန်းထိုက်ပျိုမေ၊ ပြုံးရယ်ချိုနှင့်၊ လူပျိုလှကို၊ စလိုက်တေလေး။

(၂၆) စပြောလာကော၊ ထိုခါပြီးမှာ၊ ပြုံးရယ်ယောင်သို့၊ မောင်ထွန်းမြမှာ၊ မြက်ဟနှုတ်ချေ၊ သံချိုချိုနှင့်၊ ပျိုနမကို၊ ယှင်းပြရေကား၊ အသရေပြောင်ရွန်း၊ ပြည်ရခိုင်မှာ၊ နွယ်ယဉ်ဆန်းလို့၊ ခိုင်ပန်းတမျှ၊ မြစပါယ်သို့၊ မငွေလှလေ၊ နားကျစုံယောင်၊ မောင်စကားကို၊ ရှိနားထောင်ပါ၊ ဘုန်းခေါင်မြတ်စွာ၊ လက်ထက်ခါဝယ်၊ စန္ဒာသူရိယ၊ တွင်မည်ရကော၊ မင်းလှရာဇာ၊ သွန်းခပါကော၊ မဟာမုနီ၊ ခြောက်သွယ်ရောင်ဖြင့်၊ ထွန်းပြောင်ညီကော၊ တိုင်းသိထင်ရှား၊ လွန်သပွယ်ကော၊ ဒေရပ်ပွားနှင့်၊ တပါးနှောက်မှု၊ ဆင်းရဲသူရို၊ ခုမူကာလ၊ ကျောက်အုင်မံ၍၊ ပြည်စွန်နားမှာ၊ တည်ထားကြသည်၊ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား၊ မပေါ်လွင်ကော၊ မထင်ရှားဘဲ၊ ဟိငြားကြရာ၊ ပေါင်းနှစ်ဖြာတွင်၊ ရာဇပင်သွန်း၊ ဆင်းရဲသူကော၊ တည်ထုသွန်းလည်း၊ ရွှင်လန်းသဒ္ဓါ၊ ပူဇော်ခါတွင်၊ ပူဇော်နီယ၊ အကျိုးမူလျှင်၊ တူတကွဖြင့်၊ ရကြမည်သာ၊ ပျိုနနယ်ကော၊ မယ်တမိမှာ၊ သိအပ်ပါရေ၊ မြတ်စွာရုပ်ပွား၊ ဆင်းထုဟူကော၊ ဆူဆူများကို၊ စကားမဂေ၊ ပါဠိလာဖြင့်၊ ညွှန်ကာထုတ်ကော၊ ဥဒ္ဓိဿဟု၊ ဆိုကြတုံပြန်၊ ရခိုင်သံဖြင့်၊ ပြန်ကာပြောမည်၊ ကိုးပါးဂုဏ်ကို၊ အာရုံကပ်ကော၊ ရည်မှတ်ဖွယ်တည်း၊ ဤသည်စကား၊ ပါဠိလာကို၊ ထောက်ခါထားလျှင်၊ ရုပ်ပွားဟူက၊ ကြီးအငယ်နှင့်၊ တိုရှည်ကြလည်း၊ ဧကသညာ၊ ရည်မှတ်ဖွယ်ဟု၊ အတည်ပြုကော၊ တခုသာလျှင်၊ ရပါတိုလတ်၊ ပရမတ်ကို၊ လှနတ်ပျိုစင်၊ ထဲဘဝင်မှာ၊ မြပင်စွဲမှတ်၊ ဤကြောင်းရာနှင့်၊ ပေါင်းကာထားကော၊ စကားစပ်တွင်၊ ထပ်၍တသွယ်၊ ခင်ကညာကို၊ သင်္ကာကင်းအောင်၊ ယှင်းညီမည်လေ၊ နူးဖွယ်မရာ၊ ဘုန်းတေဇာနှင့်၊ မဟာမုနီ၊ ရုပ်ပွားတော်ကို၊ ဖူးမေ့ဘိသော်၊ ကင်းစီးပယ်ရွာ၊ ယောင်သွယ်ကွာ၍၊ ဒေဝါနတ်ထံ၊ ရောက်မည်မှန်ကော၊ ဧကန်ဖြစ်က၊ စင်စစ်ခုဝယ်၊ ဗဟိုညံ၍၊ စည်သံကျူးကော၊ မြောက်ဦးပြည်မှာ၊ တည်ကာလည်းထား၊ ရုပ်ပွားတော်လေ၊ သောင်းကျော်ဘိအောင်၊ ဟိယက်သားကို၊ ညွတ်တွားကြည့်ဖြူ။

ဖူးမြော်မှုလည်း၊ ထိုသူမှန်စွာ၊ ပါယ်လေးရွာက၊ ကင်းကွာပြီးမှ၊ နတ်ရင်ထံမှာ၊ မှန်မှချကော၊ ခံရမည်ပင်၊ သို့ဖြစ်အင်ကြောင့်၊
ရောင်လွင်ထွန်းပ၊ မှန်သျှင်ကို၊ ဖူးမြင်ရယောင်၊ မောင်ကတဖန်၊ ပင်ပန်းခံ၍၊ လာရန်မလို၊ မြောက်ဦးပြည်မှာ၊
တည်ကာထားကော၊ ရုပ်ပွားကိုပင်၊ ဖူးမြော်ပါမည်၊ စေတနာနှင့်၊ သဒ္ဓါမြတ်သာ၊ လိုအပ်ဖွယ်တည်း၊ နောက်ဝယ်တဖန်၊
ကြွင်းမကျန်အောင်၊ ယှင်းပြန်ဦးမည်၊ ပန်းစပါယ်လေ၊ လှမေနှားထောင်၊ ဤလူ့ဘောင်တွင်၊ ဂုဏ်ရောင်ဝင့်ကြား၊ မျိုးအစဉ်လေ၊
ရခိုင်များမှာ၊ ပျော်ပါးရွှင်ဖြူ၊ အရာရာသို့၊ လှည့်ကာလားကော၊ ဘုရားဖူးလို့၊ ကြည်နူးကာမျှ၊ ကုသိုလ်ဟုန်လေ၊ ပြည့်စုံလှဟု၊
စိတ်ကမှတ်ခါ၊ မိမိရွာကို၊ ပြန်လာကြငြား၊ ယင်းပိုင်သူလေ၊ လူအများကို၊ ဘုရားမကြိုက်၊ ထပ်မံခါဖြင့်၊ ငါမကြိုက်တည်း၊
အာဖြစ်လို့ပေ၊ မီးလတ်ချေသော်၊ ဖြေမည်ငါက၊ သုံးရပ်ဘောင်မှာ၊ အခေါင်ချုပ်ကော၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏၊ သုံးဝသာသနာ၊
ရှည်မြင့်ကြာအောင်၊ လွန်စွာကြိုးကုတ်၊ များလူသူပြင်၊ အားအင်ထုတ်လို့၊ ပြုလုပ်မှသာ၊ ဖူးမြော်ရာသို့၊ ရောက်ပါလိမ့်မည်၊
ပူဇော်ရုံဖြင့်၊ ချိန်ကုန်လင့်ကော၊ မသင့်ချေပါ၊ ဘုန်းကြွယ်မြတ်စွာ၊ စောသတ္တာကို၊ ဖူးပါသည်ထက်၊ မြတ်ဘုန်းမော်က၊
ထုတ်ဖော်မြှောက်ကော၊ နှုတ်ထွက်မော၊ တရားလာကို၊ များစွာသောင်းသောင်း၊ အကြိမ်ကြိမ်လေ၊ ချိန်မပြတ်ကော၊
ကျင့်အပ်ကောင်းရေ၊ တကြောင်းတဖြာ၊ ဤအရာတွင်၊ ပမာနှိုင်းဆ၊ ကျမ်းအလာကို၊ ညွှန်ကာပြမည်၊ နှမနှားထောင်၊
နှစ်များမြောက်က၊ ဘုန်းခေါင်ဘဂါ၊ လက်ထက်ခါဝယ်၊ သညာတွင်ဘိ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်ကို၊ မှန်မတွက်ကော၊ ဝတ္တလိမှာ၊ မှန်မြတ်စွာ၊
ရွှီမျက်နှာကို၊ မော်ကာဖူးတုံ၊ ကျောင်းဆောင်ဘုံမှာ၊ ချိန်ကုန်လွန်ဘိ၊ ဘိဝန်လေ၊ ဉာဏ်မထိုးကော၊ ကျိုးမဟီဟု၊ ဣသိထွတ်မှူး၊
မထေရ်သူင်ကို၊ ပြစ်တင်ဖူး၏၊ ပုံနှုံးစံထား၊ ညွှန်းပမာနှင့်၊ ကျမ်းလာများကို၊ မှတ်သားပြီးသော်၊ ရုပ်ပွားတော်အား၊ ပူဇော်သောခါ၊
ကုသိုလ်မှာလျှင်၊ ကမ္ဘာဝစရ၊ ကျမ်းသင်္ဂြိုဟ်မှာ၊ ဆိုကာပြ၏၊ ဘဝမပြတ်၊ အင်္ဂါနှင့်၊ တကောဝဋ်မှာ၊ မလွတ်နိုင်ပါ၊
ထိုထက်သာ၍၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ၊ သုံးလူ့ဘ၏၊ ဟောပြုလမ်းညွှန်၊ ဓမ္မခန်ကို၊ ကျင့်ကြံမှသာ၊ ဝဋ်တကောရို့၊ လွတ်ကွာကင်းပြတ်၊
ရုပ်နှင့်နာမ်မှာ၊ အမှန်တုံးကော၊ အဆုံးသတ်၍၊ အမြတ်နိဗ္ဗာန်၊ လမ်းကြောင်းမှန်ကို၊ အကျွန်ုပ်က၊ အမြဲပင်လျှင်၊ စွဲပင်နှောကော၊
သဘောကျလို့၊ ကာလပေါ်ငြား၊ လူအများနှင့်၊ ဘုရားဖူးရန်၊ မေနှိုးဆော်၍၊ ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို၊ လက်မခံလေး။

(၂၇)

(ဗုဒ္ဓိဟောငြား၊ ကျမ်းပိစာမှာ၊ ဇိရာတို့ကော၊ ဟိသလားလေ)

(တို့) နှင့် (ဟိ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ယင်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင်

(ဗုဒ္ဓိဟောငြား၊ ကျမ်းပေစာမှာ၊ ဇေရာတေ့ကာ၊ ရှေ့သလားလေ) ဟူ၍ ရပါသည်။

(ရှေ့) သလားဟူသည်မှာ မြန်မာစာပီတွင်လည်း မဟိပါ။ (ရိုသလား) ဟူ၍ရာ ဟိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကာရံများမှာ မြန်မာမှုပြုမရသော ရခိုင်ကာရံများဖြစ်ပါသည်။

(လွဲမချော်အောင်၊ တွေးခေါ်ငြားလို့၊ ထောင်နားတည်ပါ) ဟု (လွဲမချော်၊ တွေးခေါ်) ဟု ကာရံနုပေထပ် ယူထားသည်ကို တွိရပါလိမ့်မည်။

ယင်းကို မြန်မာမှုမပြုဘဲ ရခိုင်လွန်ကျွန်မှုပြုလျှင် (လွီးမချော်အောင်၊ တွေးခေါ်ငြားလို့၊ ထောင်နားတည်ပါ) ဟူ၍ရပါသည်။ (လွီးမချော်) ဆိုသည်မှာ လုံးဝအဓိပ္ပါယ်မဟိပါ။

ထို့ကြောင့် ယခုကာလပေါ်လူငယ်များ သုံးနှုံးနီကတ်သော (တွေးခေါ်၊ အတီးအခေါ်) ဆိုသည့်အသုံးနှုံးမှာ ရခိုင်လွန်ကျွန်မှုပါအဖြစ်သည်။

(ဘုန်းကြွယ်ဗုဒ္ဓ၊ အတုလကို၊ ဦးချရိုသေ၊ ဖူးမြော်ပေသော်၊ အပါယ်ဂတိ၊ မလားရန်ကို၊ အကျွန်သိရေ)

(သေ) (ပေ) (ပါယ်) ကာရံယူထားသည်ကို တွိမြင်ရပါသဖြင့် (ရီသီ) ဟုမရွေးဘဲ (ရီသေ) သည်ရာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို ဤရှိဟောင်းမှုကို အထောက်အထားပြု၍ ယင်းလင်းနိုင်သည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၇) လက်မခံဟု၊ ငြင်းဆန်ပယ်ယှား၊ မောင်လူပျို၏၊ ဆိုစကားကို၊ ပျိုထွားကညာ၊ ခွန်းတုံ့လှန်၍၊ တဖန်ထပ်လို့၊ မီးလတ်ရာကား၊ ကမ္ဘာဝစရ၊ မြတ်ကုသိုလ်ကို၊ ထိုလူမျှလျှင်၊ ထက်ကြသဒ္ဓါ၊ စိတ်ဖြူစင်၍၊ အားအင်ထုတ်ကော၊ မလုပ်ရာဟု၊ ဗုဒ္ဓါဟောငြား၊ ကျမ်းပီစာမှာ၊ ဇိရာတို့ကော၊ ဟိသလားလေ၊ တပါးထိုမှ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓကို၊ တုတ်ကြွရီသေ၊ ဖူးမျှော်ချေသော်၊ အပယ်လားရန်၊ ကျမ်းအညွှန်ကို၊ တွိပြန်သလား၊ မောင့်ဆရာက၊ သင်ကာပြောကော၊ ဟောသလားဟု၊ ဟားဟားလည်းရယ်၊ ပျိုပန်းတန်ကော၊ လှစံသီးမှာ၊ မီးလတ်ချေသော်၊ ရုပ်ရည်လှပ၊ မောင်လူပျိုမှာ၊ သံချိုမြနှင့်၊ ရွှင်ပြမျက်နှာ၊ ပြုံးရယ်ပြန်၍၊ တဖန်ထပ်လို့၊ ယင်းလတ်ရာကား၊ ရောက်လာသောင်းသောင်း၊ ဇီးချောင်းသူလေ၊ ပျိုဖြူပေါင်းနှင့်၊ နွဲ့နှောင်းယဉ်စ၊ ပျိုနုနယ်ကော၊ မငွေလှလေ၊ ဆုံးစကုန်ယောင်၊ မောင်စကားကို၊ မေနှားထောင်ပါ၊ လူ့ဘောင်လူရွာ၊ လူများစွာလျှင်၊ ကမ္ဘာဝစရ၊ များထိုထိုလေ၊ ကုသိုလ်စုကို၊ မပြုရဟု၊ မောင်ကရုဝယ်၊ ပုလဲသွယ်လေ၊ ပျိုမေချောကို၊ မပြောပေတည်း၊ ထိုသည်ကမ္ဘာ၊ ကုသလလျှင်၊ ဝဋ်မှမလွန်၊ ရုပ်နှင့်နာမ်သည်၊ ကြိမ်ဖန်လည်းဖြစ်၊ ကာမဂုဏ်ဖြင့်၊ ဘုံဆယ့်တစ်မှာ၊ မြတ်နစ်ရုံသာ၊ ဤထက်လွန်၍၊ နိဗ္ဗာန်မြောက်အောင်၊ မရောက်ပါဟု၊ မှန်စွာအကယ်၊ ဘိဇ္ဇာ၏၊ လာသဘောနှင့်၊ မောင်ပြောရလေ၊ နောက်ဝယ်တခြား၊ မြတ်ဘုရားကို၊ ဖူးငြားသောခါ၊ အပါယ်မှာလျှင်၊ ရောက်ပါမည်လား၊ မီးကာဆိုကော၊ ထိုစကားကို၊ ဖြေကြားဦးမည်၊ လွဲမချော်အောင်၊ တွေးခေါ်ငြားလို့၊ ထောင်နားတည်ပါ၊ ဘုန်းကြွယ်ဗုဒ္ဓ၊ အတုလကို၊ ဦးချရီသေ၊ ဖူးမျှော်ပေသော်၊ အပါယ်ဂတိ၊ မလားရန်ကို၊ အကျွန်သိရေ၊ နှိုင်းညိုကျမ်းဂန်၊ တရားညွှန်၍၊ သင်ရန်မဟိ၊ စဉ်စားကြံ၍၊ ဝေဖန်နှိုင်းသော်၊ လူတိုင်းသိမည်၊ သို့ဖြစ်ပေလည်း၊ ဇာအခြင်းနှင့်၊ ငြင်းလတ်တေဟု၊ ဆိုချေသောခါ၊ ဤခေတ်မှာလူ၊ များစွာထောင်သောင်း၊ ကြီးငယ်ဟူကော၊ လူအပေါင်းလျှင်၊ ထုံးဟောင်းကိုလွန်၊ လမ်းမမှန်ကော၊ ကျမ်းညွှန်မသိ၊ ကိုယ့်ရိုးရာနှင့်၊ မျိုးဇာတိကို၊ သတိမချပ်၊ ကိုးကွယ်ရာလေ၊ ဘာသာရပ်တွင်၊ မအပ်မရာ၊ တုအယောင်ဖြင့်၊ လုပ်ဆောင်မှုကို၊ ပြုကတ်ပါ၍၊ ဆရာသခင်၊ စာအမြင်နှင့်၊ ဇာပင်ဟောငြား၊ မမှတ်အောင်ဘဲ၊ နတ်ယောင်ဝါးမှာ၊ တိုးပွားအစုံ၊ ကိုးပါးဂုဏ်ကို၊ အာရုံမထား၊ အရွာရွာကို၊ လည်ကာလားလို့၊ ဘုရားဖူးယောင်၊ အဟန်ဆောင်၍၊ ကြောင်သတင်းသုံး၊ ရှိအခါက၊ ပမာထုံးသို့၊ ပြုံးပြုံးမျက်နှာ၊ ရွှင်မြူးကာနှင့်၊ သီစာသောက်စား၊ တချို့များကား၊ စီးပွားရှာရန်၊ တချို့မှန်ကော၊ ကြီးအံကြီးထိုး၊ တချို့မှာလျှင်၊ လည်ကာရိုး၍၊ တချို့ရိုးကား၊ အပျင်းပြေဟု၊ စိတ်ဝယ်ထားလျှက်၊ တခြားနောက်မှ၊ တချို့သူမှာ၊ အယူခြားသီး၊ မဟုတ်တန်ကို၊ ကြံဖန်ငြားကော၊ ဘုရားရွီးလို့၊ ကြီးရေငယ်ရေ၊ မသပြွယ်နှင့်၊ သပြွယ်တသီး၊ ရတနာဖြင့်၊ ရောင်ဂါညီးအောင်၊ မင်းမြီးမင်းသား၊ သွန်းလုပ်ထားကော၊ ဘုရားကိုမှာ၊ သဒ္ဓါရွှင်ကော၊ ဖူးချင်ကြလို့၊ နောက်မှတပါး၊ ဆင်းရဲသူလေ၊ လူအများရဲ့၊ တည်ထားကြကျင်၊ ရုပ်ပွားသျှင်ကို၊ ဖူးမြင်သူကား၊ တိုင်းနိုင်ငံမှာ၊ လွန်နည်းပါး၍၊ ဘုရားကိုသာ၊ ရွီးချယ်ကာဖြင့်၊ ဖူးလာတုံဘိ၊ တရားကွာ၍၊ မှားကာလုပ်ကော၊ ယုဂ်ကလိတွင်၊ အသိကင်းပ၊ ပြုကြသူလေ၊ ဟူသမျှကို၊ မြင်ရလျှက်ပင်၊ မေနှီးဆော်၍၊ ဖိတ်ခေါ်ရိုးကို၊ ကြောက်သွီးဝင်၍၊ မောင်လျှင်ခုဝယ်၊ ကာလပေါ်လေ၊ ဖူးမျှော်ခြင်းကို၊ ငြင်းလတ်တေဟု၊ ဆိုပေပြီးမှာ၊ နမချေကော၊ မငွေလှနှင့်၊ ရောက်ကြသောင်းသောင်း၊ ဇီးချောင်းသူလေ၊ လူအပေါင်းကို၊ ကျိုးကြောင်းဆက်သွယ်၊ ကျမ်းအညွှန်နှင့်၊ လမ်းမှန်ရအောင်၊ ပြောပြမည်လေး။

မြန်မာမှုပြု၍မရသော ရခိုင်ကာရံများ အပိုင်း (၂)

(၁) (ကျမ္ဘာဖို့ရီး၊ တတ်လိမ္မာကော၊ ပညာရီးတည်း၊ တသီးထိုမှ)

ဤအပိုဒ်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အခု အကျွန်ုပ်ရဲ့ သုံးစွဲနီသော (ကျမ္ဘာရေး၊ ပညာရေး) ကို အယင်က (ကျမ္ဘာရီး၊ ပညာရီး) ဟု သုံးစွဲသည်ကို သိမြင်နိုင်ပါသည်။ ပဏကြောင့်ဆိုသော် (ရီး) နှင့် (သီး) ကာရံယူထား၍ဖြစ်ပါသည်။ (ရေး) ဆိုလျှင် (တသေးထိုမှ) ဖြစ်လားပါမည်။

(၂) (ထိုကုသိုလ်လျှင်၊ မဂ်ကိုမဆိုက်၊ ကာမဟူကော၊ ဘုံဆယ့်တစ်မှာ)

ဤနိရာတွင် (ဆိုက်) နှင့် (တစ်) ကို ကာရံယူထားသဖြင့် ရခိုင်သားမှာ (တစ်) ကို (တိုက်) ဟု အသံထွက်သည်ကို တွိရပါမည်။
ယင်းကို အတတ်ဆန်း၍ (တိုက်) ဟု ရွီး၍မဖြစ်ပါ။

(၃) (တိရိစ္ဆာန်ကော၊ ပိုးနံကစ၊ ဤကမ္ဘာမှာ၊ မြင်ကာတွိကော၊ ဟိသမျှကို)

ဤနိရာတွင် (တွိ) နှင့် (ဟိ) ကို ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ယူထားပါသည်။ ၎င်းကို အများနားလည်အောင်အကြောင်းပြချက်ဖြင့်
မြန်မာမှုပြု၍ ရလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ပဇာကြောင့်ဆိုသော် (မြင်ကာတွေ့သည့်၊ ရှိသမျှကို) ဟု ဖြစ်လားပါမည်။ (တွေ့) နှင့် (ရှိ)
ကာရံလွတ်လားပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကာရံများသည် မြန်မာမှုပြု၍မရသော ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်များဖြစ်ပါသည်။
ဤနိရာတွင် (တွိ) လား (တွေ့) လားဆိုသည်ကို ယင်းယင်းလင်းလင်း သိမြင်နိုင်ပါသည်။

(၄) (အပြစ်ဒါဏ်ကို၊ ကိုယ်ခံစမြ၊ ဘုံလောကီလေ၊ ဌာနီထဲမှာ)

ဤနိရာတွင် (ကီ) နှင့် (နီ) ရခိုင်ကာရံယူထားပါသည်။ ၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင် (ဘုံလောကေလေ၊ ဌာနေထဲမှာ) ဟု
ဖြစ်လားပါသည်။ ရယ်ဖို့မကောင်းပါလား။

(၅) (သားတစ်ရိုးရီ၊ အခြင်ဆီသို့၊ တူညီသီးသီး၊ ဝေါယောမျောင့်၍၊ ပို့ဆောင်ပီးက၊ ထွာကြီးသန်မာ)

ဤနိရာတွင် (သီး) (ပီး) (ကြီး) ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ကို တွိရပါသည်။

တန်းခိုးဆရာထွန်းသာခြင်းများတွင် (ပေး) ဟု မြန်မာဝေါဟာရကို ခိုးယူသုံးစွဲထားသည်ကို တွိရပါသည်။

ဤနိရာတွင် မြန်မာမှုပြုမည်ဆိုပါက (တူညီသေးသေး၊ ဝါယောမျောင့်၍၊ ပို့ဆောင်ပေးက၊ ထွားကြေးသန်မာ)
ဆိုပြီးရပါလိမ့်မည်။ (ကကောင်း ရယ်ဖို့ကောင်းပါဖို့၊ (ထွားကြေး) ဟု မြန်မာစာတွင်လည်း မဟိပါ။

(၁) (မုချအကယ်၊ ကျမ္ဘာခြင်းမှာ၊ အရင်းတည်လို့)

ဤနိရာတွင် (အကယ်) ဆိုသော ဝေါဟာရကို တွိရပါသည်။ မြန်မာက (တကယ်) ရခိုင်က (အကယ်) ဟု သုံးပါသည်။
ဖားပြုတ်ကေဝတ္ထုတွင် (အကယ်စင်စစ်၊ ဤသို့ဖြစ်မှု) ဟု တွိရပါသည်။

(၂) (ရာဇဝင်မှာ၊ စာတင်ဟိကော၊ မတို့ဖူးဘဲ)

(ဟိ) နှင့် (တွိ) ရခိုင်ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါမည်။ ၎င်းကိုထောက်၍ (တွိ) လား (တွေ့) လား ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းကို
အတတ်ဆန်း၍ အများနားလည်အောင်ဆိုရာ (ရာဇဝင်မှာ၊ စာတင်ရှိသည်၊ မတွေ့ဖူးဘဲ) ဟု မြန်မာမှုပြုပါက
ကာရံလုံးဝလွတ်ကင်းလားပါလိမ့်မည်။

(၃) (အရင်းခံကော၊ မှန်သနစ်ကို၊ စီးစစ်ရယောင်၊ ပေါ်ထွန်းအောင်ဟု)

ဤနိရာတွင် ရခိုင်ဝေါဟာရစစ်စစ် (ယောင်) ကို သုံးနှုံးထားပါသည်။

(၉) (ခါတ်အာကာလျှင်၊ ပတ်ကာဆီးကော၊ အအီးပတ်လို့)

ဤနိရာတွင် (ဆီး) နှင့် (အီး) ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ယူထားပါသည်။ ၎င်းကို မြန်မာမှုပြုသော် (ပတ်ကာဆေးကော၊ အအေးပတ်လို့)
ဟု ရပါလိမ့်မည်။ ရယ်ဖို့ကောင်းပါသည်။ မြန်မာစာတွင် (ကာဆေး) ဟူ၍ မဟိပါ။ (ကာဆီး) ဟု ရာ ဟိပါသည်။

(၁၀) (နလုံးအိမ်မှာ၊ ခံကာထောင်းကေ၊ ဂေါင်းလည်းညီးလို့၊ ရှည်ဝီးကြာတင်)

(ညီး) နှင့် (ဝီး) ကို ရခိုင်ကာရံစစ်စစ်ယူထားပါသည်။ (ဂေါင်းညီးရေ) ဆိုသည်မှာ ရခိုင်ဂေါဟာရ စစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနီရာတွင် (ဝီး) ဟု ရခိုင်ဂေါဟာရစစ်စစ်ကို တွဲရပါသည်။ (အဝေးသို့) (အဝေးရောက်) စသဖြင့် ယခုအခါ ရခိုင်များက မြန်မာဂေါဟာရများကို ငှားယူသုံးစွဲနီသည်များကို တွဲရပါသည်။

(၁၁) (လက္ခဏာကို၊ ရှာကာတွဲကေ၊ တိအကျဖြင့်)

(တွဲ) နှင့် (တိ) ကို ကာရံယူထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် (တွဲ) ရာ အမှန်လား (တွေ) ရာ အမှန်လား ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင် (ရှာကာတွေ့လျှင်၊ တွေ့အကျဖြင့်) ဟု ရပါသည်။

(၁၂) (သိန်းသောင်းချီ၍၊ ခြင်ရိုများမှာ၊ ငါးမျိုးတွဲရေ၊ မှတ်သိအပ်ရာ)

ဤနီရာတွင် (တွဲ) နှင့် (သိ) ကို ကာရံယူထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် (တွဲ) ရာ ရခိုင်စာဖြစ်ပါသည်။ (တွေ) မှာ မြန်မာစာဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကို မြန်မာမှုပြုလျှင် (ငါးမျိုးတွေ့သည်၊ မှတ်သေအပ်ရာ) ဆိုပြီးရပါသည်။

(၁၃) (ကျားထက်ပင်လေ၊ ခြင်ရန်ဖီးမှာ၊ ကြီးလတ်တေဟု)

ဤနီရာတွင် (ဖီး) နှင့် (ကြီး) ကို ကာရံယူထားပါသည်။ မြန်မာမှုပြုလျှင် (ခြင်ရန်ဘေးမှာ၊ ကြေးလတ်သည်ဟု) ဆိုပြီးရပါလိမ့်မည်။ (ကြေးသည်) ဟု မြန်မာစာတွင်လည်း မဟိပါ။

(၁၄) (မောင်မေစုံညီ၊ ရှိရိုးချီ၍၊ စာပီပညာ၊ အက္ခရာကို)

ဤနီရာတွင် (ညီ) (ချီ) (ပီ) ကာရံယူထားပါသည်။ (စာပေ) လား (စာပီ) လားဟူသည်ကို ဤကာရံကိုကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။ မြန်မာမှုပြုလျှင် (မောင်မေစုံညီ၊ ရှိရိုးချီ၍၊ စာပေပညာ) ဟု ရပါသည်။ ကာရံမလွတ်လားပါသည်။

(၁၅) (စစ်ပညာကေ၊ ခိုင်းကာအတတ်၊ သိုင်းအတတ်နှင့်၊ ဒါးခွတ်လှံထိုး)

ဤနီရာတွင် (တတ်) နှင့် (ခွတ်) ကို ကာရံယူထားပါသည်။ ၎င်းကို မြန်မာမှုပြုကာ (သိုင်းအတတ်နှင့်၊ ဒါးခွတ်လှံထိုး) ဟု ရပါသည်။ ကာရံမလွတ်လားပါသည်။

(၁၆) (နောက်နောင်လာကေ၊ ပညာဟိရို၊ တွဲသောခါတွင်၊ ပြန်ကာဖာထီး၊ ပြုပြင်ရန်ကို၊ ကျွန်ခွင့်ပီးရေ၊ သို့ပြီးမှသာ)

ဤနီရာတွင် (ဟိ) နှင့် (တွဲ)၊ (ထီး) (ပီး) (ပြီး) ဟု (ပီး) (တွဲ) ရခိုင်ကာရံစစ်စစ် ရခိုင်ဂေါဟာရစစ်စစ်များကို တွဲရပါသည်။

၎င်းကို မြန်မာမှုပြုသော် (ပညာရှေ့တို့၊ တွေ့သောခါတွင်၊ ပြန်ကာဖာထီး၊ ပြုပြင်ရန်ကို၊ ကျွန်ခွင့်ပေးသည်၊ သို့ပြီးမှသာ) ဟူ၍ ရပါသည်။

(ပြီး) ဆိုလျှင် မြန်မာစာစိဉ်လည်း (သို့ပြီး) ဟူ၍ မဟိပါ။ (သို့ပြီး) ရာ ဟိပါသည်။ မြန်မာစာစိဉ် (ပညာရှေ့) ဟူ၍လည်းမဟိပါ။

(ပီး) နှင့် (ပြီး) ကို ကာရံယူထားသည့်အတွက် (ပီး) ရာ ရခိုင်လား (ပေး) ရာ ရခိုင်လားဆိုသည်မှာ ယှင်းနီပါသည်။

ယခုအခါ ရခိုင်စာရွှီးဆရာအားလုံးနီးပါး ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများရွှီးသောအခါ မြန်မာဝေါဟာရများကို ခိုးယူသုံးစွဲလျက်ဟိပါသည်။

ညောင်တီနိဂုံးရွာများသမိုင်းသာခြင်း တတိယပိုင်းကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

(ပြောပြမည်လေ၊ ထွေထွေရပ်ရပ်၊ မောင်ကညွန့်၍၊ မှန်အမှားနှင့်၊ စကားရပ်ကို၊ သိကတ်လီယောင်၊ ရောက်လာသူလေ၊ ပျိုဖြူများမှာ၊ ရွှီးနားထောင်ပါ) ဟု ဆိုထားပါသည်။ (ရပ်) နှင့် (ကတ်) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။ (ကတ်) ဆိုသောဝေါဟာရသည် ရခိုင်ဝေါဟာရစစ်စစ် ဖြစ်ပါသည်။

ရိုဟောင်းစာပီများတွင် (ကတ်) အသုံးအနှုံးအလွန်နည်းပါသည်။ အကျွန်ုပ် ဤသာခြင်း၌ရာ တွိဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသာခြင်းသည် ရခိုင်စာပီကဏ္ဍအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ထိုသို့ဆိုခြင်းအတွက် ကျန်အချက်အလက်များကိုလည်း ညာဏ်မှီသလောက်၊ လက်လှမ်းမှီသလောက် ဆွေးနွေးပါမည်။

မှတ်သားရန်တချက်မှာ ရိုဟောင်းစာပီများ၌ (နန့်) ကို (နင့်) ဟု ရွှီးပါသည်။ အသံထွက်သောအခါ ရမ်းပြည့်သံဖြင့် (နင့်) သို့မဟုတ် (နာင့်) သို့မဟုတ် (နန့်) ဟု အသံထွက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်ရို့ (နင့်) ကို ဖတ်သောအခါ (နင့်) သို့မဟုတ် (နာင့်) သို့မဟုတ် (နန့်) ဟု ဖတ်နိုင်ပါသည်။

ဤသာခြင်းတွင် (ကတ်) တခုတည်းမဟုတ်ပါ။ (ကြ) အသုံးအနှုံးကိုလည်း တွိရပါသည်။ ထောက်ပြပါမည်။ (ပူဇာဝန္တ၊ ဆယ်ချောင်းရံ၍၊ လက်စုံမိုးကေ၊ ရိုခိုးကြလည်း) ဤအပိုဒ်တွင် (ဝန္တ) နှင့် (ကြ) ကို ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

နောက်တပိုဒ်မှာ (ကျေးဇုဟုန်နှင့်၊ ဂုဏ်ကြီးမြတ်၍၊ အထွဋ်တင်ကြ၊ အနန္တဟု) ဆိုရာတွင်လည်း (ကြ) ကို တွိရပါသည်။ (ကြ) နှင့် (ကတ်) မှာ အဓိပ္ပါယ်အတူတူဖြစ်ပါသည်။ ရိုဟောင်းစာပီများ၌ (ကြ) ကို ပိုအသုံးများပါသည်။

နောက်တပိုဒ်တွင် (တသီးမှတ်ကြ၊ စွန့်ကြဲလူကေ၊ ဟူသမျှကား၊ ကာမာဝါစရ၊ ကျမ်းကပြဆို) ဟု (ကြ) နှင့် (မျှ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

နောက်တပိုဒ်တွင် (အဖြာဖြာနှင့်၊ ဘာသာကွဲကြ၊ စိတ်အယူမှာ၊ မတူကြဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဟောကြား) ဆိုပြီး (ကြ) နှင့် (ဗုဒ္ဓ) ကာရံယူထားသည်ကို တွိရပါသည်။

နောက်တပိုဒ်တွင် (ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ စိုင်အလာမှာ၊ ခိုင်မာယူကြ၊ စရဏဟု) ၎င်း၊

(နောက်ထပ်)

- (၁) ဥတုအဟာရ၊ အီးအပူလျှင်၊ ညီတူမျှ၍၊ ပေါင်းကြစပ်ခါ၊
- (၂) ဓါတ်အစာကို၊ ချိန်ခါနီည၊ မမှန်းအောင်ပင်၊ သုံးဆောင်ကြ၍၊ ပါစကပူဓါတ်၊
- (၃) အတူတကွ၊ သန့်ယုင်းယောင်လျှင်၊ လုပ်ဆောင်ကြသော်၊
- (၄) ရှည်ကြာသမျှ၊ ထဲဘဝင်မှာ၊ စွဲဝင်ကြဖို့၊
- (၅) ရိုယယ်ကာလ၊ ပေါရဏဖြင့်၊ ပြောကြတုံလစ်၊
- (၆) ထဲဘဝင်မှာ၊ မရွှင်မပျ၊ ပဒုမ္မာလေ၊ ရွှိကြာပန်းကို၊ နီလှမ်းကြယောင်၊
- (၇) ခြင်ကုလားရို့၊ ကိုက်ငြားကြပြန်၊
- (၈) ဖျားပြန်ကုန်ကြ၊ လက္ခဏာကို၊ ခွဲကာခြား၍၊ ရွီးသားပြလည်း၊ ရောက်ကြနားခံ၊

- (၉) ပေါင်းသဟာလေ၊ လာသမျှရို့၊ မှတ်ကြပေ၍၊
- (၁၀) မြဲထွန်စွ၊ ခြင်ဆိုးရန်ကို၊ မကျန်ကြွင်းအောင်၊ နှိမ်နင်းကြဖို့
- (၁၁) အများသူလေ၊ ဖြူနှမရို့၊ မှတ်ကြပေနှောင်း၊
- (၁၂) တတ်ပညာကို၊ ကြီးစွာလုလံ၊ ဇွဲစိတ်ထူ၍၊ သင်ယူကြဖို့၊ မောင်ကပြောမည်၊
- (၁၃) ဖိုးတန်လှစွာ၊ သမိုင်းလာနှင့်၊ ပညာသိပ္ပံ၊ အဖုံဖုံလေ၊ ပျောက်ကုန်ဆုံးကော၊ ပျက်ပြုန်းကြလို့၊ သိပ္ပံများစွာ၊
- (၁၄) ပေါကြွယ်သုတ၊ အဖုံဖုံနှင့်၊ ပြည့်စုံကြသော်၊ ညာဏပဏ္ဍိ၊
- (၁၅) ရှိရခိုင်လေ၊ ယိုင်နှမရို့၊ သိကြစီရန်၊
- (၁၆) အရာတဖုံ၊ သပြာဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံကြဖို့၊ ညွှန်ပြအံ့ငှာ၊
- (၁၇) ဝိရိယညာဏ်၊ အရင်းခံ၍၊ လုပ်ကြံပြီးမှ၊ ဓနဟုံနှင့်၊ ပြည့်စုံကြသော်၊
- (၁၈) တဝမ်းမူကော၊ တအူဖွားသို့၊ စကားနှုတ်ချို၊ မမုန်းကြဘဲ၊ ဆုမွန်ဆိုလို့၊
- (၁၉) စွီးဖဘုန်းမို့၊ နန်းမညိုက၊ အလိုစမ်းကြ၊ ပမာဆိုကော၊ ထိုအခက်နှင့်၊ တူလွန်းလှရေ စသည်ဖြင့်
- (ကြ) ကာရံအရွီးအသားများကို တွဲရပါသည်။

(ကတ်) ကို

(ပြည်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဆုယူညောင်းလို့၊ တောင်းကတ်ရမည်)၊ (ယုံကြည်လက်ခံ၊ သက်ဝင်သူရို့၊ အယူမှတ်ကော၊ ဟိကတ်ပြန်ရေ) ဟု တွဲရပါသည်။ ဤနိဗ္ဗာန်တွင် (မှတ်) နှင့် (ကတ်) ကာရံယူထားသည့်အတွက် (ကတ်) အရွီးအသား လုံးဝအစစ်အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

ပြီးလျှင် နောက်ထပ်

- (၁) (မချွတ်ဇကန်၊ လူများစွာ၏၊ ကျမ္မာမှုကို၊ ပြုကတ်ပြန်ဟု) ဟူ၍၎င်း၊
- (၂) (အများခင်မှာ၊ နားဆင်လတ်ကော၊ မှတ်ကတ်ပေနှောင်း) ဟူ၍၎င်း၊ ဤနိဗ္ဗာန်တွင် (လတ်) နှင့် (ကတ်) ကာရံယူထားပါသည်။
- (၃) ဆီးမရသော်၊ အစာများနှင့်၊ ကုစားကတ်ပါ၊
- (၄) (မျိုးရခိုင်ရို့၊ စိုင်းမပြတ်လျှင်၊ သင်ကတ်ပေ၍) ဤနိဗ္ဗာန်တွင် (ပြတ်) နှင့် (ကတ်) ကာရံယူထားပါသည်။
- (၅) (ကြီးသောသူက၊ ငယ်သူများကို၊ သနားကတ်၍၊ အလတ်ရွယ်တူ၊ ချင်းချင်းမူလေ) ဤနိဗ္ဗာန်တွင် (ကတ်) နှင့် (လတ်) ကာရံယူထားပါသည်။

ထိုသို့ (ကတ်) အသုံးနှုံးများကိုလည်း တွဲရပါသည်။

ဤနိဗ္ဗာန်တွင် စာရွီးသူ တစ်ချေတင်ပြလိုသည်မှာ အခုခေတ်လူငယ်များသည် (ကတ်) ကို အသံလိုက်ပြီး (ဂတ်) ဟု ရွီးနီကတ်သည်ကို တွဲရပါသည်။ ထိုသို့ရွီးခြင်းသည် မှားသည်ဟုဆိုချင်ပါသည်။

(ကတ်) ကို အသံထွက်သောအခါ ရှိကစကားလုံးကိုလိုက်၍ (ကတ်) (သို့မဟုတ်) (ဂတ်) ဆိုရာ အသံထွက်ပါသည်။ ထိုသို့ နှစ်သံထွက်စာလုံးများကို ရွီးသောအခါ (က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ င) အုပ်စုငါးလုံး၏ ပင်ရင်းကိုယူပြီး ရွီးရပါသည်။ သို့မဟုတ်ပါက တနီရာတွင် (ကတ်) တနီရာတွင် (ဂတ်) ဟု ရွီးမည်ဆိုလျှင် ကကောင်း အရပ်ဆိုးပါသည်။ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံဖြစ်လားပါသည်။

၎င်းကို ယောင်ကွင်းနိုင်ရန် ရှိပညာဟိများက အမြော်အမြင်ဖြင့် စိုင်းစားရွီးသားခခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဥပမာပြရမည်ဆိုလျှင် (စားပြီး သောက်ပြီးပျာယ်လား) ဆိုသော မိမိရို့ပြောနီကျစကားကို အသေအချာ လေ့လာကြည့်စီချင်ပါသည်။

(စားပြီး၊ သောက်ပြီး) ဟု အသံထွက်သည်ကို တွဲရပါမည်။ (စား) နောက်က (ပြီး) သံထွက်ပြီးလျှင် (သောက်) နောက်က (ပြီး) မူရင်းအတိုင်းသံထွက်ပါသည်။ သို့သော် စာရွီးသောအခါ အဓိပ္ပာယ်တူသောစာလုံးများကို ကွဲပြားမှုမဟိအောင်၊ ထိုစာမျိုးဒေတာမျိုးမဖြစ်အောင် (ပြီး) တခုကို မူတည်ထားပြီး ရွီးကတ်ရပါသည်။

အခုသေက ပြောခသည့်အတိုင်း (ပ၊ ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ) ဆိုသော အုပ်စုငါးလုံး၏ ပင်ရင်းကို ပုံသီထားရပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာစာမှာသော်၎င်း၊ ရခိုင်စာမှာသော်၎င်း ပင်ရင်း (ပ) ကို ပုံသီထားပြီး (ပြီး) ကိုပါယ် (ပြီး) ကို သုံးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် (ပြီး) (Run) ကြိယာအတွက်မူကား (ပြီး) ဟု သုံးစွဲ၍ မှာမည်မထင်ပါ။ (ပြီးမြောက်စေ) ဟုအဓိပ္ပါယ်ရသော (ပြီး) မှာသာလျှင် (ပြီး) (ပြီး) ဟု နှစ်သံကွဲလာသည့်အတွက် ပင်ရင်း (ပ) ကိုအရင်းပြု၍ (ပြီး) ဟု ပုံသီထား ရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၎င်းကို သစ်နံ့စာယူပြီးလျှင် အကျွန်ုပ်ရို၏ (ကတ်) နှင့် (ဂတ်)၊ (ဖျာယ်) နှင့် (ဖျာယ်) ပြဿနာကို ပြေလည်အောင် ဖြေယုင်း၍ရပါသည်။ ယေမှရာ ခေတ်သစ်ရခိုင်စာကို နောင်လာလတ္တံ့သောသူများ အရည်တည်တံ့လက်ခံပါလိမ့်မည်။

သို့မဟုတ်ပါက မြန်မာစာရာကောင်းရေ စနစ်ကျရေဆိုရာ သူတပါးအထင်ကြီးဂါဒ၊ မိမိကိုယ်မိမိ မလေးမစား အထင်သေးဂါဒနှင့် သူများနောက် ကောက်ကောက်ပါလားပါလိမ့်မည်။ ရခိုင်သားမှာ တိုင်းလည်းပျောက်၊ ပြည်လည်းပျောက်၊ စာလည်းပျောက်၊ လူမျိုးပါပျောက်ဖို့ကိန်း ဆိုက်ပါလိမ့်မည်။

ဆက်၍ဆွေးနွေးရမည်ဆိုပါသော် အခုသေကပြောခသော (သောက်ပြီး စားပြီးဖျာယ်လား) ဆိုသည့်နိရာတွင် ဇာဖြစ်လို့ (သောက်) နောက်က (ပြီး) ဟု အသံထွက်ပြီး (စား) နောက်က (ပြီး)၊ (ပြီး) နောက်က (ဖျာယ်) ဟု အသံထွက်ရပါသနည်း။

ဤနိရာတွင် တစ်ကေ ဆွေးနွေးချင်ပါသည်။ ရခိုင်စာမှာ ဗျည်းသုံးဆယ့်သုံးလုံးကို စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြန်စိကာရ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမဟုတ်ပါ။

(ဥပမာ)

- (၁) က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ င
- (၂) စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဈ၊ ည
- (၃) တ၊ ထ၊ ဒ၊ ဓ၊ န
- (၄) ပ၊ ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ
- (၅) ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊ သ

ဆိုသောဖွဲ့စည်းမှုတွင် ပထမအတန်း၌ အစအဆုံး (က) နှင့် (င)၊ ဒုတိယအတန်း၌ အစအဆုံး (စ) နှင့် (ည)၊ တတိယအတန်း အစအဆုံး (တ) နှင့် (န) စတုတအတန်း အစအဆုံး (ပ) နှင့် (မ) ပဉ္စမအတန်း အစအဆုံး (ယ) နှင့် (သ) စာလုံးများသည် အသတ်စာလုံးများဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ- (ကြက်၊ ချောင်း၊ ချစ်၊ ပြည်၊ တတ်၊ ကန်၊ ချပ်၊ လမ်း) ဟု တွဲရပါလိမ့်မည်။

ပိုယုင်းအောင် (က၊ စ၊ တ၊ ပ) ကို အကျွန်ုပ် (ရိုတန်းအသတ်) ဟု သုံးပြီး (င၊ ည၊ န၊ မ) ကို (နောက်တန်းအသတ်) ဟု သုံးပါမည်။

အထက်တွင်ပြောခသည့် (သောက်ပြီး စားပြီးဖျာယ်လား) ဆိုသည့်နိရာတွင် ဇာဖြစ်လို့ (သောက်) နောက်က (ပြီး) ဟု အသံထွက်ပြီး (စား) နောက်က (ပြီး) ဟု အသံထွက်ရပါသနည်း။

(အဖြေက)

(က၊ စ၊ တ၊ ပ) (ရိုတန်းအသတ်) နောက်ကပါလာသော (ပြီး) ကို မူရင်းအတိုင်း (ပြီး) ဟု အသံထွက်ပြီး (င၊ ည၊ န၊ မ) (နောက်တန်းအသတ်) နောက်ကပါလာသော် (ပြီး) ကို (ပြီး) ဟု အသံထွက်ပါသည်။

အဖြစ်လို့လဲဆိုသော် (က၊ စ၊ တ၊ ပ) (ရိုတန်းအသတ်) များသည် သံတိုသံပြတ်ဖြစ်ပါသည်။ (င၊ ည၊ န၊ မ)
(နောက်တန်းအသတ်) များသည် သံရှည်သံပွားပါသည်။

(က၊ စ၊ တ၊ ပ) သံတိုသံပြတ်အသတ်သည် သုံးသံမပွားပါ။ (င၊ ည၊ န၊ မ) သံရှည်သံပွားအသတ်သည် သုံးသံပွားပါသည်။

(ဥပမာ)

(ကြက်၊ ကြက်၊ ကြက်) (ချစ်၊ ချစ်၊ ချစ်) (တတ်၊ တတ်၊ တတ်) (ချပ်၊ ချပ်၊ ချပ်) ဟု သုံးသံပွား၍ မရပါ။ သို့သော် (င၊ ည၊ န၊ မ) (နောက်တန်းအသတ်) (ချောင်း၊ ချောင်း၊ ချောင်း) (ပြည်၊ ပြည်၊ ပြည်) (ကန်၊ ကန်၊ ကန်) (လမ်း၊ လမ်း၊ လမ်း) များသည် သုံးသံပွား၍ရပါသည်။

(သုံးသံပွား၍မရသော) သံတိုသံပြတ် အသတ်များနောက်ကပါလာသော (ပြီး) သည် မူရင်းအတိုင်း (ပြီး) ဟု အသံထွက်ပြီး (သုံးသံပွား၍ရသော) သံရှည်သံပွားအသတ်၊ (သို့မဟုတ်) (အ၊ အိ၊ အု၊ အေ၊ အဲ၊ ဩ၊ အံ၊ အို) သရချစ်လုံးနှင့် ယင်း၏မူပွားများနောက်ကပါလာသော (ပြီး) သည် (ပြီး) ဟု အသံပြောင်းထွက်ပါသည်။

ဥပမာ။ (သတ်ပြီး ခွတ်ပြီး သုတ်သင်ပြီးလို့ စားပြီး) လားဓဗျာယ်။

(သတ်) နှင့် (ခွတ်) သည် သံတိုသံပြတ်အသတ်ဖြစ်သည့်အတွက် (ပြီး) ဟု မူရင်းအတိုင်းအသံထွက်ပြီး (သင်) သည် သံရှည်သံပွား (စား) သည်သရဖြစ်သည့်အတွက် (ပြီး) ဟု အသံပြောင်းထွက်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာရွေးသောအခါ အသံထွက်ကိုကျည်းလိုက်၍ ရွေးလို့မဖြစ်ပါ။ ပညာဟိ သတ်ဖြစ်ခဲ နှလုံးမူဖို့လိုပါသည်။

(၅) (ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊ သ) အတန်းရာ ချင်းချက်ဖြစ်ပါသည်။ ပဏကြောင့်ဆိုသော် (ယ) သည် သံရှည်သံပွားအသတ်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ကပြခဲ့သည့် ဥပမာပိုင် (ကတ်) နှင့် (ဂတ်) (ဗျာယ်) နှင့် (ဗျာယ်) ပြဿနာကိုလည်း ထိုနည်းအတိုင်း ယင်း၍ဖြစ်ပါသည်။

(က၊ စ၊ တ၊ ပ) သံတိုသံပြတ် (ရိုတန်းအသတ်) များနောက်ကပါလာသော (ကတ်) ကို (ကတ်)၊ (ဗျာယ်) ကို (ဗျာယ်) ဟု မူရင်းအတိုင်းအသံထွက်ပြီး (င၊ ည၊ န၊ မ) သံရှည်သံပွား (နောက်တန်းအသတ်) နှင့် (အ၊ အိ၊ အု၊ အေ၊ အဲ၊ ဩ၊ အံ၊ အို) သရချစ်လုံးနှင့် ယင်း၏မူပွားနောက်ကပါလာသော (ကတ်) ကို (ဂတ်)၊ (ဗျာယ်) ကို (ဗျာယ်) ဟု အသံပြောင်းထွက်ပါသည်။

(ဥပမာ)

(စားဂတ် သောက်ကတ်ပါ)

(စား) သည် သရဖြစ်သည့်အတွက် (ဂတ်) ဟု အသံထွက်ပြီး (သောက်) သည် သံတိုသံပြတ် ဖြစ်သည့်အတွက် (သောက်) နောက်ကပါလာသော (ကတ်) ကို မူရင်းအသံထွက်အတိုင်း (ကတ်) ဟု အမှန်အသံထွက်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာရွေးသောအခါ ပင်ရင်း (က) အက္ခရာကိုပုံသီထားပြီး (စားကတ် သောက်ကတ်ပါ) ဟု ရွေးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုနည်းတူ (စားဗျာယ် သောက်ဗျာယ် အိပ်နီဂတ်ဗျာယ်) ဆိုသောစကားတွင်လည်း (စား) သည် သရဖြစ်၍ (ဗျာယ်) ဟု အသံထွက်ပြီး (သောက်) သည် သံတိုသံပြတ်ဖြစ်သည့်အတွက် (ဗျာယ်) ဟု

မူရင်းအတိုင်း အသံထွက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(အိပ်နီကတ်ပျာယ်) ဟူသော စကားတွင် (နီ) သည် သရဖြစ်၍ နီနောက်ကပါလာသော (ကတ်) ကို (ဂတ်) ဟု အသံပြောင်းထွက်ပါသည်။

(ကတ်) သည် သံတိုသံပြတ်ဖြစ်သည့်အတွက် (ကတ်) နောက်က (ပျာယ်) သည် မူရင်းအတိုင်း (ပျာယ်) ဟု အသံထွက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာရွှီးသောအခါ

(စားပျာယ် သောက်ပျာယ် အိပ်နီကတ်ပျာယ်) ဟု ပင်ရင်းအက္ခရာများနှင့် ရွှီးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖတ်သောအခါ (စားပျာယ် သောက်ပျာယ် အိပ်နီကတ်ပျာယ်) ဟု အသံထွက်လားပါလိမ့်မည်။ (အသံထွက်အတိုင်း လိုက်ရွှီးနီစရာမလိုအပ်ပါ။)

(ကတ်) အရွှီးအသားနှင့်ပတ်သက်၍ ညေဝတီနိဂုံးရွာများသာမိုင်းသာခြင်းမှ ဥပမာပြရပါသော်

(၁) (မချွတ်ဇကန်၊ လူများစွာ၏၊ ကျမ္ဘာကို၊ ပြုကတ်ပြန်ဟု) ဆိုသော ဝါကျ၌ (ကတ်) သည် (ဂတ်) ဟု အသံထွက်ပါသည်။ ပဏကြောင့်ဆိုသော် (ကတ်) ရှိက (ပြု) သည် သရဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၂) (အများခင်မှာ၊ နားဆင်လတ်ကေ၊ မှတ်ကတ်ပေနှောင်း) ဆိုသောဝါကျ၌ (ကတ်) သည် (ကတ်) ဟု မူရင်းအတိုင်း အသံထွက်ပါသည်။ ပဏကြောင့်ဆိုသော (ကတ်) ရှိက (မှတ်) သည် သံတိုသံပြတ်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၃) (ဆီးမရသော်၊ အစာများနှင့်၊ ကုစားကတ်ပါ) ဆိုသည့်ဝါကျ၌ (ကတ်) သည် (ဂတ်) ဟု အသံထွက်ပါသည်။ (ကတ်) ရှိက (စား) သည် သရဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၄) (မျိုးရခိုင်ရှိ၊ စိုင်းမပြတ်လျှင်၊ သင်ကတ်ပေ၍) ဆိုသောနိရာတွင်လည်း (ကတ်) သည် (ဂတ်) ဟု အသံထွက်ပါသည်။ (ကတ်) ရှိက (သင်) သည် သံရှည်သံပွားဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ယလောက်ဆိုလျှင် (ဂတ်) ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ လုံလောက်မည်ဟုထင်ပါသည်။

စာရွှီးသောအခါ (ကတ်) ဟု ပင်ရင်းသံဖြင့် ရွှီးကတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ (ဂတ်) ဟု မရွှီးအပ်ပါ။ ကောင်းစွာမှတ်သင့်ပါသည်။

(နောက်တခု သိရန်တချက်မှာ)

ရခိုင်စကားတွင် စကားပြောသောအခါ ရိုးရိုးဝါကျများ၌ (တေ) သို့မဟုတ် (ရေ) နှင့် အဆုံးသတ်သည်ကို သတိပြုမိပါလိမ့်မည်။

ဥပဒေသက အထက်ကပြခဲ့သည့်အတိုင်း သံတိုသံပြတ်အသတ်နှင့်ဆုံးသောဝါကျသည် (တေ) နှင့်ဆုံးပြီးလျှင် သံရှည်သံပွားအသတ် (သို့မဟုတ်) သရသျှစ်လုံး၊ ယင်း၏မူပွားများနှင့် ဆုံးသောဝါကျများသည် (ရေ) နှင့် အဆုံးသတ်ပါသည်။

(ဥပမာ)

ညေဝတီနိဂုံးရွာများသာမိုင်းသာခြင်းမှ (ရေ) နှင့်ဆုံးသော ဝါကျများကို တင်ပြပါမည်။

(၁) ကိုးပါးဂုဏ်ကို၊ အာရုံမှတ်လို့၊ ခိုးအပ်ပါရေ။

- (၂) စိတ်ဘဝင်မှာ၊ ထင်အောင်ပွားကေ၊ ထားသင့်ပေရေး။
- (၃) လက်ဆယ်ဖြာကို၊ ထိပ်မှာမိုးကေ၊ ရှိခိုးကောင်းရေး။
- (၄) ဘဝကွယ်၍၊ သင်္ချေခြားလည်း၊ ဖော်စားနိုင်ရေး။
- (၅) ရုပ်နှင့်နာမ်လျှင်၊ ဖန်ဖန်ထပ်လို့၊ ဖြစ်တတ်ပါရေး။
- (၆) မလွဲရန်ကေ၊ နည်းမှန်ကျဖို့၊ ပြောရရေနှောင်း။
- (၇) ယုံကြည်လက်ခံ၊ သက်ဝင်သူရို့၊ အယူမှတ်ကေ၊ ဟိကတ်ပြန်ရေး။
- (၈) ကြီးမြင့်ချမ်းသာ၊ အလီလီကေ၊ စည်းစိမ်မြတ်ကို၊ ရအပ်ပါရေး။
- (၉) စောပုဒွာက၊ မြွက်ခါကြားကေ၊ ဟောထားရေလေ။
- (၁၀) အယူမှန်ကို၊ တဖန်လိုက်လို့၊ လုပ်ထိုက်ပေရေး။
- (၁၁) ကျမ္မာမူသည်၊ မှန်မချွတ်ကေ၊ ဖြစ်တတ်ပေရေး။
- (၁၂) ရှိဟောင်းပီစာ၊ မြဲခိုးဝေ၏၊ ရှီးသည့်ကျမ်းမှာ၊ ညွှန်းလို့ပါရေး။
- (၁၃) ရှည်ဝေးကြာတင်၊ ရှိဆရာရို့၊ သညာထားကေ၊ ငှက်ဖျားတွင်ရေး။
- (၁၄) သိန်းသောင်းချီ၍၊ ခြင်္စိများမှာ၊ ငါးမျိုးတို့ရေး။
- (၁၅) ကျမ္မာသူလေ၊ လူတယောက်ကို၊ ကိုက်ဖောက်သောခါ၊ ငှက်ဖျားနာလျှင်၊ ဖြစ်တတ်ပါရေး။
- (၁၆) ရှိသူမွန်ရို့၊ ကျမ်းဂန်များမှာ၊ ညွှန်းထားရေလေး။
- (၁၇) ရှည်လျားကာလ၊ မပျက်နိုင်ဘဲ၊ စိုက်မပြတ်ကေ၊ သိမှတ်ရရေး။
- (၁၈) ကောင်းမွန်စိတ်ကေ၊ စာရိတ္တနှင့်၊ ပြည့်ဝညီစွာ၊ ကြီးတသွယ်လေ၊ ငယ်အလတ်ရို့၊ လုပ်အပ်ပါရေး။
- (၁၉) ခွီးဖဘုန်းမို၊ နန်းမညီက၊ အလိုစမ်းကြ၊ ပမာဆိုကေ၊ ထိုအခက်နှင့်၊ တူလွန်းလှရေး။
- (၂၀) ဆီးကွမ်းယာကို၊ လှမ်းကာစားကေ၊ ရပ်နားရေလေး။
- (၂၁) နောက်နှောင်လာကေ၊ ပညာဟိရို့၊ တွဲသောခါတွင်၊ ပြန်ကာဖာထီး၊ ပြုပျင်ရန်ကို၊ ကျွန်ခွင့်ပီးရေး။

စုစုပေါင်း (၂၁) ကြောင်းကို တွဲရပါသည်။

(တေ) ကို သုံးသော ဝါကျများကို ထုတ်ပြရလျှင်

- (၁) ကမ္ဘာပြင်ကို၊ အသျှင်မြတ်မှာ၊ စိုးလတ်တေဟု၊
- (၂) ယင်ကြောင့်သာလျှင်၊ ရောဂါညွှက်မှာ၊ ကူးစက်တေနှောင်း။
- (၃) လူသားအန္တရာယ်၊ ခြင်ကိုက်မှုလျှင်၊ အပူများ၍၊ ဖျားတတ်တေလု၊
- (၄) ကျားထက်ပင်လေ၊ ခြင်ရန်ဖီးမှာ၊ ကြီးလတ်တေဟု၊
- (၅) အနည်းငယ်လျှင်၊ သံခေပဖြင့်၊ ပြောပြလိုက်တေ။
- (၆) အပိုက်ပုံနှင့်၊ တောခြံများလည်း၊ ခြင်ပွားတတ်တေ။
- (၇) တခြားပြည်ရွာ၊ လူများစွာ၏၊ ဘာသာစကား၊ အကွဲရာနှင့်၊ ပညာများပါ၊ သင်ကြားအပ်တေ။

စုစုပေါင်း (၇) ကြောင်းကို တွဲရပါသည်။

သုံးသပ်ရမည်ဆိုပါသော် (ရေ) နှင့်ဆုံးသော ဝါကျများမှာ (ရေ) ရှိကပါလာသော (၁) ပါ (၂) ပေ (၃) ကောင်း (၄) နိုင် (၅) ပါ (၆) ရ (၇) ပြန် (၈) ပါ (၉) ထား (၁၀) ပေ (၁၁) ပေ (၁၂) ပါ (၁၃) တွင် (၁၄) တို့ (၁၅) ပါ (၁၆) ထား (၁၇) ရ (၁၈) ပါ (၁၉) လှ (၂၀) နား (၂၁) ပီး ဆိုသောစကားလုံးများကို သတိထားမိပါလိမ့်မည်။

(ပါ) ပေ၊ ရ၊ ပါ၊ ထား၊ တို့၊ လှ၊ နား၊ ပီး) ဆိုသောစကားလုံးများသည် သရဖြစ်ပြီး (ကောင်း၊ နိုင်၊ ပြန်၊ တွင်) ဆိုသောစကားလုံးများသည် သံရှည်သံပွားအသတ်များဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းဝါကျများသည် (ရေ) နှင့် အဆုံးသတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(တေ) နှင့်ဆုံးသော ဝါကျများတွင် (တေ) ရှိကပါလာသော

ပါကျ (၁) လတ် (၂) စက် (၃) တတ် (၄) လတ် (၅) လိုက် (၆) တတ် (၇) အပ် ဆိုသော စကားလုံးများကို တွဲရပါလိမ့်မည်။

(လတ်၊ စက်၊ တတ်၊ လိုက်၊ အပ်) ဆိုသောစကားလုံးများသည် သံတိုသံပြတ်ဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းပါကျများသည် (တေ) နှင့် အဆုံးသတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဇာဖြစ်လို့ (တေ) နှင့် (ရေ) မှာ (တေ) အသုံးနည်းရေလဲဆိုပါသော် (တေ) သည် သံတိုသံပြတ်နောက်တွင် သုံးသဖြင့် ဦးရေတွက်စစ်သော် သံတိုသံပြတ်အသတ်သည် သံရှည်သံပွားကဲ့သို့ သုံးသံပွားမရသဖြင့် ဦးရေသုံးဆနည်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်တချက်က (ရေ) ကို သရစာလုံးနောက်က တွဲသုံးသည့်အတွက် (ရေ) မှာ (တေ) ထက် ဦးရေပိုများခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယင်းလောက်ဆိုလျှင် ရခိုင်စာတွင် (ပြီး) (ကတ်) (ဗျာယ်) (တေ) (ရေ) ဆိုသောအသုံးများကို ယင်းပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

(ဂတ်၊ ဗျာယ်) လက်တွဲကြိုနှိရသောပြဿနာ (နှစ်ပါး) ကိုလည်း ဖြေယှင်းပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ကိုးကားချက်အပြည့်အစုံ

(၂၈) ပြောပြမည်လေ၊ ထွေထွေရပ်ရပ်၊ မောင်ကညွန့်၍၊ မှန်အမှားနှင့်၊ စကားရပ်ကို၊ သိကတ်လီယောင်၊ ရောက်လာသူလေ၊ ပျိုဖြူများမှာ၊ ရွှိန်းထောင်ပါ၊ ပြည်ဖောင်တလွှား၊ မျိုးအစိုင်ကေ၊ ရခိုင်သားရို၊ သိထားအပ်စွာ၊ အဖိုးတန်၍၊ ကံလွန်မြင့်ကေ၊ ကျင့်ခြောက်ဖြာကား၊ ဦးစွာသိအပ်၊ ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ဘာသာရပ်နှင့်၊ နောက်ထပ်တဖြာ၊ လူများစွာရို၊ ကျမ္ဘာဖို့ရိုး၊ တပ်လိမ္မာကေ၊ ပညာရီးတည်း။ တသီးထိုမှ၊ စာရိတ္တနှင့်၊ ဘောဂဓနံ၊ များပြည်သူလေ၊ လူထိုမျှမှာ၊ ပြည်ဝရန်ဖြင့်၊ တဖန်နောက်ဆုံး၊ လူအားလုံးလျှင်၊ စည်းလုံးညီညွတ်၊ ကျင့်ခြောက်ထွေလျှင်၊ တည်ကြည်လတ်သော်၊ မချွတ်မှန်စွာ၊ ပြည်မကိုင်မှာ၊ ရခိုင်သားရို၊ ကြီးပွားလာမည်၊ သို့ဖြစ်သည်ကြောင့်၊ ပြန်လည်တဝ၊ ကျဉ်းမကျယ်ကေ၊ အလယ်လတ်ဖြင့်၊ ထပ်ပြောပြမည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ လူများစွာလျှင်၊ မှတ်ပါတိကျ၊ ကျမ်းအလာကို၊ ညွှန်းပါရမူ၊ စရဏဓာနံ၊ ပူစိတံဟု၊ ဟောပြန်မယွင်း၊ ဝဋ်တကုကို၊ လွတ်ကွာကင်းအောင်၊ ကျင့်ခြင်းတမူ၊ သဒ္ဓါဖြူဖြင့်၊ အလှူပီးခြင်း၊ လက်ဦးမျှော်၍၊ ပူဇော်ခြင်းဟု၊ လိုရင်းသုံးတန်၊ ပရိကံလျှင်၊ ဟိပြန်သော်အား၊ ကျမ်းဆိုညီကေ၊ ရှိဖျားအစ၊ ပူဇော်ဟန်လေ၊ မှန်သဖောကို၊ ကျန်ပြောပြမည်။ သာစွမြိုင်မြိုင်၊ နာမလိုငြင်ကေ၊ ရခိုင်ပြည်တွင်း၊ အများလူရို၊ ကြည်ဖြူခြင်းဖြင့်၊ မြို့တွင်းတောရွာ၊ စေတနာနှင့်၊ တည်ခါဟိုငြား၊ အစားစားကေ၊ ရုပ်ပွားစေတီ၊ ဓမ္မသရီကို၊ စုံညီရိုကျိုး၊ နဖူးပြင်မှာ၊ လက်တင်မိုးလို့၊ ရှိခိုးသောခါ၊ ကိုးပါးဂုဏ်ကို၊ အာရုံမှတ်လို့၊ ခိုးအပ်ပါရေ၊ ထောင်ရာများပြား၊ ဓမ္မသရီကေ၊ စေတီများလျှင်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာကို၊ ရည်ကြာစီမူ၊ သက်ဟိပင်လေ၊ သျှင်ဘုရားကို၊ ကိုယ်စားပြုဟု၊ ညွှန်နရိုသေ၊ စိတ်ဘဝင်မှာ၊ ထင်အောင်ပွားကေ၊ ထားသင့်ပေရေ။ နောင်ဝယ်တပါး၊ သုံးရပ်ဘုံဝယ်၊ ဂုဏ်ခြပ်နှင့်၊ အမြတ်ထားကေ၊ တရားသံဃာ၊ ထွတ်မြတ်စွာကို၊ ပူဇာဝန္တ၊ ဆယ်ချောင်းရုံ၍၊ လက်စုံမိုးကေ၊ ရှိခိုးကြလည်း၊ ဓမ္မ၏ဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်ကို၊ လှနဂိုလေ၊ ပျိုမေရိုမှာ၊ ရှိခိုးပါနောင်။ အရာတရပ်၊ ကျေးဇူးတန်နှင့်၊ ဂုဏ်ကြီးမြတ်၍၊ အထွတ်တင်ကြ၊ အနန္တဟု၊ မိဘဆရာ၊ နောက်တဖြာလေ၊ သက်ပါကြီးလတ်၊ သီလဖြူ၍၊ အယူမြတ်နှင့်၊ ဖြောင့်မတ်စိတ်ဝင်၊ သူတော်စင်ကို၊ လူသျှင်အပေါင်း၊ လက်ဆယ်ဖြာကို၊ ထိပ်မှာမိုးကေ၊ ရှိခိုးကောင်းရေ၊ တကြောင်းမှတ်ဖွယ်၊ ဒါနဟူကေ၊ ပီးလှူခြင်းကို၊ ယင်းဦးမည်လေ။ လှူဖွယ်ဝတ္ထု၊ အစုစုကား၊ အနဂါမိ၊ မြီအောက်ယံမှာ၊ မြှုပ်နှံဟိကေ၊ ကြီးဘိရိအိုး၊ ပမာဖန်ကေ၊ ပုံစံမျိုးသို့၊ ကောင်းကျိုးကြိုခိုင်၊ ဘဝကွယ်၍၊ သင်္ချေခြားလည်း၊ ဖော်စားနိုင်ရေ။ သို့စိုင့်ဖြစ်ပြီး၊ စေတနာနှင့်၊ သဒ္ဓါဖြိုးမှာ၊ အကျိုးကြီးမည်၊ တသီးမှတ်ကြ၊ စွန့်ကြဲလျှင်ကေ၊ ဟူသမျှကား၊ ကမ္ဘာပါစရ၊ ကျမ်းကပြဆို၊ ထိုကုသိုလ်လျှင်၊ မဂ်ကိုမဆိုက်၊ ကာမဟူကေ၊ ဘုံဆယ်တစ်မှာ၊ ဖတ်ရစ်ခါခါ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်လျှင်၊ ဖန်ဖန်ထပ်လို့၊ ဖြစ်တတ်ပါရေ။ သို့ပါသို့ငြား၊ ဒါနဟူကေ၊ အလှူများကို၊ ပီးငြားသောခါ၊ သံသရာလျှင်၊ တိုပါစီကြောင်း၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဆုယူညောင်းလို့၊ တောင်းကတ်ရမည်။ မလွဲရန်ကေ၊ နည်းမှန်ကျဖို့၊ ပြောရရေနှောင်း။ နောင်ဝယ်တဝ၊ စရဏကို၊ ပြောပြဦးမည်၊ သတိဆောင်၍၊ မောင်စကားကို၊ ထောင်နားတည်ပါ။ ထွေထွေပြားပြား၊ ကမ္ဘာသူလေ၊ လူအများရို၊ ကိုးစားအပ်ရာ၊ အဖြာဖြာနှင့်၊ ဘာသာကွဲကြ၊ စိတ်အယူမှာ၊ မတူကြဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဟောကြား၊ ဓမ္မခန့်နှင့်၊ ကျမ်းဂန်များကို၊ ယုံစားတုံထ၊ တချို့သူလေ၊ လူရိုကလျှင်၊ ဗုဒ္ဓအယူ၊ တချို့သူမှာ

အယူခြားပြန်၊ ခရိယာန်ဟု ဟိပြန်တုံထ၊ ထိုသည်လူရှိ၊ ယူအဆကား၊ ထာဝရခေါ်၊ နာမကျော်သည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သခင်၊ ဘုရားသျှင်လျှင်၊ မြီပြင်ကမ္ဘာ၊ အက္ကာဝါနှင့်၊ များစွာလူသား၊ လယ်ကွင်းပြင်ကော၊ မြင်းဆင်ကျားက၊ ကျွဲနွားမကျန်၊ တိရိစ္ဆာန်ကော၊ ပိုးနံကစ၊ ဤကမ္ဘာမှာ၊ မြင်ကာတို့ကော၊ ဟိသမျှကို၊ ထာဝရတွင်၊ တန်းခိုးသျှင်က၊ ပြုပျင်ဖန်ဆင်း၊ ကျင့်အယူလော၊ အမူစောင်းကော၊ မကောင်းခြင်းနှင့်၊ ကောင်းခြင်းအရာ၊ အဖြာဖြာကို၊ သူသာပိုင်မြောက်၊ ပြစ်များဖျင်ကို၊ သူလျှင်ဖျောက်က၊ ပြီးပျောက်တော့သည်၊ ကမ္ဘာပြင်ကို၊ အသျှင်မြတ်မှာ၊ စိုးလတ်တေဟု၊ ယုံကြည်လက်ခံ၊ သက်ဝင်သူရှိ၊ အယူမှတ်ကော၊ ဟိကတ်ပြန်ရော၊ တဖန်ထိုမှ၊ တချို့လူရှိ၊ ယုံကြည်ကြသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ စိုင်းအလာမှာ၊ ခိုင်မာယူကြ၊ စရကဟု၊ သိကြတုံလစ်၊ အကျင့်ပင်လျှင်၊ ဘုန်းသျှင်ဖြစ်လို့၊ ကျင့်ထိုက်ကျင့်ရာ၊ ကောင်းမြတ်စွာကို၊ ကိုယ်သာကျင့်က၊ အကျိုးမွန်ကို၊ ကိုယ်ခံရလို့၊ ကိုယ်ကဆိုးပြန်၊ အပြစ်ဒဏ်ကို၊ ကိုယ်ခံစမြဲ၊ ဘုံလောကီလော၊ ဌာနီထဲမှာ၊ ငရဲပြိတ္တာ၊ သူရကာနှင့်၊ ဒေဝါမနုဿ၊ အရူပကော၊ ရူပတွင်ပြန်၊ အသည်ညံနှင့်၊ နိဗ္ဗာန်သို့တိုင်၊ ခရီးသွင်သို့၊ ဘုန်းသျှင်ရှိက၊ မပို့နိုင်ပါ။ ကျင့်စိုင်းမျိုးမျိုး၊ ကောင်းအဆိုးတွင်၊ ကောင်ကျိုးလိုလျက်၊ လူ့ရပ်ဘောင်မှာ၊ ကောင်းယောင်ကျင့်သော်၊ ကြီးမြင့်ချမ်းသာ၊ အလီလီကော၊ စည်းစိမ်မြတ်ကို၊ ရအပ်ပါရော၊ အရာတချက်၊ အကျိုးပျက်အောင်၊ ဆိုးညက်လှစွာ၊ ကျင့်သောခါတွင်၊ ဆိုးစွာပြစ်ဒဏ်၊ ဆိုးကျင့်မှုသော်၊ လူခပဲမှာ၊ ဆင်းရဲခံဟု၊ ပြည့်နှံပြီးထွေ၊ စောဗုဒ္ဓာက၊ မြွက်ခါကြားကော၊ ဟောထားရေလေး။

(၂၉) ဟောထားမယေတုံငြား၊ ကျင့်အပ်ပါကော၊ ကြောင်းရာများကို၊ ရပ်ထားပြီးမှ၊ ကျမ္မာရန်လော၊ ဆိုဟန်ခန်းကို၊ ဆန်းလို့ပြမည်။ ရက္ခမက္ခိုင်း၊ အနွယ်ယိုင်ကော၊ ရခိုင်မျိုးသား၊ တချို့သူလော၊ လူအများရှိ၊ သိကြားပြဟော၊ အသူရာနှင့်၊ ပြည်ရွာစောင့်တတ်၊ မျိုးစိုင်းလာလော၊ ရိုးရာနတ်ကို၊ မချွတ်ကေန်၊ လူများစွာ၏၊ ကျမ္မာမှုကို၊ ပြုကတ်ပြန်ဟု၊ အကြံပွဲမှာ၊ မိစ္ဆာညာဏ်နှင့်၊ မြင်ဟန်များကို၊ ပါယ်ထားပြီးကော၊ အယူမှန်ကို၊ တဖန်လိုက်လို့၊ လုပ်ထိုက်ပေရော၊ အကယ်မှချ၊ ကျမ္မာရန်လော၊ ရင်းခံများကို၊ ညွှန်ကြားရမူ၊ များလှသူငါ၊ ဤခန္ဓာကို၊ လေးဖြာခါတ်စု၊ မဖောက်ပြန်အောင်၊ ထောက်ကန်ပြု၍၊ ဥတုအဟာရ၊ အီးအပူလျှင်၊ ညီတူမျှ၍၊ ပေါင်းကြစပ်ခါ၊ ကမ္ဘာသူလော၊ လူအများမှာ၊ ဖြစ်ပွားလာသော်၊ လိုရာတလီ၊ ပထဝီကို၊ ကူညီနိုင်ထ၊ အဖြာဖြာကော၊ အဟာရနှင့်၊ ပြည့်ပညီစွာ၊ ခါတ်အစာကို၊ ချိန်ခါနီည၊ မမှန်းအောင်ပင်၊ သုံးဆောင်ကြ၍၊ ပါစကပူခါတ်၊ အစာအိမ်တွင်၊ ဖျက်ခြံလတ်သော်၊ အဖတ်ညစ်ကြေ၊ ရောက်တချို့မှာ၊ အောက်သို့လည်လျက်၊ အရည်ကျန်လစ်၊ ခါတ်ခိုးပြန်သော်၊ သွေးသန်ဖြစ်လို့၊ သားတစ်ရိုးရီ၊ အခြင်ဆီသို့၊ တူညီသီးသီး၊ ဝါယောမျှောင်၍၊ ပို့ဆောင်ပီးက၊ ထွားကြီးသန်မာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏၊ ကျမ္မာမှုသည်၊ မှန်မချွတ်ကော၊ ဖြစ်တတ်ပေရော၊ ဆိုမည်နောက်ထပ်၊ လှပပါယ်လော၊ ပျိုမေများမှာ၊ ထောင်နားချပ်ပါ၊ စိတ်ခါတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ကျမ္မာအောင်၊ ပြည်ရွာအတွင်း၊ ကျောင်းကန်သိမ်ကော၊ အိမ်ခြံဝင်းနှင့်၊ မြို့တွင်းပြည်ရွာ၊ ကြောင်းဇခါနှင့်၊ နီရာမကြွင်း၊ ရခိုင်ပြည်လော၊ နယ်စက်ကွင်းမှာ၊ ခပင်းသျှင်လူ၊ မြင့်မြတ်ပြန်ကော၊ ညာဏ်အသိနှင့်၊ သတိမူ၍၊ အတူတကွ၊ သန့်ယှင်းယောင်လျှင်၊ လုပ်ဆောင်ကြသော်၊ မုချအကယ်၊ ဤကြောင်းရာလျှင်၊ ကျမ္မာခြင်းမှာ၊ အရင်းတည်လို့၊ ယေဘုယျတတန်၊ အမှည့်လွန်ကော၊ သီးနှံအများ၊ ထိုအစာကို၊ ပါယ်ခွာယှားလို့၊ မစားအပ်ပါ။ ပုတ်သိုးမှိုနီ၍၊ ညှိန်အနံ့ကို၊ စွန့်လွှတ်ခွာ၍၊ ဝီးစွာယေဘုယျား၊ မသန့်ရာမှာ၊ ဖြန့်ကာထားကော၊ ယင်နားအစာ၊ ယေဘုယျသင့်ပါရော။ ယင်ကြောင့်သာလျှင်၊ ရောဂါညက်မှာ၊ ကူးစက်တေနှောင်း။ တသွယ်နောက်မှာ၊ သက်ခန္ဓာလျှင်၊ ရှည်ကြာသမျှ၊ ထဲဘဝင်မှာ၊ စွဲဝင်ကြဖို့၊ ပြောပြဦးမည်၊ သတိဆောင်၍၊ မောင်စကားကို၊ ထောင်နားတည်ပါ။ ကြောက်ဖွယ်တပါး၊ တညောင်ညောင်နှင့်၊ ခြင်ကောင်များလည်း၊ လူသားအန္တရာယ်၊ ခြင်ကိုက်မူလျှင်၊ အပူများ၍၊ ဖျားတတ်တေရ၊ ရိပ်ယကာလ၊ ပေါရကဖြင့်၊ ပြောကြတုံလစ်၊ လူများဖျင်ကို၊ ကျားဝင်ကိုက်သော်၊ ပြောင်းလစ်ခန္ဓာ၊ တယောက်သာလျှင်၊ သီကာပျက်ဆုံး၊ ခြင်ကိုက်ချေသော်၊ တပြည်လုံးလျှင်၊ သီဆုံးရသည်၊ သက်ကြီးအိုရီ၊ ဆိုစကားကို၊ မှတ်သားပေနှောင်း။ ဤသည်ကောင်းရပ်၊ ဂုဏ်ခါလျှင်၊ ဆိုကာထားကော၊ စကားရပ်နှင့်၊ ထပ်လို့တသွယ်၊ နားထောင်သူကော၊ လူအများကို၊ ပြောကြားမည်ကား၊ မြင့်ရှည်နှစ်တာ၊ ရှိအခါတွင်၊ သာယာလှပ၊ မြရောင်ဆိုင်း၍၊ တောင်စိုင်းပိုင်းကော၊ တိုင်းရက္ခတွင်၊ များလှလူသျှင်၊ ထဲဘဝင်မှာ၊ မရွှင်မပျ၊ ပဒုမ္မာလော၊ ရွှီကြာပန်းကို၊ နီလှမ်းကြယောင်၊ ရှိကတပုံ၊ ခါတဖုံလျှင်၊ မကြုံစဖူး၊ ရာဇဝင်မှာ၊ စာတင်ဟိကော၊ မတို့ဖူးဘဲ၊ အကျူးအလွန်၊ ခြင်ဖီးရန်ကြောင့်၊ သီလွန်ပျက်ပြုန်း၊ မျိုးရခိုင်လော၊ တစိုင်းလုံးပင်၊ ကုန်ဆုံးမတတ်၊ ကြောင်းခြင်းရာကို၊ နောင်လာမှတ်ရန်၊ သီအပ်စင်စစ်၊ ပြက္ခဒိန်မှာ၊ ရက်ချိန်ကိုက်၍၊ သက္ကရာဇ်ကောဇာ၊ ကိန်းသင်္ချာလျှင်၊ ကိုးရာပြည့်လစ်၊ ကြောက်ကောင်းဖွယ်နှင့်၊ ထိုသည်နှစ်တွင်၊ မောင်မိုက်မဲမုန်၊ မိုးပစွဲကော၊ အဟုန်ပြင်းပြ၊ ခါမကျန်အောင်၊ ရွာသွန်ချ၍၊ တွင်းစကန်းမြောင်၊ ရီဖောင်ဖောင်နှင့်၊ ဝါခေါင်မာသ၊ ဆန်းစကြိုမိကော၊ ချိန်ကာလတွင်၊ အစပြုပြန်၊ ခြင်၏ရန်ကြောင့်၊ ရောဂန္ဓာရ၊ ရခိုင်ပြည်လော၊ နယ်သီးသီးမှာ၊ ကပ်ကြီးကျလို့၊ ဒုက္ခများစွာ၊ ဖျားကြီးနာကြောင့်၊ သီရွာပြောင်းရ၊ ပျက်စီးသူလော၊ ဟူသမျှကို၊ ရာဇမင်းသား၊ မတ်များစွာနှင့်၊ ပြည်ရွာလှည့်မြောက်၊ ရွှီပီပြင်မှာ၊ မှတ်တင်သွင်းကော၊ စာရင်းကောက်သော်၊ သီပျောက်သူမှန်၊ တသိန်းလွန်၍၊ ကျော်ပြန်နှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ကယ်ကော၊ နှစ်ဆယ်မြောက်၍၊ လေးယောက်ဆောင်းဟု၊ ရှိဟောင်းပီစာ၊ မြဒိုးဝေ၏၊ ရွီးသည့်ကျမ်းမှာ၊ ညွှန်းလို့ပါရော၊ ထိုခါကာလ၊ ဖျားနာသူကော၊ ဟူသမျှ၏၊ ဖြစ်ရတုံလစ်၊ အရင်းခံကော။

မှန်သနပ်ကို စီးစစ်ရယောင်၊ ပေါ်ထွန်းအောင်ဟု၊ ညာဏ်ရောင်ထွန်းပြီး၊ ဓါတ်ဝိဇ္ဇာလေ၊ ဆရာကြီးကို၊ ခေါ်ပြီးတလီ၊ မင်းရာဇာမှာ၊ အာဏာမှတ်၍၊ စမ်းသပ်စီသော်၊ ဂန္ထိသကာ၊ သမားတော်ဟု၊ ကျော်တယောက်ကေ၊ ပါမောက္ခလျှင်၊ မြို့ပြတောရွာ၊ အဖြာဖြာတွင်၊ မြတ်စွာပတ်လှည့်၊ ဖျားခြင်းဟန်နှင့်၊ သွီးသံရဲ့ကို၊ စမ်းလို့ကြည့်လျှင်၊ ပူ၍ဖျားခြင်း၊ ငန်းဖျားခြင်းနှင့်၊ အတွင်းအူရောင်၊ အပူဆောင်၍၊ အာခေါင်ကွဲပြတ်၊ ဓါတ်အာကာလျှင်၊ ပတ်ကာဆီးကေ၊ အအီးပတ်လို့၊ ဖျားလတ်ခြင်းသည်၊ ဧကပုတ်ကေ၊ မဟုတ်ချေဘဲ၊ ဤသည်ရောဂါ၊ လက္ခဏာမှာ၊ တဖြာကွဲထ၊ များသောသူကေ၊ ဟူသမျှတွင်၊ ဒဟတေဇေ၊ တွင်းသဏ္ဍာန်မှာ၊ လွန်ပြန်ပြော၍၊ အကြောတွန့်ခါ၊ ကိုယ်ခန္ဓာလျှင်၊ လွန်စွာတုန်ပြီး၊ နှလုံးအိမ်မှာ၊ ခံကာထောင်းကေ၊ ဂေါင်းလည်းညီးလို့၊ ရှည်ဝါးကြာတင်၊ ရှိဆရာရဲ့၊ သညာထားကေ၊ ငှက်ဖျားတွင်ရေ၊ သို့စင်မှန်လှ၊ လက္ခဏာကို၊ ရှာကာတွံကေ၊ တိအကျဖြင့်၊ သိရသောခါ၊ သိန်းသောင်းချီ၍၊ ခြင်္စိများကို၊ ဖမ်းထားပါ၍၊ ရောဂါစမ်းသပ်၊ ရက်မယောင်ဘဲ၊ ခြင်ကောင်များကို၊ ခွဲခြားလတ်သော်၊ မချွတ်မှန်ဘိ၊ သိန်းသောင်းချီ၍၊ ခြင်္စိများမှာ၊ ဝါးမျိုးတွဲရေ။ မှတ်သိအပ်ရာ၊ ခြင်ငါးဖြာလျှင်၊ ခြင်ဝါခြင်စောက်၊ ခြင်ပြောက်ခြင်ကျား၊ ခြင်ကုလားဟု၊ ခွဲခြားတုံပြန်၊ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်၊ ကိုက်ပြန်ကာလ၊ ခြင်များစွာ၏၊ သဘာဝကို၊ ဖော်ပြဦးမည်၊ အများခင်မှာ၊ နားဆင်လတ်ကေ၊ မှတ်ကတ်ပေနှောင်း။ ဆိုမည်တထောက်၊ ခြင်စောက်ကောင်မှာ၊ နှာရောင်ကောက်လို့၊ ခြံထောက်ကားရှည်၊ သူ့ကိုယ်ထည်မှာ၊ နည်းငယ်ညိုလျက်၊ ကိုက်လတ်ကျင်သော်၊ နောက်ထင်မြင့်၍၊ ဂေါင်းဖက်နိမ့်ခါ၊ လူများကိုယ်က၊ သွီးကိုနှုတ်၍၊ စုတ်တတ်ပါ၍၊ သူ့မှာပါလတ်၊ ဂေါင်းအောက်ဝယ်တွင်၊ အရည်အိပ်ကေ၊ အဆိပ်ဓါတ်ကြောင့်၊ မချွတ်မှန်စွာ၊ ငှက်ဖျားနာလျှင်၊ ဖြစ်ပါရသည်။ လေးဖြာကျန်ကေ၊ ခြင်ရန်များကို၊ ပြောကြားမည်နှောင်း။ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းစွာ၊ ဖျားအနာကို၊ များစွာဖြစ်တတ်၊ ညင်သာသာနှင့်၊ ခြင်ဝါဟပ်၍၊ ကိုက်လတ်သောခါ၊ သူ့မူရာတွင်၊ ဂေါင်းမှာမြင့်ဘိ၊ ခြံထောက်သွင်ကေ၊ နောက်တွင်နိမ့်လို့၊ ကျန်ဟိထိုနှောက်၊ လူ့ခန္ဓာမှာ၊ သွီးလာသောက်ကေ၊ ခြင်ပြောက်ခြင်ကျား၊ မဲရောင်ထင်ကေ၊ ခြင်ကုလားရဲ့၊ ကိုက်ငြားကြပြန်၊ ဖျားအနာမှာ၊ များစွာခိုက်လို့၊ မဖြစ်တန်လည်း၊ ပုလွန်ကြီးစွာ၊ ငှက်ဖျားပါကေ၊ သူ့နာကိုယ်၌၊ ဝှံ့သံဆိုကေ၊ ထိုခြင်ညစ်ရဲ့၊ လာကိုက်ပြီးနှောက်၊ ကျမ္မာသူလေ၊ လူတယောက်ကို၊ ကိုက်ဖောက်သောခါ၊ ငှက်ဖျားနာလျှင်၊ ဖြစ်တတ်ပါရေ။ ကျားထက်ပင်လေ၊ ခြင်ရန်ဖီးမှာ၊ ကြီးလတ်တေဟု၊ ရိုယယ်အခါ၊ ညာဏ်ရောင်ဝါနှင့်၊ ဆရာပေါ်ထွန်း၊ မင်းဘုရင်ကို၊ လျှောက်တင်ခန်းဝယ်၊ ကျယ်ဝန်းဖျားလွန်၊ ခြင်၏ရန်ကြောင့်၊ ဖျားပြန်ကုန်ကြ၊ လက္ခဏာကို၊ ခွဲကာခြား၍၊ ရှိုးသားပြလို၊ ရောက်ကြနားခံ၊ မေနှောင်းစွန်ရဲ့၊ သိတန်သမျှ၊ အနည်းငယ်လျှင်၊ သံခေပဖြင့်၊ ပြောပြလိုက်တေ၊ ပေါင်းသဟာလေ၊ လာသမျှရဲ့၊ မှတ်ကြပေ၍၊ မြဲထွေခံစွာ၊ ခြင်ဆိုးရန်ကို၊ မကျန်ကြွင်းအောင်၊ နိမ့်နင်းကြဖို့၊ ရွာစရွာဖျား၊ ရီပုတ်ဆိုကေ၊ အင်းအိုင်များနှင့်၊ အိမ်နားဝဲယာ၊ ရီပတ်ရာကို၊ ညီညာတူကွ၊ လုလှသန်၍၊ အားခွန်စိုက်ကေ၊ ဖိုပစ်ရမည်။ ထိုမှတခြား၊ အမှိုက်ပုံနှင့်၊ တောခြံဖျားလည်း၊ ခြင်ပွားတတ်တေ။ အိမ်တွင်းပြင်ကို၊ သန့်စင်ငြားအောင်၊ လုပ်ထားပေမှ၊ ကုဇေကုဇာ၊ ခြင်များစွာလျှင်၊ မျိုးပါလည်းတုံး၊ ပြည်နိုင်ငံမှာ၊ မကျန်ပြုန်းမှ၊ အားလုံးချမ်းသာ၊ လူတကာလျှင်၊ ကျမ္မာလိမ္မည်။ ဤကြောင်းရာလေ၊ မှာစကားကို၊ ထားပြီးကေလျှင်၊ နောက်ဝယ်ထပ်မံ၊ လုပ်သင့်ရန်ကို၊ အကျွန်ပြောမည်။ အများသူလေ၊ ဖြူနှမရဲ့၊ မှတ်ကြပေနှောင်း။ လေးထွေသမုတ်၊ ဓါတ်ခန္ဓာလေ၊ မဟာဘုတ်ရဲ့၊ ဆောင်ငုတ်ပျက်ခါ၊ ဖြစ်ပွားရာနှင့်၊ သီတာခုလှ၊ အီးတမူကေ၊ ပူတပဖြင့်၊ ပတ္တရဏ၊ ကက္ခလဟု၊ စီးကျယိုစွာ၊ တောင့်တင်းမာသည်၊ ရောဂါထွေပြား၊ ရုပ်ခန္ဓာမှာ၊ ဖြစ်လာငြားသော်၊ မများမလွန်၊ သင့်တော်တန်ရန်၊ စီမံပြုငြား၊ ခြောက်ရသာနှင့်၊ ဩဇာလောင်းကေ၊ ဆီကောင်းစားလို့၊ လှည်းလားအညီ၊ ဆယ်နှစ်လီကေ၊ ရာသီဥတု၊ အာဂန္တုနှင့်၊ အာယုပယုကာ၊ ဟာယနဟု၊ ကာလရက်တာ၊ ချိန်အခါတွင်၊ လိုရာထောက်ထား၊ ဆီးမရသော်၊ အစာများနှင့်၊ ကုစားကတ်ပါ၊ ကိုယ်ခန္ဓာလျှင်၊ ကျမ္မာလိမ္မည်၊ ရှိသူမှန်ရဲ့၊ ကျမ်းဂန်များမှာ၊ ညွှန်းထားရလေး။

(၃၀) ညွှန်းထားမယေတဖြာ၊ ရိုကိုဆန်းလို့၊ တခဏ်းမှာလျှင်၊ ဝံသာနွယ်ယိုင်၊ မျိုးအစိုင်ကေ၊ ရခိုင်ပြည်ဖွား၊ ကြီးအငယ်နှင့်၊ မောင်မယ်များရဲ့၊ အားထားစရာ၊ တတ်ပညာကို၊ ကြီးစွာလုလှ၊ ဖွဲ့စိတ်ထူ၍၊ သင်ယူကြဖို့၊ မောင်ကပြောမည်။ သဖောနားဝင်၊ ရှိခိုးတွင်ဝယ်၊ အယင်စလတ်၊ အက္ခရာနှင့်၊ စာအတတ်ကို၊ သင်အပ်တော့သည်။ ကြောင်းတမည်ကို၊ နည်းငယ်သွင်းလို့၊ ယင်းလင်းမည်ကား၊ ပြန်ကျယ်လှစွာ၊ ဤကမ္ဘာတွင်၊ ပြည်ရွာသတ်မှတ်၊ နီထိုင်သူလေ၊ လူစိတ်ဓါတ်၏၊ အမှတ်သညာ၊ ထိုအရာသည်၊ ရှည်စွာမခံ၊ နှစ်လတာလေ၊ မြင့်ကြာရောက်ကေ၊ မိပျောက်ပြန်၍၊ ဖိုးတန်လှစွာ၊ သမိုင်းလာနှင့်၊ ပညာသိပွ၊ အဖုံဖုံလေ၊ ပျောက်ကုန်ဆုံးကေ၊ ပျက်ပြုန်းကြလို့၊ သိပွများစွာ၊ အဖြာဖြာကို၊ အက္ခရာတင်ငြား၊ ကျောက်တလီကေ၊ ပီတမျိုးဖြင့်၊ ရှိုးထိုးထားသော်၊ ရှည်လျားကာလ၊ မပျက်နိုင်ဘဲ၊ စိုင်မပြတ်ကေ၊ သိမှတ်ရရေ။ သို့ဖြစ်ပေ၍၊ မောင်မေစုညီ၊ ရှိခိုးချီ၍၊ စာပီပညာ၊ အက္ခရာကို၊ သင်ပါပြီးမှ၊ နောက်မှသာလျှင်၊ ဌာရသဟု၊ သိပွစုံအောင်၊ သင်ကြားဆောင်၍၊ ထိုနှောင်ပြီးမှ၊ တတ်ကောင်းရန်ကို၊ အကျွန်ကလျှင်၊ ညွှန်ပြဦးမည်။ ရှိပေတွင်၊ ဌာနေရဌာ၊ လွန်ကြီးကျယ်၍၊ အလယ်တိုက်ကေ၊ မိစ္ဆိမာတွင်၊ နာလန္တဟု၊ တတ္တသီလာ၊ ကျောင်းတော်သာဝယ်၊ ပညာရင်နို့၊ နှစ်များစွာပင်၊ ခါမချို့ဘဲ၊ သောက်စို့တတ်ပွန်။

ပြည်တော်ပြန်ကော၊ ရွှီညာဏ်ကြီးဘိ၊ တုမဟိကော၊ ကဂိမြဝါ၊ မင်းဆရာလျှင်၊ နောင်လာငယ်ကြီး၊ မှတ်စီချင်၍ စီရင်ရွီးသည်၊ ကျော်ဟီးနာမ၊ တုမမျှကော၊ သုတရတနာ၊ ကျမ်းပီစာတွင်၊ ညွှန်းကာဖော်ပြ၊ တက္ကပေဒ၊ ထိုနောက်မှလျှင်၊ သတ္တပေဒ၊ ဘောဂဇီဝါ၊ အဖြာဖြာကို၊ လေ့လာပြီးထွေ၊ မျိုးရခိုင်ရို့၊ စိုင်းမပြတ်လျှင်၊ သင်ကတ်ပေ၍၊ ကျင်လည်ပြီးမှ၊ သေနင်္ဂနှင့်၊ သကတစတ္တ၊ ပဒုမ္မနှင့်၊ လေးဝပျူဟာ၊ စစ်ပညာကော၊ ခိုင်းကာအတတ်၊ သိုင်းအတတ်နှင့်၊ ဒါးခွတ်လှိုထိုး၊ အမျိုးမျိုးလျှင်၊ စက်ကြီးယန္တရား၊ စိုင်းအလာဖြင့်၊ ပညာရပ်ကော၊ အတတ်များနှင့်၊ တခြားပြည်ရွာ၊ လူများစွာ၏၊ ဘာသာစကား၊ အက္ခရာနှင့်၊ ပညာများပါ၊ သင်ကြားအပ်တော၊ တတ်မြောက်ပါသော်၊ ကမ္ဘာရပ်မှာ၊ ဆက်စပ်လွယ်လို့၊ ပေါကြွယ်သုတ၊ အဖုံဖုံနှင့်၊ ပြည့်စုံကြသော်၊ ညာဏပဏ္ဍိ၊ ထက်မြက်စွာဖြင့်၊ ပညာဟိဟု၊ ကဂိမြောက်ပေ၊ စွမ်းဂုဏ်ရည်နှင့်၊ လူငယ်များစွာ၊ ပြည်မဏ္ဍိုင်မှာ၊ စိုင်းမပျက်ကော၊ ပေါ်ထွက်လာသော်၊ ကမ္ဘာကျော်ဟိုး၊ အနွယ်ယိုင်သည်၊ ရခိုင်မျိုးမှာ၊ တန်းခိုးအာကာ၊ တောင်သပြီလေ၊ အောင်မြီကျွန်းမှာ၊ ထွန်းဖို့ရာလေး။

(၃၁) မဟာဂေဝံသ၊ ရွှီရခိုင်လေ၊ ယိုင်နမရို့၊ သိကြာစီရန်၊ စာရိတ္တကို၊ ပြောပြညွှန်မည်။ နာခံမှတ်သား၊ ကြီးငယ်ဟူသော်၊ လူအများရို့၊ ယောင်ယားစိုင်းဆက်၊ ပြည်ထိုထိုတွင်၊ လူကိုဖျက်သည်၊ အရက်သီစာ၊ သောက်စားခါဖြင့်၊ မာန်ပါစိတ်ပြင်း၊ စိုက်ရန်လို၍၊ ဆဲဆိုခြင်းနှင့်၊ ဘိန်းဘင်းသောက်ချူ၊ အပျင်းထူသည်၊ အမူပေါ့ပျက်၊ ဆိုးအညွှက်ကော၊ ခိုးပုဂံလိမ်ညာ၊ တချို့မှာလျှင်၊ ဥစ္စာလိုပြီး၊ သူ့တကိုယ်ကို၊ ကောင်းလိုရီးဖြင့်၊ ပြည်ကြီးတိုင်းခွင်၊ များလူချွင်မှာ၊ ဇာပင်ဖြစ်ငြား၊ တခြားပြည်လေ၊ တနယ်သားထံ၊ ရောင်းစားချင်လို့၊ ဆိုးစိတ်ပို၍၊ သူလှိုပြုငြား၊ ကျွန်စိတ်ဝင်သည်၊ ဂုဏ်အင်ယုတ်ကော၊ အလုပ်များနှင့်၊ လတ်စားလတ်ထိုး၊ အမျိုးမျိုးလျှင်၊ မရီးမသား၊ ကျိုးမပွားကော၊ ဆိုးဝါးလှစွာ၊ စိတ်ယုတ်မာကို၊ ပါယ်ခွာပြီးမှ၊ တွင်းသဏ္ဍာန်မှာ၊ ကောင်းမွန်စိတ်ကော၊ စာရိတ္တနှင့်၊ ပြည့်ဝညီစွာ၊ ကြီးတသွယ်လေ၊ ငယ်အလတ်ရို့၊ လုပ်အပ်ပါရေ၊ အရာတဖုံ၊ သပြာဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံကြစို့၊ ညွှန်ပြအံ့မှာ၊ တခန်းမှာလျှင်၊ ကျမ်းလာညှိနှိုင်း၊ မယုတ်လွန်ဘဲ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းကို၊ မဆိုင်းခုဝယ်၊ အများမယ်ရို့၊ နားလည်လှယောင်၊ ယင်းပြပေမူ၊ ရိုဝယ်ပြောကြား၊ အစိုင်းအားဖြင့်၊ စကားအလာ၊ လူအများမှာ၊ စီးပွားရှာသော်၊ ကံသာအမိ၊ များအလိုဖြင့်၊ အဆိုဟိလည်း၊ အသိတဝ၊ ကျွန်အလိုကို၊ ပြောဆိုရမူ၊ ဝိရိယညာဏ်၊ အရင်းခံ၍၊ လုပ်ကြံပြီးမှ၊ နေဟုံနှင့်၊ ပြည့်စုံကြသော်၊ စောင့်ထရိုက်၊ ဖယ်မလွဲကော၊ တည်မြဲပြန်ဟု၊ အကျွန်ုပ်က၊ အတန်တန်လျှင်၊ ဝေဖန်နှောကော၊ သဖောရလို့၊ လူ့ဘသခင်၊ သိဂါလဟု၊ နာမတွင်ကော၊ အထင်အရှား၊ ပျို့နနယ်နှင့်၊ ရွယ်ကြီးမားကော၊ သူဦးသားကို၊ လေးပါးစုံစွာ၊ သမ္မဒါဟု၊ ဓမ္မာချိုမော၊ အာလုတ်တော်မာ၊ ထုတ်ဖော်ဟောလို့၊ သဖောဓိပ္ပိယံ၊ အသိလွယ်အောင်၊ အကျယ်ဖော်ပြ၊ ရှိဦးစွာကော၊ ဥဌာနဟု၊ လူလူကြီးလွန်၊ အားထုတ်ရန်နှင့်၊ တဖန်နှောက်မှာ၊ သမ္မဒါကော၊ အာရက္ခဟု၊ ရသမျှသာ၊ များဥစ္စာကို၊ လိုစွာသိမ်းသွင်း၊ ကွဲပျက်ပြို၍၊ မယိုယွင်းအောင်၊ စောင့်ခြင်းတဝ၊ ထိုနောက်မှလျှင်၊ ကလျာဏမိတ္တာ၊ သမ္မဒါဟု၊ ပညာဟိငြား၊ ကျင့်တည်ကြည်ကော၊ မိတ်ဆွေများကို၊ ထံပါးနီးလှ၊ အကြောင်းတော်အောင်၊ ပေါင်းဖော်ရ၏။ သမ္မဇီဝိတာ၊ သမ္မဒါကား၊ လွန်စွာသန့်ယင်း၊ အပြစ်ကင်းသည်၊ လုပ်ခင်းကိုင်တာ၊ အဖြာဖြာကို၊ အခါမပြတ်၊ တိုးမလွန်ဘဲ၊ မြိုးခြံငြားကော၊ လုပ်စားအပ်ဟု၊ ကျမ်းမြတ်သုတ္တံ၊ ပါထေယျမှာ၊ ဟောပြညွှန်လို့၊ ကံကိုဦးစွာ၊ လိုအပ်ပါဟု၊ မြှက်ခါမဟိ၊ သဗ္ဗညာဏ်ကို၊ ကြိုလို့သိကော၊ ကဂိပရမ၊ နတ္ထရကော၊ ဗုဒ္ဓသျှင်စော၊ ဝိရိယကို၊ ထုတ်ဖော်ဟောလို့၊ ပြန်ပြောကြွယ်ဝ၊ ရတနာကော၊ ဥစ္စာရအောင်၊ ဝိရိယညာဏ်၊ အရင်းခံ၍၊ ပြင်းထန်ကြီးစား၊ အချိန်မှန်၍၊ ကြိမ်ဖန်များလျှင်၊ လုပ်ငြားသောခါ၊ ရခိုင်ပြည်မှာ၊ ပြိုင်ဖွယ်ကင်းအောင်၊ ပြည့်တင်းလာမည်။ အရာတရပ်၊ ကြီးအငယ်ကော၊ ရွယ်အလတ်နှင့်၊ ယုတ်မြတ်မဟု၊ ရွှီပြည်သူလေ၊ သျှင်လူရဟန်း၊ စည်းလုံးစွာဖြင့်၊ ညီညာခန်းကို၊ ကျယ်ဝန်းမဆို၊ မပိုမိုဘဲ၊ တိုတိုပြောမည်၊ စွဲမြဲစွာဖြင့်၊ မှာစကားကို၊ မှတ်သားပေနှောင်း။ ကြာရှည်မြင့်မား၊ ရွှီရခိုင်မှာ၊ နိထိုင်ငြားကော၊ မခြားမျိုးနွယ်၊ သက်ကြီးရွယ်ကို၊ အငယ်ရိညွတ်၊ ကြီးသောသူက၊ ငယ်သူများကို၊ သနားကတ်၍၊ အလတ်ရွယ်ဟု၊ ချင်းချင်းမူလေ၊ ကြည်ဖြူလေးစား၊ တဝမ်းမူကော၊ တအူဖွားသို့၊ စကားနှုတ်ချို့၊ မမှန်းကြဘဲ၊ ဆုမွန်ဆိုလို့၊ အစ်ကိုညီလှ၊ မရီးစသည်၊ နမတသီး၊ ဖကြီးဖိုးဘောင်၊ လိုက်ဖက်ယောင်လေ၊ ခေါ်ဆောင်နှုတ်ဆက်၊ ပျားသကာသို့၊ နာသာငြားအောင်၊ စကားမြှက်လို့၊ စုံမက်ကြင်နာ၊ အသိညာမှာ၊ စွဲကာရစ်ညောင်း၊ အချစ်ဖြာကော၊ မိတ္တာလောင်းလို့၊ မကောင်းတဖုံ၊ အကြောင်းဆိုကော၊ ပေါင်းဆိုစုဝေး၊ အတူမှန်ကော၊ ခံစမြဲဖြင့်၊ ဖယ်လွဲမပြု၊ ကြီးအကျယ်နှင့်၊ ဦးကြွယ်မှုလျှင်၊ တခုအမှန်၊ တယောက်ထံမှာ၊ ရောက်ပြန်သောခါ၊ အတူသာလျှင်၊ ယူကာခံစား၊ ကောင်းမကောင်းနှင့်၊ အကြောင်းများကို၊ ပြည်သားပြည်သူ၊ ကြီးတသွယ်လေ၊ ငယ်တခြားကော၊ အများသူရို့၊ အတူလက်တွဲ၊ တမိန့်ခံကော၊ တသံတည်းဖြင့်၊ စုစည်းညီညာ၊ စွဲစိတ်မာန်နှင့်၊ အံ့ကိုကိုက်၍၊ လုပ်ထိုက်ပါဟု၊ ကျင့်ရာခြောက်ပါး၊ ကြီးပွားရန်လေ၊ အကြံကောင်းဖြင့်၊ အကြောင်းများကို၊ စကားချို့လှ၊ ကောင်းကျိုးဆောင်၍၊ မောင်ထွန်းမြက၊ ပြောပြစုံယောင်၊ လပရောင်လေ၊ သိုင်ခေါင်ချိန်ရောက်၊ တခန်းတုံး၍၊ ပြီးဆုံးမြောက်သော်၊ ထောက်၍တဖန်၊ သိန်းကျော့ဝေလေ၊ ပျို့မေလှမှာ၊ ပြောပြဟန်ကား၊ ယမန်နိည၊ မောင်ထွန်းမြကို၊ ငွေလှပျို့မေ၊ သွန်းကာရယ်၍၊ ဆိုသည်မှာကား၊ ရောက်လာသူလေ၊ လူအများနှင့်၊ စကားခွန်းသံ၊ မဆက်ဆံဘဲ၊ ပြန်လှန်မဟိ၊ မြောက်ဦးပြည်က၊ မောင်တေမိဟု၊ ဆိုမိတုံရာ၊ ထိုသူညွှန်းကော၊ တခန်းမှာလျှင်၊ ရောင်ဝါထွန်းပ။

ပါရမီနှင့်၊ ဇာတိဟိလေ၊ တေမိယကို၊ မွီးဖဘုန်းမို၊ နန်းမညီက၊ အလိုစမ်းကြ၊ ပမာဆိုကေ၊ ထိုအခင်းနှင့်၊ တူလွန်းလှရေး။
ဂုဏတခါ၊ တောဝနာတွင်၊ မာတာပိတ၊ များပြည်သူလေ၊ ဟူသမျှကို၊ ဓမ္မမြတ်မွန်၊ တရားသံဖြင့်၊ ဟောညွှန်ချွတ်ထ၊
ပမာဆောင်ကေ၊ မောင်ထွန်းမြင့်၊ တူလှတော့သည်။ သိန်းကျောပေလေ၊ ပျိုမေလှမှာ၊ ပြောပြပေလျှင်၊ ပျိုမေနှ့်နှောင်း၊
နားထောင်သူလေ၊ လူအပေါင်းမှာ၊ သောင်းသောင်းလည်းရယ်၊ ဆီးကွမ်းယာကို၊ လှမ်းကာစားကေ၊ ရပ်နားရေလေး။

(၎င်းမှ ပီခြောက်ရွက်လုံးပျက်စီးပါသည်။)

(နိဂုဏ်းချုပ်)

အဆုံးမယေတပုဒ်၊ သာခြင်းစိုင့်ကို၊ ယိုင်ယိုင်သုံးလို့၊ နိဂုံးချုပ်မည်။ ကျွန်ုပ်မှန်စွာ၊ ဤကဗျာကို၊ သံသာချိုငြား၊ ရှိထုံးအညီ၊
နှုံးမမှီယောင်၊ ကုံးစိထားလည်း၊ ရှည်လျားနှစ်တာ၊ သမယာဖြင့်၊ ကာလကြာ၍၊ အက္ခရာတိမ်းပါး၊ စပ်ကာရံလျှင်၊ မမှန်ငြားဘဲ၊
ပျက်ပြား၍သာ၊ နောက်နှောင်လာကေ၊ ပညာဟိရို့၊ တို့သောခါတွင်၊ ပြန်ကာဖာထီး၊ ပြုပျင်ရန်ကို၊ ကျွန်ခွင့်ပီးရေ။ သို့ပြီးမှသာ၊
ဤကဗျာသည်၊ -----။

(၎င်းမှ စာငါးကြောင်း ဖတ်၍မရ။)

ကောဇာရောက်လစ်၊ သက္ကရာဇ်ကေ၊ မှတ်ပိုက်သင်္ချာ၊ တွက်စစ်ခါဝယ်၊ ဧကာဒ္ဒယ၊ ခန့်ရှုပတွင်၊ မိဿရာသီ၊ ပုဏ္ဏမိကေ၊
တိထိရက်စိ၊ -----။

(ဤအပိုဒ်တွင်လည်း ဤမျှသာ ဖတ်၍ရပါသည်။)

(အဆုံးပီချုပ်တွင်)

သက္ကရာဇ် ၁၁၁၆ ခု၊ ပြာသိုလဆန်း (၁၀) ရက်၊ (၂) လာ စနီ မွန်းလွဲချိန်တွင် ရွီးကူးပြီးသည်။ ရွှီလုံးလက်ရွီး၊
ပုဒ်အာနှင့်ပြည့်စုံရပါလို၏။

(ရခိုင်ပေါင်းကူး သာလှဦး)

(September 13, 2010)

ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်မှု

ပြုပျင်ဖြည့်စွက်စရာဟိသည်များကို တွိပါက အကြံပီးကတ်ပါ။ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသာခြင်းသည်
ရခိုင်စာပေသမိုင်းတွင် စံထားရမည့်သာခြင်းတပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထူးဂရုပြုလေ့လာပါရန် ရိုးသားစွာ
အကြံပြုလိုပါသည်။